T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Seksen beşinci İnikat

4.VII.1956 Çarşamba

Münderecat

	Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	50:53
2. — Havale edilen kâğıtlar	53:54
3. — Yoklama	54
4. — Riyaset Divanının Heyeti Umumiyeye mâruzatı	54
1. — Kocaeli Mebusu Cemal Tüzün'ün, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesinin (K) bendinin tadili hakkında olup Maliye Encümeninde bulunan kanun teklifinin Muvakkat Encümene verilmesine dair Muvakkat Encümen raporu (2/312)	54:55
2. — Malatya Mebusu Nüvit Yetkin ve iki arkadaşının, üç Temyiz hâkimi ile on üç yüksek dereceli hâkimin emekliye sevkı dolayısiyle tahkikat icrasına dair takriri (4/207)	55
5. — Sualler ve cevaplar	55
A — Şifahi sualler	*55*
1. — Burdur Mebusu Mehmet Özbey'in, 1954 - 1955 ders yıllarında kadro bekliyen öğretmenlerin durumlarını hal için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Maarif Vekilinden şifahi suali (6/240)	55
2. — İsparta Mebusu İrfan Aksu'nun, İsparta'da kurulan Pamuktaş Pamuk Mensucat T. A. Ş. İplik Fabrikası için ithal edilecek olan makinelerin bedeline dair İktisat ve Ticaret Vekilinden şifahi suali (6/242)	55
3. — Malatya Mebusu Abdullah Köroğlu'nun, 17.VI.1956 tarihinde İstanbul'dan dönen C.H.P. Genel Sekreteri Kasım Gülek'i karşılamıya gelen Elmadağ'lı bâzı vatandaşların karakola götürülerek tazyik edildiklerinin doğru olup olmadığına dair Dahiliye Vekilinden şifahi suali (6/252)	55:56
6. — Müzakere edilen maddeler	56
1. — Millî Müdafaa Vekâleti iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkında kanun lyâihası ile, Bolu Mebusu Fahri Belen'in, Millî Müdafaa Vekâletine ait bina ve arsalardan bâzılarının satılması ve bunların bedeli ile yeni garnizonlar kurulması ve bâzı garnizonların ıslahı hakkında kanun teklifi ve Millî Müdafaa, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/477, 2/23)	56:62,66,81,82:85
2. — Zonguldak Mebusu Suat Başol'un, umumi, mülhak ve hususi bütçeli dai-	

Sayfa

relerle mütedavil sermayeli müesseseler, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve müesseseleri, sermayesinin yarısından fazlası devlete aidolan şirket ve kurumlarla, belediyeler ve bunlara bağlı teşekküllere ait iş yerlerinde çalışan işçilere ilâve tediye yapılması hakkında kanun teklifi ve Çalışma ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/217) 62:69,75,81 86:89

3. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/446) 69

4. — Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ile bir bent eklenmesine dair kanun lâyihası ile Tekirdağ Mebusu Samim Yücedere ve İstanbul Mebusu Necmi Ateş'in, Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Dahiliye Encümeni mazbatası (1/465, 2/290) 69:70

5. — Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin tadiline dair kanun lâyihası ile Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in, Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Dahiliye ve Adliye encümenleri mazbataları (1/462, 2/277) 70:72

6. — Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 5464 sayılı Kanunla muaddel 81 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adliye Encümeni mazbatası (2/174) 72

7. — Amasya Mebusu Mustafa Zeren'in Pasaport Kanununun 14 ncü maddesinin (B) bendine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Hariciye ve Dahiliye encümenleri mazbataları (2/109) 72:73

8. — Gazianteb Mebusu Süleyman Kuranel'in, Yapı ve imar kanunu teklifi ve Muvakkat Encümen mazbatası (2/78) 73:81

1. — SABIK ZABIT HULÂSASI

Ödünç para verme işleri hakkındaki 2279 sayılı Kanunda tadilât yapılmasına dair kanun lâyihasının Ticaret, Adliye, Maliye ve Bütçe encümenlerinden dörder âza alınarak kurulacak Muvakkat Encümende görüşülmesi kabul olundu.

Kütahya Mebusu Ahmet İhsan Gürsoy'un, memleketimizde bir klâsik okul açılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Maarif Vekilinden;

Bolu Mebusu Lûtfi Oğultürk'ün, aklen ve ruhan geri kalmış çocukların eğitimi için bütçeye mevzu tahsisat hakkında Maarif Vekilinden;

Diyarbakır Mebusu Mustafa Ekinci'nin, Millî Müdafaa Vekâletinin ve Erkânı Harbiyei Umumiye Reisliğinin vekâleten idare edilmeleri sebeplerine dair Başvekilden;

Zonguldak Mebusu Hüseyin Balık'ın, Hükümet programına dair Başvekilden;

Kırşehir Mebusu Tahir Taşer'in, Bina yapımını teşvik ve izinsiz yapılan binalar hakkındaki 6188 sayılı Kanunun tatbikinden ne gibi bir netice elde edildiğine ve gecekondularda oturan vatandaşlara tapularının ne zaman verileceğine dair Başvekilden;

Bolu Mebusu İhsan Gülez'in, Gayrimenkul kiraları hakkındaki Kanuna göre kira takdiri için Ankara ve İstanbul'da belediye encümenlerine vukubulan müracaatlerin neticesine ve bugünkü kira rejimine dair Başvekilden;

Kocaeli Mebusu Ekrem Alican'ın, iktisadi gidişin seyrini değiştirecek zecrî tedbirler alınmasının düşünülüp düşünülmediğine dair İktisat ve Ticaret Vekilinden;

Kocaeli Mebusu Ekrem Alican'ın, 1955 yılı bütçesinin varidat tahsilâtına ve masraf tahsislerinden kullanılmış miktarların yekûnuna dair Maliye Vekilinden;

Malatya Mebusu Nüvit Yetkin'in, bâzı gazete muhabirlerinin Çankaya civarında sebepsiz olarak karakola götürüldükleri hakkındaki iddianın doğru olup olmadığına dair Dahiliye Vekilinden;

Kastamonu Mebusu Ziya Termen'in, üç gazete muhabirinin karakolda dövüldüklerine dair İstanbul gazetelerinde intişar eden haberin doğru olup olmadığı hakkında Dahiliye Vekilinden;

Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın, subay sınıfına nakledilen astsubayların miktarına ve bu hususta tatbik edilen usullere dair Millî Müdafaa Vekilinden;

Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın, Amerikan yardımından verilen kamyonlarla buldozer iş makinelerinin kullanılma şekli hakkında Millî Müdafaa Vekilinden;

Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın, Zâbitan ve askerî memurların maaşları hakkındaki 3661 ve 6542 sayılı kanunlar hükümlerinden istifade etmiyen bir kısım mütehassıs tabip albayların da bir üst derece maaşa yükseltilmeleri hakkında ne düşünüldüğüne dair Millî Müdafaa Vekilinden;

Kocaeli Mebusu Turan Güneş'in, Çanakkale Mebusu Fatin Rüştü Zorlu'nun, NATO nezdindeki daimî delegeliğine dair Hariciye Vekilinden;

Kırşehir Mebusu Tahir Taşer'in, üçü Temyiz Mahkemesine mensup 16 hâkimin emekliye sevk edilmeleri sebebine dair Adliye Vekilinden;

Diyarbakır Mebusu Yusuf Azizoğlu'nun, 1952 - 1956 yıllarında hububat istihsal maliyeti fiyatlarında bir yükselme olup olmadığına ve 1956 mubayaa fiyatlarında bir artırmanın düşünülüp düşünülmediğine dair İktisat ve Ticaret Vekilinden;

Diyarbakır Mebusu Yusuf Azizoğlu'nun, Dicle ve Batman nehirleri üzerinde kurulması düşünülen baraja dair Nafıa Vekilinden;

Bursa Mebusu Raif Aybar'ın, üçü Temyiz Mahkemesine mensup 16 hâkimin tekaüde sevk edilmeleri sebebine dair Adliye Vekilinden;

Kocaeli Mebusu Turan Güneş'in, Meclis faaliyetlerini takibeden gazetecilerin Meclis gazinosuna girmelerinin ne sebeple menedildiğine dair Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisinden;

Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın, Devlet Vekili Cemil Bengü'nün 28 . IV . 1956 tarihinde Şerefli Koçhisar kazası Yenimahalle Demokrat Parti Ocak Kongresinde yaptığı konuşmaya dair Devlet Vekilinden;

Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın, kalemi teksir aleti addeden hâkimler mevcudolup olmadığına ve üçü Temyiz Mahkemesinden olmak üzere 19 hâkimin ne sebeple emekliye sevk edildiklerine dair Adliye Vekilinden;

Kayseri Mebusu Osman Nuri Deniz'in, Zamantı Irmağı vâdisinin bu ırmaktan sulanmasını temin edecek tesislerin inşası hususunda ne düşünüldüğüne dair Nafıa Vekilinden;

Kayseri Mebusu Osman Nuri Deniz'in, Develi Sultan Sazlığı arazisindeki bataklığın kurutulması hususunda ne düşünüldüğüne dair Nafıa Vekilinden;

Trabzon Mebusu Emrullah Nutku'nun, yabancı memleketlere sipariş edilen 17 aded ticaret gemisine dair Münakalât Vekilinden;

Trabzon Mebusu Emrullah Nutku'nun, Denizcilik Bankası tarafından inşa ettirilen «Abidin Daver» şilebine dair Münakalât Vekilinden;

Tunceli Mebusu Fethi Ülkü'nün, kâğıt buhranının izalesi için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Devlet, İktisat ve Ticaret ve İşletmeler vekillerinden olan sualleri, sual sahipleri bu İnikatta da hazır bulunmadıklarından, düştü.

Burdur Mebusu Mehmet Özbey'in, 1954 - 1955 ders yıllarında kadro bekliyen öğretmenlerin durumlarını hal için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Maarif Vekilinden olan şifahi suali, vekil hazır bulunmadığından, gelecek İnikada bırakıldı.

İsparta Mebusu İrfan Aksu'nun, İsparta'da kurulan Pamuktaş Pamuk Mensucat T. A. Ş. İplik Fabrikası için ithal edilecek olan makinelerin bedeline dair, Maliye, İktisat ve Ticaret vekillerinden olan sualine Maliye Vekili cevap verdi. İktisat ve Ticaret Vekili hazır bulunmadığından gelecek İnikada bırakıldı.

Bursa Mebusu İbrahim Öktem'in, Berne Üniversitesi profesörlerinden Tuor'un «Medeni Hukuk» adı altında neşredilmiş olan eserine dair Maarif Vekilinden;

Bursa Mebusu İbrahim Öktem'in, Bursa Merinos Fabrikası İşletme Şefinin ne sebeple Bünyan Fabrikasına nakledildiğine dair İşletmeler Vekilinden;

Malatya Mebusu Nuri Ocakcıoğlu'nun, hayvancılığın inkişafı için neler düşünüldüğüne dair Ziraat Vekilinden;

Hatay Mebusu Şekip İnal'ın, Halep ile Antakya ve İskenderun arasında muayyen şahıslara yaptırılan otomobil seferlerine dair Dahiliye, Maliye ve Gümrük ve İnhisarlar vekillerinden;

Ankara Mebusu Muhlis Ete'nin, turist parasının ihdası hususunda ne gibi hazırlıklar yapıldığına dair Maliye Vekilinden;

Ankara Mebusu Muhlis Ete'nin, köylümüzün boş zamanlarının kıymetlendirilmesi ve hayvancılığın inkişafı için neler düşünüldüğüne dair Ziraat Vekilinden;

Ankara Mebusu Muhlis Ete'nin, bölge iktisat tetkikleri üzerindeki çalışmalara devam edilip edilmiyeceğine ve köylünün mesken sahibi olabilmesi için yapılan hazırlıkların mahiyetine dair İktisat ve Ticaret Vekilinden;

Ankara Mebusu Muhlis Ete'nin, yabancı matbuatta memleketimizin iktisadi durumu hakkında intişar eden yazılara dair Hariciye, İktisat ve Ticaret vekillerinden;

Kocaeli Mebusu Turan Güneş'in, Siyasal Bilgiler Fakültesi doçentlerinden Aydın Yalçın'ın profesörlüğünün tasdik edilmemesi sebebine dair Maarif Vekilinden olan şifahi sualleri, sual sahipleri bu İnikatta da hazır bulunmadıklarından, düştü.

Vakıflar Kanununun 44 ncü maddesinin tefsirine mahal olmadığına;

Şûrayı Devlet Kanununun 2 nci maddesinin (F) fıkrasının tefsirine mahal olmadığına;

Eski vekillerden Sırrı Bellioğlu'nun, cezasının affı hakkındaki 5765 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin tefsirine mahal olmadığına dair Adliye Encümeni mazbataları kabul olundu.

Seyhan Mebusu Sinan Tekelioğlu'nun, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 64 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi, Bütçe Encümeni Mazbata Muharririnin takriri üzerine, Bütçe Encümenine iade olundu.

Malatya Mebusu Ahmet Fırat'ın,
Tekirdağ Mebusu Fethi Mahramlı'nın,
İzmir Mebusu Rauf Onursal'ın,
Kocaeli Mebusu Sadettin Yalım'ın,
Erzurum Mebusu Esat Tuncel'in,
İstanbul Mebusu Ziya Göktürk ve Siird Mebusu Suat Bedük'ün,
Urfa Mebusu Aziz Özbay'ın,
Eskişehir Mebusu Hicri Sezen'in,
Malatya Mebusu Kâmil Kırıkoğlu'nun,
Zonguldak Mebusu Hakkı Hilâlcı'nın,

Eskişehir Mebusu Hicri Sezen'in, haklarında yapılması istenilen takibat ve muhakemenin devre sonuna bırakılmasına dair Muhtelit Encümen mazbataları kabul edildi.

Kars Mebusu İbrahim Us'un, hakkında yapılmak istenilen takibat ve muhakemenin devre sonuna bırakılmasına dair Muhtelit Encümen mazbatası reddedilerek teşriî masuniyetinin kaldırılmasına karar verildi.

Hatay Mebusu Şekip İnal'ın,
Bursa Mebusu Ali Ferruh Yücel'in,
Hatay Mebusu Şemsettin Mursaloğlu'nun,
Konya Mebusu Rüştü Özal'ın,
Kırşehir Mebusu Ahmet Bilgin'in,
Eskişehir Mebusu Hicri Sezen'in,
Siird Mebusu Suat Bedük'ün,
Konya Mebusu Mustafa Bağrıaçık'ın,
Zonguldak Mebusu Hakkı Hilâlcı'nın,
Siird Mebusu Veysi Oran'ın,
Ankara Mebusu Dağistan Binerbay'ın ve
Malatya Mebusu Ahmet Fırat'ın haklarında yapılmak istenilen takibat ve muhakemenin devre sonuna bırakılmasına dair Muhtelit Encümen mazbataları kabul edildi.

Kars Mebusu Sırrı Atalay'ın teşriî masuniyetinin kaldırılmasına,

Kırşehir Mebusu Osman Alişiroğlu'nun teşriî masuniyetinin kaldırılmasına dair Muhtelit Encümen mazbataları kabul olundu.

Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı'nın hakkında yapılmak istenilen takibat ve muhakemenin devre sonuna bırakılmasına,

Kars Mebusu Sırrı Atalay'ın, hükümetin mânevi şahsiyetini tahkir etmesinden dolayı teşriî masuniyetinin kaldırılmasına,

İcra Vekilleri Heyeti Âzasına sıfat ve hizmetleri dolayısiyle vâkı tecavüzden dolayı hakkındaki takibatın Devre sonuna bırakılmasına,

Başvekil ve diğer üç vekile sıfat ve hizmetleri münasebetiyle vâkı hakaretten dolayı teşriî masuniyetinin kaldırılmasına mahal olmadığına,

Hükümetin mânevi şahsiyetini tahkir suçundan dolayı teşriî masuniyetinin kaldırılmasına,

Hükümetin mânevi şahsiyetiyle birlikte Devlet Vekili Mükerrem Sarol'u tahkir sebeplerinden hükümetin mânevi şahsiyetini tahkirden dolayı teşriî masuniyetinin kaldırılmasına,

Devlet Vekili Mükerrem Sarol hakkındaki

iddiadan dolayı da yapılmak istenilen takibat ve muhakemenin Devre sonuna bırakılmasına ve

Kırşehir Mebusu Osman Alişiroğlu'na ait ve bu konuda evvelce karar verilmiş bulunulduğundan bu fiilden dolayı ikinci bir karar verilmesine mahal görülmediğine ve yine

Sırrı Atalay'ın, halkı heyecana sevk ederek propaganda yapması dolayısiyle teşriî masuniyetinin kaldırılmasına mahal olmadığına dair Muhtelit Encümen mazbataları kabul edildi.

Malatya Mebusu Kâmil Kırıkoğlu'nun teşriî masuniyetinin kaldırılmasına,

Malatya Mebusu Kâmil Kırıkoğlu'nun,

Kars Mebusu Sırrı Atalay ve Kırşehir Mebusu Osman Alişiroğlu'nun,

Gazianteb Mebusu Salâhattin Ünlü'nün,

Kastamonu Mebusu Ziya Termen'in,

Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı'nın,

Kırşehir Mebusu Osman Bölükbaşı'nın,

Kocaeli Mebusu Sefer Göksel'in,

Kastamonu Mebusu Ziya Termen'in,

Urfa Mebusu Aziz Özbay'ın haklarında yapılması istenilen takibat ve muhakemenin Devre sonuna bırakılmasına dair Muhtelit Encümen mazbataları kabul olundu.

4 . VII . 1956 Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili	Kâtip
Bursa Mebusu	Kayseri Mebusu
Agâh Erozan	*İbrahim Kirazoğlu*

Kâtip
Zonguldak Mebusu
Edibe Sayar

2. — HAVALE EDİLEN KÂĞITLAR

Lâyihalar

1. — Askerlik Kanununun 35 nci maddesine 5010 sayılı Kanunla ilâve ve 6518 sayılı Kanunla tadil edilen E fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası (1/499) (Millî Müdafaa Encümenine)

2. — Atom Enerjisi Komisyonu kurulması hakkında kanun lâyihası (1/500) (Maarif ve Bütçe encümenlerine)

3. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 ve 6012 sayılı kanunlarla değiştirilen Hariciye Vekâleti kısmına bâzı kadrolar ilâvesi hakkında kanun lâyihası (1/501) (Hariciye ve Bütçe encümenlerine)

4. — Devlet Orman İşletmeleri mütedavil sermayesinden mütevellit kârın Orman Umum Müdürlüğü mülhak bütçesine devri hakkında kanun lâyihası (1/502) (Ziraat ve Bütçe encümenlerine)

5. — Jandarma Kanununa bir madde eklenmesine dair kanun lâyihası (1/503) (Dahiliye ve Bütçe encümenlerine)

6. — Sanayi sicili hakkında kanun lâyihası (1/504) (İktisat ve Adliye encümenlerine)

7. — Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi kuruluş kanunu lâyihası (1/505) (Maarif, Ticaret, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

8. — Vakıflar Umum Müdürlüğü 1956 yılı Bütçe Kanununa ek kanun lâyihası (1/506) (Bütçe Encümenine)

9. — Zirai mücadele işlerinde çalışıp başarı gösteren memurlara ikramiye verilmesi hakkındaki 6222 sayılı Kanunun 1 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası (1/507) (Ziraat ve Bütçe encümenlerine)

10. — Kaçakçılığın meni ve takibine dair 1918 sayılı Kanunun 23, 24 ve 60 ncı maddelerinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası (1/508) (Gümrük ve İnhisarlar, Adliye ve Bütçe encümenlerine)

Teklifler

11. — Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in, köy imamlarının kadroya alınmasına dair kanun teklifi (2/350) (Maarif, Dahiliye, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

12. — Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in, Köyler İmar Bankası Kanunu teklifi (2/351) (Dahiliye, Ticaret, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

13. — Konya Mebusu Abdürrahman Fahri Ağaoğlu'nun, Dahilî Nizamnamenin bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında nizamname teklifi (2/352) (Teşkilâtı Esasiye Encümenine)

Mazbatalar

14. — Elâzığ mebusları Mehmet Şevki Yazman ve Hüsnü Göktuğ ile Kayseri Mebusu Hakkı Kurmel ve Tunceli Mebusu Aslan Bora'nın, askerî adlî hâkimlere hâkim tazminatı verilmesi

hakkında kanun teklifleri ve Millî Müdafaa, Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/200, 2/238, 2/242) (Ruznameye)

15. — Denizli Mebusu Baha Akşit'in, Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti teşkilât ve memurin Kanununa ek kanun teklifi ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/179) (Ruznameye)

16. — Bartın'ın Akgöz Köyünden Alioğlu Ahmet Nazlı'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye Encümeni mazbatası (3/378) (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,10

REİS — Reisvekili Agâh Erozan

KÂTİPLER : Edibe Sayar (Zonguldak), İbrahim Kirazoğlu (Kayseri)

3. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapacağız.

(Hatay mebuslarına kadar yoklama yapıldı)

REİS — Ekseriyet vardır, İnikadı açıyorum.

4. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MÂRUZATI

1. — Kocaeli Mebusu Cemal Tüzün'ün, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesinin (K) bendinin tadili hakkında olup Bütçe Encümeninde bulunan kanun teklifinin Muvakkat Encümene verilmesine dair Muvakkat Encümen raporu (2/312)

Başkanlık Divanının mâruzatı vardır, okutuyorum.

Yüksek Reisliğe

Sivas Mebusu Ethem Erdinç ve altı arkadaşının Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa bir madde eklenmesine dair olan ve Muvakkat Encümenimize havale buyurulan kanun teklifi tetkik ve müzakere edildi.

Bu kanun teklifi ile Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü işçileri Emekli Sandığı ile ilgili vazifelere veya aynı sebeple bu sandıktan Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü işçileri Emekli Sandığına intikal edenlerin, kesenek ve karşılıklarının devredilmesi suretiyle her iki sandıkta geçen hizmetlerinin birleştirilmesi derpiş edilmektedir.

Yapılan müzakere sırasında Maliye ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı mümessilleri tarafından mevzuun Devlet Demiryolları işçileri Emekli Sandığına ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına tâbi olanlardan başka İşçi Sigortaları Kurumu ve Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığına tâbi bulunanları da ilgilendirmekte olduğu ve bu hususta Kocaeli Mebusu Cemal Tüzün tarafından yapılmış olan bir kanun teklifinin Maliye Encümenince kabul edilmiş olduğu bildirilmiştir.

Kocaeli Mebusu Cemal Tüzün tarafından yapılmış olan ve halen Bütçe Encümeninde bulunduğu anlaşılan kanun teklifinin de birlikte tetkik ve müzakeresi uygun bulunduğundan mezkûr teklifin de encümenimize tevdiinin Umumi Heyete arzı ile tasvip buyurulduğu takdirde her iki teklifin encümenimizde birlikte tetkikine karar verilmiştir.

Muktezası ifa buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Muvakkat Encümen

Reisi	M. M.
Rize	Çoruh
İ. Akçal	Y. Gümüşel
Kâtip	
İsparta	Ankara
S. Bilgiç	Â. Temuçin

Burdur	Çankırı
B. Kayaalp	A. Emrem
Gümüşane	Kastamonu
İ. H. Baykal	N. Kuşakçıoğlu
Seyhan	Sivas
A. Kınık	B. Örnekol

REİS — Encümenin tezkeresini reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edildiği veçhile Cemal Tüzün'ün teklifi Muvakkat Encümene verilmiştir.

2. — Malatya Mebusu Nüvit Yetkin ve iki arkadaşının, üç Temyiz hâkimi ile on üç yüksek dereceli hâkimin emekliye sevkı dolayısiyle tahkikat icrasına dair takriri (4/207)

REİS — Takriri okutuyorum, efendim.

Büyük Millet Meclisi Yüksek Riyasetine

Son günlerde üç temyiz hâkimi ile on üç yüksek dereceli teminatlı hâkimin Adliye Vekâletince sebep gösterilmeksizin emekliye sevki adalet teminatını zedeleyen bir tasarruf olarak hem adliye muhitinde ve hem de umumi efkârda emniyetsizlik ve huzursuzluk uyandırmış ve büyük endişe yaratmış bulunmaktadır.

Endişeyi mucibolan husus emekliye sevk olunan hâkimlerin büyük bir kısmının ceza hâkimi veya seçim kurulu başkanı oluşu, seçimlerde ve muhalefet mensupları aleyhine açılan siyasi dâvalarda rey ve karar vermiş olmaları ve bir çoklarının genç yaşta ehliyet ve çalışkanlıklariyle tanınmış, hattâ devamlı olarak mümtazen terfi etmiş hâkimlerden terekkübetmiş bulunmalarıdır.

Bu durum yukarıki olayla birleştirilince emeklilik muamelesinin hâkimlerin meslekî verimleriyle ilgisi olmadığı, aksine olarak icra kuvvetinin siyasi rakiplerini adlî mekanizma vasıtasiyle ezmek için hâkimler üzerinde bir baskı yaratmak gayesini güttüğü intibaını vermektedir.

Böyle bir intıbaın silinebilmesi ve durumun herkesi tatmin edecek şekilde aydınlatılabilmesi için Yüksek Meclisin işe el koymasını zaruri görmekteyiz.

Bu itibarla ve şifaen arz edeceğimiz sebeplere binaen İçtüzüğün 177 nci maddesi mucibince meselenin objektif bir surette tetkik edilerek sonuncunun gerekli tekliflerle birlikte Yüksek Meclise arzı için Adliye Encümeninin tetkika memur edilmesini saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Malatya Mebusu	Malatya Mebusu
Nüvit Yetkin	M. Zeki Tulunay

Kars Mebusu
Mehmet Hazer

REİS — Alâkadar vekil, Adliye Vekili; buyurunuz.

ADLİYE VEKİLİ HÜSEYİN AVNİ GÖKTÜRK (Niğde) — Muhterem arkadaşlar, mevzuubahsolan tasarruf, İcranın Emekli Sandığı Kanununun 39 ncu maddesine dayanarak yapmış olduğu bir tasarruftan ibarettir. Bu hususda daha fazla izahata lüzum görmediğimi arz ederim.

REİS — Takriri verenler buradalar mı efendim?.. (Yok sesleri) Yoklar. Takrir hakkında söz istiyen arkadaş var mı efendim?... Söz istiyen olmadığına göre takriri reyi âlinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Takrir kabul edilmemiştir efendim.

5. — SUALLER VE CEVAPLAR

A — ŞİFAHİ SUALLER

REİS — Sualiere geçiyoruz.

1. — Burdur Mebusu Mehmet Özbey'in, 1954 - 1955 ders yıllarında kadro bekliyen öğretmenlerin durumlarını hal için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Maarif Vekilinden şifahi suali (6/240)

REİS — Sual sahibi burada mı? (Burada sesleri) Vekil yok, sual gelecek İnikada bırakılmıştır.

2. — İsparta Mebusu İrfan Aksu'nun, İsparta'da kurulan Pamuktaş Pamuk Mensucat T. A. Ş. İplik Fabrikası için ithal edilecek olan makinelerin bedeline dair İktisat ve Ticaret Vekilinden şifahi suali (6/242)

REİS — Sual sahibi burada mı? (Yok sesleri) Sual gelecek İnikada bırakılmıştır.

3. — Malatya Mebusu Abdullah Köroğlu'nun, 17 . VI . 1956 tarihinde İstanbul'dan dö-

nen C. H. P. Genel Sekreteri Kasım Gülek'i karşılamaya gelen Elmadağ'lı bâzı vatandaşların karakola götürülerek tazyik edildiklerinin doğru olup olmadığına dair Dahiliye Vekilinden şifahi suali (6/252)

REİS — Sual sahibi burada mı? (Yok sesleri) Sual gelecek İnikada bırakılmıştır.

Gündemle ilgili bir takrir var, okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Kanun lâyiha ve tekliflerinin diğer işlerden evvel görüşülmesi hususunu arz ve teklif ederim.

Burdur Mebusu
Mehmet Özbey

REİS — Kanun lâyiha ve tekliflerinin diğer maddelerden evvel görüşülmesi teklif edilmektedir. Okunan takriri reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir efendim.

Bu fasılda mevcut bâzı kanun lâyihalarının müzakeresinin takdimen yapılması hususunda Riyaset Divanına beş takrir gelmiştir. Geliş sırasiyle bu takrirleri yüksek reylerinize arz edeceğim.

6. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — Millî Müdafaa Vekâleti iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkında kanun lâyihası ile, Bolu Mebusu Fahri Belen'in, Millî Müdafaa Vekâletine ait bina ve arsalardan bâzılarının satılması ve bunların bedeli ile yeni garnizonlar kurulması ve bâzı garnizonların ıslahı hakkında kanun teklifi ve Millî Müdafaa, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/477, 2/23) (1)

Yüksek Reisliğe

Ruznamenin birinci müzakeresi yapılacak maddeleri arasında (7) nci sırada bulunan (Millî Müdafaa Vekâleti iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve bu vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılması na salâhiyet verilmesi hakkındaki kanun lâyihasının) ehemmiyetine binaen biran evvel kesbi kanuniyet etmesi için diğer işlere takdimen ve müstaceliyetle görüşülmesi hususunu arz ve teklif ederim.

Millî Müdafaa Vekâleti V.
Şemi Ergin

REİS — Bu okunan takrir veçhile gündemin 7 nci maddesinde bulunan kanun lâyihasının takdimen müzakeresini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı? (Yok sesleri) Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen olmadığına göre maddelere geçilmesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Müstaceliyetle müzakeresi de talebedilmektedir. Müstaceliyetle müzakeresini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Maddeleri okuyoruz, efendim.

Millî Müdafaa Vekâleti iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve bu vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — Millî müdafaa ihtiyaçları için bu kanunun neşri tarihine kadar gerek muhtelif kanunlara ve 3887 sayılı Kanuna göre iktisabedilen, gerekse tahsisli ve tahsissiz olarak işgal edilmek suretiyle kullanılan devlete ait gayrimenkullerden hizmet için lüzumu kalmıyanların Millî Müdafaa Vekâletiyle mutabık kalınarak tahsislerini kaldırmaya ve Muhasebei Umumiye Kanununun 24 ncü maddesi hükümlerine bağlı olmaksızın satmaya Maliye Vekili mezundur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı?

SAMİ ORBERK (Trabzon) — Muhterem arkadaşlarım, huzurunuza getirilmiş olan bu kanun; ciheti askeriyeye lüzumu olmıyan bina ve arsaların satılarak askerlerimizin yeni konuş ve kuruluşuna uygun yerlerde garnizonlar yapmayı ve bir kısım açıkta bulunan cephanemiz için de cephanelik, hangar ve saire yapmayı istihdaf eden gayet yerinde ve güzel bir kanundur. Yalnız bu kanunun birinci maddesinde «Devlete ait gayrimenkullerden hizmet için lüzumlu bulunmıyanlar» deniliyor. Bunun içeri-

(1) 253 sayılı matbua zaptın sonunladır.

sine elde mevcut bulunan bütün binalar ve arsalar giriyor. Bundan evvel de istirham etmiştim, benim istirhamım şudur: Hükümet burada bize teminat versin; Harbiye mektebini satmıyacağına dair. (Öyle şey olmaz sesleri) Biz Demokrat iktidar olarak buna razı değiliz. hiçbirimiz taraftar değiliz. Çünkü burası para getirecek 64 bin metre kare bir arsadır. Binanın etrafında küçük bir arsa bırakılır, diğer tarafı satılabilir. Burada bizim Atamız yetişmiştir, içinde müzesi vardır. Bu memlekette Yeniçeri Ocağı kaldırılmış ve ilk modern askerlik bu binada kurulmuştur. Bütün büyüklerimiz orada yetişmiştir. Yarınki nesil «Atatürk nerede okudu? Derse nereyi göstereceğiz? (Harbiye yok sesleri) Ben de bunu teklif ediyorum, maddeye yalnız bir kelime koyalım, (Eski Harbiye Mektebi hariçtir) diyelim. Bu maksatla bir de takrir sunuyorum, Yüksek Heyetinizin kabulünü rica ederim.

BURHANETTİN ONAT (Antalya) — Muhterem arkadaşlarım, bu kanunun iki veçhesi var. Birisi, bâzı gayrimenkulleri satmak, birisi de ordumuzun muhtacolduğu bâzı tesisleri vücuda getirmek. Bir kısım gayrimenkulleri satmak keyfiyeti, bu tesisleri vücuda getirmek için ileriye sürülen bir sebep olarak gösterilmektedir. Niçin bu iki hususu birleştirdiler? Ben bunu anlayamadım, akıl erdiremedim, af buyurun.

Ordunun bina ve yeni tesis ihtiyaçları varsa, bu millet bütçesinin % 46 - 47 sini Millî Müdafaa emrine tahsis eden bu millet bu tesisleri yapmaktan âciz midir? Ama, satılacak olursa bu da medar olurmuş. Güzel; her devlet müessesesi gibi, Millî Müdafaa müessesemiz de gayrimenkullerinden işe yaramıyanları satabilir, ve hakikaten işe yaramıyanların, bugün âtıl vaziyette donmuş vaziyette bırakılıp terkedilmesi yerine bunların satılarak daha faydalı birer müessese haline getirilmesi elbette ki yerinde bir hareket olur.

Yalnız, benden evvel konuşan muhterem arkadaşımızın ileri sürdükleri mevzu, diğer bâzı hususları da gözönüne almayı icabettirmiştir. Bilhassa Millî Müdafaaya ait gayrimenkuller arasında bugün, paşanın da tebarüz ettirdikleri gibi, bir Harbiye binası bulunabileceği gibi, tarihî, arkeolojik kıymeti haiz eserler de bulunabilir. Bu eski bir kışla olabilir, başka tarihî bir bina da olabilir.

Onun için bu satış mevzuunda (Millî Müdafaa gayrimenkullerden alelıtlak işe yaramıyanları satabilir) şeklinde bir kanun tedvinin bâzı bakımlardan tehlikeli olabileceğine kaaniim.

Satılacak gayrimenkullerin tarihî ve arkeolojik kıymetleri olup olmadığı hakkında Yüksek Tarih Kurulunun mütalâasının da alınmasının muvafık olacağı kanaatindeyim. Bunun için bir takrir takdim ediyorum, bu takririn nazarı itibara alınmasını niyaz ederim, efendim.

REİS — Madde hakkında başka söz istiyen yok.

Takrirleri okuyoruz, efendim.

Yüksek Reisliğe

1. Maddede gayrimenkullerden sonra (Eski Haribiye Mektebi hariç) ibaresinin ilâvesini arz ve teklif ederim.

Trabzon Mebusu
Sami Orberk

(Takrir eksik sesleri, (İstanbul eski Harbiye binası olacak) senleri)

REİS — Müsaade buyurunuz, efendim.

Encümen.

BÜTÇE ENCÜMENİ M. M. MAZHAR ŞENER (Giresun) — Muhterem arkadaşlar, dikkat buyurulursa bu kanunun esas maksadı vaktiyle şehir dışında yapılmış iken senelerin geçmesi ve şehirlerin büyümesi neticesinde bugün şehirler arasında kalmış olan ve çok kıymetlenmiş bulunan arsalardan istifade etmek suretiyle muhtacolduğumuz millî savunma tesislerinin vücuda getirilmesidir. Şimdi bu esas gayenin tahakkuku sırasında arkadaşlarımızın ileri sürdüğü mütalâalar elbette ki, Hükümetçe nazarı itibara alınacaktır. Bu hususu maddede tesbit ederken encümenimiz satışların salâhiyetli kılınacak Millî Müdafaa Vekâleti ile Maliye Vekâleti arasında varılacak mutabakata göre cereyan etmesini prensip itibariyle kabul etmiştir. Fakat bu demek değildir ki, hükümetin diğer organları satılacak gayrimenkullerle hiç alâkadar olmıyacaktır. Dikkat buyurulursa maddede bunu ifade edecek bir ibare koyduk, hizmet dedik, hizmet için lüzumu sabit olursa dedik. Bu bakımdan Millî Müdafaa ile Maliye Vekâletince bu mutabakata varılmış olmasına rağmen diğer bir vekâlet veya vekâletlerin satılmasında mahzur telâkki ettikleri bu gayrimenkulleri pekâlâ bu vekâletlerin dikkat nazarlarına arz

edip meseleyi hükümetle görüşüp satıştan sarfınazar olunmasını temin etmeleri her zaman mümkündür.

Burhaneddin Onat arkadaşımızın mütalâalarına arzı cevap etmek istiyorum; nazari bakımdan kendileriyle mutabıkız. Hakikaten bu kanun bünyesi itibariyle bir taraftan millî savunma ihtiyaçlarını nazarı itibara alıyor, diğer taraftan da millî savunmanın elindeki birtakım gayrimenkullerin satılarak bu ihtiyaçlarının karşılanmasını hedef tutuyor. Malî usuller bakımından nazari olarak millî savunma ihtiyaçlarının bütçe kanaliyle görülmesi ve lüzum hâsıl olmıyan gayrimenkullerin satılarak bütçeye irat kaydedilmesi lâzımgelirse de, tatbikatın icaplariyle millî savunmanın hakikaten büyük yekûnlara baliğ olan tesis, konak ihtiyaçlarının bu bütçelere konulacak tahsisatla karşılanamadığı hakikatı karşısında encümenimiz bu kanunu memleket realitelerine uygun olduğu kanaatine varmış ve bu şekilde huzurunuza sevk etmiştir.

REİS — Millî Müdafaa Vekili.

DEVLET VEKİLİ VE MİLLÎ MÜDAFAA VEKÂLETİ VEKİLİ ŞEMİ ERGİN (Manisa) — Muhterem arkadaşlarım, kanunun birinci maddesi, hizmet için lüzumu kalmıyan gayrimenkullerin Millî Müdafaa Vekâleti ile mutabık kalınarak Maliye Vekâleti tarafından satılacağını âmir bulunmaktadır.

Bugün ordumuzun iskân mevzuu hakkında yüksek heyetinizde konuşma yapmayı zait görüyorum. Yurdun her tarafında gezinti yapan arkadaşlarım ordumuzun iskân durumunu yakînen bilmektedirler.

Hakikaten vatan hizmetine çağırdığımız evlâtlarımızın kışın iskân bakımından geçirdikleri müşkülâtı hepiniz takdir buyurursunuz. Bu bakımdan bu mevzuu normal bütçe içerisinde halletmeye imkân yoktur. Çünkü ele alacağımız mevzu çok geniş ve çok büyüktür. Bu kanunla biz, 500 milyon tutarında olacağını tahmin ettiğimiz bu gayrimenkullerin satışı işinin, ordunun garnizon, depo ve garnizon müştemilâtı ihtiyacı nazarı itibara alınarak, biran evvel halli mecburiyetinde olduğumuza kaani bulunmaktayız.

Bu arada Harbiye Okulunun tarihî kıymeti üzerinde duran muhterem arkadaşıma şunu ifade edeyim ki, tabiî olarak bulunduğu yer itibariyle buranının esaslı imar plânı yapılacak ve hükümet olarak da Harbiye Okulunun satılması mevzuu üzerinde durulduğu zaman burasının tarihî kıymetine halel getirilmiyecek ve burada bu okulu daima hatırlatacak ve ifade edecek bir sembolün bulunmasına itina edilecektir.

Diğer taraftan, hâdiselerin ehemmiyet ve müstaceliyeti karşısında, eğer satacağımız bütün gayrimenkuller için teker teker Tarih Kurumundan mütalâa alarak işi onun tetkikine arz etmek istersek daha birkaç kış ordunun ihtiyacını tatmin edemiyeceğiz. Bunun için maddenin aynen kabulünü Yüksek Heyetinizden istirham ediyorum.

REİS — Burhanettin Onat.

BURHANETTİN ONAT (Antalya) — Efendim; Mazhar Şener arkadaşım satılacak bâzı arsalardan bahsettiler. Halbuki kanunun metninde gayrimenkul tâbiri vardır. Bu tâbirin içine arsalar girebileceği gibi, binalar da girebilir, ne bileyim, kaleler de girebilir.

Şemi Ergin arkadaşım ordunun iskân ihtiyacından ve bu ihtiyacın müstacel olduğundan bahsettiler. Şemi Ergin arkadaşımın Millî Müdafaa Vekâleti vekili olarak bu mevzuu bugün ileri sürmüş olmalarına mukabil; Bütçe Encümeninde bulunan arkadaşlarım şahittirler; dört seneden beri, beş seneden beri ben, Millî Savunma bütçesi konuşulurken, «niçin hâlâ benim sevk efradım sevkleri esnasında cami köşelerinde, medrese köşelerinde sürünmektedir; niçin hâlâ sevk efradım bugünkü asri mânada bir iskân imkânına sahip bulunmamaktadırlar?» Diye bar bar bağırmış, feryadetmiş bir arkadaşınızım. Satılacak gayrimenkullerin Yüksek Tarih Kurulunun mütalâasından geçmesini istemek, «bunlar yapılmasın» demek midir arkadaşlar? Ben daha çok evvelden beri lüzuma inanmış bir adamım. Bir bina başlıbaşına bir mâna ifade etmez görünebilir, fakat askerî iskân ihtiyacını temin ederken benim tarihimi, tarihimle alâkalı bir kıymetimi satmaya da kimsenin hakkı yoktur; buna hakkımız yoktur arkadaşlar. «Böyle bir müstaceliyet karşısında Yüksek Tarih Kurulunun fikrini almak icabında bu meselenin hal imkânını ortadan kaldırır» demek doğru değildir. İki gün teehhür eder, üç gün teehhür eder; fakat büyük bir hatanın icabında önüne geçilmiş olur.

Takririmin yerinde olduğuna kaaniim. Arkadaşlarımın teklifimi kabul buyurmasını rica ve ısrarla istirham ederim.

REİS — Server Somuncuoğlu.

SERVER SOMUNCUOĞLU (Sinob) — Muhterem Burhanettin Onat arkadaşımızın titizlikle üzerinde durdukları nokta hakikaten vârittir. Fakat bu madde böyle bir endişeye yer verecek mahiyette değildir. Şu sebeple ki; maddenin metni (hizmete lüzumu olmıyan gayrimenkullerin Maliye Vekâletiyle anlaşmak suretiyle Millî Müdafaa Vekâletinin tensibiyle satılacağı) nı âmirdir. Satışın ne suretle yapılacağına dair bir kayıt yoktur. O halde ahkâmı umumiyeyi tatbik etmek lâzımdır. Ahkâmı Umumiye ise Artırma ve Eksiltme Kanununa uygun surette bir satışı emretmektedir. Bu kanun ise tarihî eserlerin satışını menetmektedir. O itibarla ayrıca bir fıkra ilâvesine ve satışların bu kanunun bu fıkrasının içinde mütalâa edilmesine lüzum yoktur.

AVNİ YURDABAYRAK (Zonguldak) — Kim tesbit edecek?

SERVER SOMUNCUOĞLU (Devamla) — Bir arkadaşım, «Kim tesbit edecek?» diyor. Bu tarih kurumunun veya bu gibi eserleri tesbit edecek olan müessese, veya makamın vazifesidir. Bu gibi eserlerin tarihî olup olmadıklarını anlamak için bu makamlardan sormak mı lâzımdır? Onların bu eserleri tesbit etmiş olmaları iktiza eder. Hattâ sormadan evvel memleketimizde ne kadar tarihî eser vardır, bunların envanteri nedir? Tesbit etmeleri ve bunları birer birer hükümetin kararından da geçirmeleri iktiza eder. Buna muvazi olarak bâzı kanunlar da mevcuttur. Diğer taraftan Sayın Paşanın Harbiye Mektebine muvazi olarak irat buyurdukları mütalâalar da Büyük Atatürk'e karşı beslediğimiz hislerle muvazi bulunmaktadır. Millî Müdafaa Vekâleti Vekilinin burada verdiği izahattan anlıyoruz ki, burada yapılacak olan hususi imar plânı, Türkler tarafından beslenen ulvi hislerin Türk Hükümeti tarafından nazarı itibara alınarak bir tatbik imkânı bulunabileceğini ifade etmektedir. Böyle olmasa bile bir noktayı izah edeyim :

Atatürk'ü hatırlatabilmek için Harbiyenin sarı duvarlarının mevcudolması lâzımgelmez, onun vücuda getirdiği eserleri vatanın her tarafında görebiliriz. Binaenaleyh, böyle bir eseri sembolik olarak da saklamak mümkündür. Fakat, buna muvazi olarak 64 bin metre karelik bir saha iktisadi kıymetinden mahrum tutulamaz, aksi mütalâa muvafık değildir. Ona kaaniim ki, Atatürk'ün ruhu kumanda ettiği orduya daha iyi şartlar temin edecek bu kanuna rey verdiğimiz zaman daha çok şadolacaktır! (Bravo sesleri, alkışlar.)

REİS — Hikmet Bayur.

HİKMET BAYUR (Manisa) — Sayın arkadaşlar, Millî Savunma Bakanının sözlerini iyi anlıyamadım. Yani ne demek istiyor? Harb Okulu binası sembolik olarak kalacak mıdır, yoksa yıkılacak, onun yerine sembolik olarak bir şey mi kalacaktır? Bu vazıh olarak ifade edilmemiştir. Deniyor ki; «Bu, para meselesi, 64 bin metre kare arazisi varmış». Bunun belki üç dört bin metrekaresi okulun kendisidir. Dolayısiyle okulun kendisini muhafaza etmek imkânı vardır. Muhafaza etmekle malî bir zarar olmaz.

Yıllardan beri İstanbul'da ve genel olarak memlekette Harb Okulunun yıkılması tehdidi fena bir intiba doğurmaktadır. Zannederim ki bunu hepimiz duymuş bulunuyoruz; bunu yıkacak mısınız? Diye, mütemadiyen soruluyor.

Yani bir arkadaşımızın dediği gibi orası Yeniçeri Ocağının kalktığından beri subaylarımızı yetiştiren bir okuldur ve ordumuza kıymetli elemanlar kazandırmıştır. Bu yıkma işi bir elem olacaktır. Orası nihayet 3 - 4 bin metre karelik bir yerdir. Rica edeceğim Savunma Bakanı arkadaşım sözlerini açıklasın. Yani bu bina sembolik olarak kalacak mıdır, yoksa yıkılıp öndeki Atatürk heykeli gibi onun bir kısmı sembolik olarak kalacak mıdır? Bu bina bir işte kullanılabilir. Bunun tavzihini rica edeceğim.

REİS — Millî Müdafaa Vekili.

MİLLÎ MÜDAFAA VEKÂLETİ VEKİLİ ŞEMİ ERGİN (Manisa) — Evvelâ şunu arz edeyim arkadaşlar, hükümet olarak elbetteki tarihî kıymeti haiz olan eserlerin yıkılması cihetine giderek bunların ortadan kalkması taraftarı olmadığımızı gerek Burhanettin Onat Bey ve gerekse Heyeti Umumiyenin kabul etmesi lâzımgelir. Tarihî eserler esasen tesbit edilmiş bulunmaktadır. Bunların uzun süren bir ihale müddeti vardır. Bunların tarihî kıymeti üzerinde elbetteki durulacaktır, ama satılacak gayrimenkullerin tarihî eser olup olmadığı hakkında birer birer Yüksek Tarih Kurumunun mütalâasını alma cihetine

gider ve bunu maddede zikredersek, biraz evvel arz ettiğim gibi, bu kanunun daha uzun müddet tatbikatı cihetine girişilememiş olur.

Harbiye Okulu binası hakkında Muhterem Hikmet Beyefendi sözümü işitmemişler. Harbiye Okulu bugünkü durumu itibariyle, bilirsiniz ki, caddenin içine girmiş durumdadır ve bugünkü manzarası ile aynen muhafaza bu esere kıymet verildiğini değil, kıymet verilmemiş olduğunu ifade eder.

Server Somuncuoğlu arkadaşım çok güzel ifade ettiler, hakikaten kışın iskândan mahrum, kar altında veya çayır üstünde askerimizin yemek yediğini gördüğünüz zamanda dahi Harb Okuluna tarihî bir eserdir onu yıkmıyalım, dersek 200 milyon lirayı bertaraf etmiş oluruz, tahmin ederim ki, askerlerimizin iskân edilmesini istiyen arkadaşlarımız da bu hususu kabul etmiş olmazlar.

Harbiye Okulunda bugün dahi Atatürk'ün okuduğu sınıfta resmi ile, büstü muhafaza edilmektedir, sembol olarak durmaktadır. Son zamanlarda yapılan eski Harbiye Okulunun önündeki heykeli değil, ama daha ufak ölçüde olarak okuduğu sınıfı muhafaza edebilmek, oranın plânına uygun ufak, minyon tarihî bir eser meydana getirerek Atatürk'ün bu okulda okuduğu hâtırasını her zaman gençlere anlatabilmek bakımından, bugünkü binayı muhafaza etmekten ise bunu böyle yapmanın daha iyi bir iş olduğuna kaani bulunmaktayız.

REİS — Sami Orbek. (Kâfi sesleri)

SAMİ ORBEK (Trabzon) — Muhterem arkadaşlar, binayı yıkalım, kaldıralım diyorlar. Bugün binanın içine girdiğimiz zaman koridorlarda sağlı sollu bu vatana canını vermiş, yalnız isimleri kalmış şehitlerimizin künyeleriyle duvarlar süslenmiştir, ya onları ne yapacağız? Onları da kaldırıp mezarlığa mı atacağız?

Müsaade buyurunuz, mademki sembol yapıyoruz. Bir şey arz edeyim : Bir kere, Atatürk falan yerde bir gece kaldı diye o binayı kutsileştiriyoruz, ve elimizden gelen her türlü itinayı göstermek suretiyle o yeri muhafaza ediyoruz; pek güzel bir hareket! Server Somuncu arkadaşımız buyurdular ki, her yer Atatürk'ün hâtırasını taşır, kabul ediyorum. O halde mademki bizim için saklanması zaruri bir mefahir yoktur, o halde arkadaşlar, (tâbirimi mâzur görün, istemiyerek söylüyorum, af buyurun) Topkapı Sarayını da satalım. Mademki ihtiyacımız var, yani ordu mensuplarına ve bu memleketin gelecek nesillerine böyle bir hâtıra bırakılmasına lüzum görülmüyor, Topkayı Sarayını da satalım. Onun arazisi çok daha geniştir. Bunu söylerken hakikaten vicdanım sızlıyor ve eminim ki, sizler de aynı hislerle memlusunuz. Onun için bu işin sembolü olmaz arkadaşlar. Yol geçecek diyorlar. Binanın önündeki merdivenleri kaldıracak olursanız o zaman yol genişler.

Sonra arkadaşlar, İstanbul'un neresi deve değil ve neresinde hörgücü yok ki. Bu bina orasının manzarasını bozmuşta sanki ne olmuş? Bu da öyle kalsın! (Doğru sesleri)

Çok istirham ediyorum, bu binayı satmıyalım. Zararı yok 64 bin metre kare satacağımıza 54 bin metre kare satalım. Bu hususta bir takrir takdim ettim, kabulünü istirham ederim. Takdir Heyeti Aliyenizindir. (Alkışlar)

REİS — Burhanettin Onat, buyurun.

BURHANETTİN ONAT (Antalya) — Çok kıymetli arkadaşlarım, bir ihtiyaç karşısında ele alınan ölçülerin bende uyandırdığı ıstırap olmasaydı çıkıp tekrar huzurunuzu ihlâl etmiyecektim.

İş döndü dolaştı Harbiye binasına geldi. Burası, Atatürk'e ait hâtırayı temsil edecek olan kısım bırakılarak, satılacaktır. Ne için?. 200 milyon lira ediyor.. Ne için?.. Efradımız çayır çimen üzerinde yemek yemektedir.

Çok muhterem arkadaşlarım, Fransa'ya gidin. Arkadaşlar iyi bilirler ki, orasının bir Hôtel des İnvalides'i vardır. Tarih itibariyle, bizim Harbiye Mektebine pek benzer. Orası satılıverecek olursa kimbilir milyon değil, kaç milyar frank Fransız hükümetinin eline geçer. Fakat satmaz! Bizim başka memleketlerin elindeki malzemeye kıyasen 10 defa askerî müze açılabilecek askerî müze eşyamız vardı. Fakat bunları teşhir edecek bir müzemiz bugün yoktur. Dün Sainte İrene kilisesinde ertesi günü bilmem nerede, yeni tamir edilmiş bir eskerî yemekhanede sandıklar içinde muhafaza edilen müze eşyamız vardır. Ne olur Harbiye mektebi askerî müze olarak tahsis edilse de bir taşla iki kuş vurulsa. 200 milyon lira... Arkadaşlar, belki 300 milyon lira eder. Fakat icabında bu millet tarihi için, tarihî kıymetleri için 200 milyonu değil, canını bile feda etmekten çekinmez. Böyle

mânevi kıymetleri para ile yüz milyonlarla ölçmeye hakkımız yoktu arkadaşlar.

DOĞAN KÖYMEN (Giresun) — Muhterem arkadaşlar, kanun teklifinin müstaceliyeti ve birinci maddede tesbit edilen kısmın yerinde olduğunu arz etmek istiyirum. Ve müstaceliyet sebebi olarak hepiniz Birinci Cihan Harbinde bu memleket ordusunun geçirdiği feci durumu gözlerinizin önünda bir tablo olarak canlandırırsanız memleketin kaybettiği binlerce gencin yersizlik, sefalet yüzünden ne kadar feci şekilde mahvedildiğini müşahede eder ve bunu mucip sebebolanı kabul edersiniz. Bugün dünyanın nereye gittiği de pek belli değildir. Süratli tedbir almak eski facialarin tekerrürüne mâni olmak mecburiyetindeyiz. Bu itibarla, hükümet elbette ki lüzumlu olmıyanları satar ve lüzumlu olanları müze ve saire olarak muhafaza eder, muhafaza edilecekleri de bu memleketin tarihine yakışır şekilde muhafaza etmesini bilir. Bilhassa Birinci Cihan Harbinde mâruz kaldığımız sefalete düşmemek için bir an evvel orduyu iskân mevzuunda ne yapmak lâzımgelirse yapmak ve onları bu türlü imkânlara kavuşturmak yolunda tedvin edilecek olan ve huzurunuza getirilmiş bulunan bu lâyihanın çabucak müzakere edilip kanuniyet kesbetmesini yüksek heyetinizden rica ederim.

MUSTAFA ZEREN (Amasya) — Aziz arkadaşlar, Harbiye Mektebi, Türk Milletinin mânevi bir kıymetidir. Çanakkale'yi, memleketi, müdafaa eden gençlerden, şehit olanların sütunlara isimlerini nakşederek aramızda yaşatmaktayız. Çok istirham ederim arkadaşlar, bir millet mânevi varlığı ile iftihar eder, maddenin kıymeti yoktur. Tarihi tetkik edin. Bir arkadaşın burada buyurdukları gibi, Harbiye Mektebi yalnız bir Atatürk yetiştirmemiştir, yüzlerce, binlerce Atatürk yetiştirmiştir. Çanakkale'de şehidolan muvazzaf, ihtiyat subayların her birisi birer Atatürk'tür, arkadaşlar. Çok istirham ederim, Çanakkale'yi göz önüne getiriyorum, Harbiye Okulu koridorlarındaki şehitlerin sütunlarını göz önüne getiriyorum asla, vicdanım razı olmuyor. Çok istirham eylerim bu memleketin benliğine, varlığına, tarihine hürmet edelim!

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Yaşa, yaşayan Mustafa Kemal!

REİS — Kifayeti müzakere takriri geldi, okuyoruz.

Riyasete

Müzakere kâfidir. Oya konulmasını arz ve teklif eedrim.

Seyhan
M. Akçalı

SİNAN TEKELİOĞLU (Seyhan) — Söz istiyorum.

REİS — Takririn lehinde mi, aleyhinde mi?

SİNAN TEKELİOĞLU (Seyhan) — Aleyhinde.

REİS — Buyurun.

SİNAN TEKELİOĞLU (Seyhan) — Sayın arkadaşlarım; gayet mühim bir mevzu ile karşı karşıyayız. Türk Milletinin, ben biraz daha ileri gideceğim, bütün İslâm âleminin alâkadar olduğu bir müessese konuşuluyor.

İrak'ta, Mısır'da, Filistin'de, Trablusgarp'ta ve Cezayir'de, bu büyük mektebin yetiştirdiği insanlar mevcuttur.

Filvaki ben alaylıyım, ama, mektebi harbiyenin yanından geçtim, bir defa. (Gülüşmeler)

REİS — Beyefendi, esasa girmeden kifayet aleyhinde konuşunuz, efendim.

SİNAN TEKELİOĞLU (Devamla) — Esaslı olarak meseleyi ele almadan, üç, beş kişinin konuşmasiyle bu iş halledilemez. Aksi takdirde Harbiye Mektebi meselesini Türk Milletinin sinesinde bir yara olarak bırakacağız. Çok rica ederim, kifayeti müzakereyi kabul etmeyin, bendeniz de dilim döndüğü kadar konuşayım.

REİS — Efendim, kifayeti müzakere takririni reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kifayet kabul edilmiştir.

Madde ile ilgili takrirleri okuyoruz:

(Trabzon Mebusu Sami Orberk'in takriri tekrar okundu.)

Yüksek Reisliğe

Şifahen arz ettiğim sebepten dolayı birinci maddeye (satılacak gayrimenkullerin tarihi ve arkeolojik kıymeti olup olmadığı hususunun Yüksek Tarih Kuruluna sorulur) fıkrasının eklenmesini teklif ederim.

Antalya
Burhanettin Onat

REİS — Takrirleri tekrar sıra ile okuyup reylerinize arz edeceğiz.

(Trabzon Mebusu Sami Orberk'in takriri bir daha okundu.)

REİS — Takriri dikkate alanlar... Almıyanlar... Takrir reddedilmiştir.

(Antalya Mebusu Burhanettin Onat'ın takriri tekrar okundu.)

REİS — Takririn dikkate alınmasını kabul edenler... Etmiyenler... Takrir reddedilmiştir, efendim.

Maddeyi tekrar okutmak suretiyle reyinize arz edeceğim.

(Birinci madde tekrar okundu.)

REİS — Maddeyi aynen reyiâlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir, efendim.

MADDE 2. — Birinci madde gereğince yapılacak satışlardan elde edilecek hasılatın tamamı her yıl varidat bütçesinde açılacak hususi bir tertibe varidat kaydolunur. Varidat kaydolunan bu miktarlar, askerî garnizonlarla bu garnizonlar için lüzumlu müştemilât ve mütemmimat ile her nevi askerî müesseselerin yeniden inşası, mevcutların esaslı tamir, tevsi ve ıslahı ve Hazine elinde bu maksada elverişli gayrimenkul bulunmadığı takdirde lüzumlu gayrimenkullerin satınalınması için 500 milyon liraya kadar sarfiyat icra edilmek üzere Millî Müdafaa Vekâleti bütçesinde açılacak hususi bir fasla Maliye Vekâletince tahsisat kaydolunur.

Yılı içinde sarf edilmiyen miktarlar ertesi yıllar bütçelerine aynı maksatlara sarf edilmek üzere devredilir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? (Yok sesleri) Olmadığına göre maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Fiilen elde edilerek irat ve tahsisat kaydolunan mebaliğe istinaden gelecek yıllara sâri taahhüde girişmeye Millî Müdafaa Vekili mezundur.

Ancak, bu suretle bedeli gelecek yıllarda ödenmek üzere taahhüde bağlanacak hizmetlerin tamamının karşılığı taahhüdün yapıldığı yıl bütçesindeki tahsisattan mevkuf tutulur ve ertesi yıllarda ifa edilecek taahhüt bedelleri, mevkuf tutulan tahsisattan yılı içinde sarf edilmiyen miktarları ikinci maddenin son fıkrası gereğince ertesi yıllara devri suretiyle tediye olunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen olmadığına göre maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Birinci maddede tasrih edilmiş olan gayrimenkuller hakkında 6188 sayılı Kanun ile 2490 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi hükümleri tatbik olunmaz.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur, kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur, kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini icraya Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri memurdur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yoktur, kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

Efendim, kanunun heyeti umumiyesi üzerindeki müzakere bitmiştir. Son olarak kanunun heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı? (Yok sesleri) Söz istiyen olmadığına göre kanunun heyeti umumiyesi açık oyunuza arz edilmiştir, efendim.

2. — Zonguldak Mebusu Suat Başol'un, umumi, mülhakve hususi bütçeli dairelerle mütedavil sermayeli müesseseler, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve müesseseleri, sermayesinin yarısından fazlası devlete aidolan şirket ve kurumlarla, belediyeler ve bunlara bağlı teşekküllere ait iş yerlerinde çalışan işçilere ilâve tediye yapılması hakkında kanun teklifi ve Çalışma ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/217) (1)

REİS — Takrir vardır, okutuyorum.

Yüksek Reisliğe

Bugünkü ruznamenin birinci müzakeresi yapılacak maddelerin 8 nci sırasında bulunan Zonguldak Mebusu Suat Başol'un, umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle mütedavil sermayeli müesseseler, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve müesseseleri, sermayesinin yarısından fazlası Devlete aidolan şirket ve kurumlarla, belediyeler ve bunlara bağlı teşekküllere ait iş yerlerinde çalışan işçilere ilâve tediye yapılması hak-

(1) *252 sayılı matbua zaptın sonundadır.*

kındaki kanun teklifi ve Çalışma ve Bütçe encümenleri mazabatalarının diğer işlere takdimen ve müstacelen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Çalışma Encümeni Reisi
Mehmet Ünaldı

REİS — Takdimen müzakere teklifini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı? Sadettin Bey, buyurun.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Çok muhterem arkadaşlarım; teklifin heyeti umumiyesi üzerinde konuşmak üzere söz aldım. Zonguldak Mebusu Suat Başol'un, işçilere ilâve tediye yapılması hakkındaki teklifinden dolayı kendisine teşekkür ederim. Bu hususta Büyük Millet Meclisimizin alâkalı komisyonlarının, bilhassa Bütçe Komisyonunun, 3 ncü madde ile bir ilâve daha kaydetmek suretiyle, Türk işçisine karşı gösterilen muhabbet ve büyük alâkasından dolayı teşekkür ederim. Hükümetimiz de bu teklifi memnuniyetle benimsemiştir. İktidarımız, Domokrat Parti iktidarı, senelerce ihmal edilmiş olan Türk işçisine, her gün yeni kanunlar getirmek suretiyle, aileleriyle yaşayış seviyelerinin yükselmesine faydalı olmaktadır. 700 bin işçi vatandaşımız, çalışmakta oldukları fabrikalarda, memleketimizin iktisadi kalkınmasında büyük hisseyi tamamen benimsiyerek, daha çok dikkatli ve verimli olacaklardır. Türk işçisi her zaman ve her yerde vatanseverliğini ispat etmiştir.

Çok muhterem arkadaşlar, memur arkadaşlara 5 ikramiyeyi kabul ettiğiniz zaman işçi vatandaşlarımızın almakta oldukları bir maaş nispetindeki ikramiyenin artırılması mevzubahsoldu. Hattâ bunu asgari olarak 3 ikramiyeye çıkarmak talebedildi. Fakat muhterem arkadaşlarım, muaddel Millî Korunma Kanunu kabul edilmekle bütün Türk Vatanında büyük ferahlık yaratıldı, fiyatlar birdenbire düştü. Halk memnun, işçi arkadaşlarımız emin olun, fiyatların bu düşmesi karşısında o kadar memnundurlar ki, bu kanuni müeyyide hakkiyle tatbik edilmek suretiyle yaratılan ucuzluk karşısında kanaatkâr Türk işçisi iki ikramiyeye razıdır.

Bu münasebetle Suat Başol arkadaşımızın, bir maaş nispetinde ikramiye verilir, teklifini Bütçe Komisyonunun, üçüncü madde ile İcra Vekilleri Heyeti kararıyle bir ilâve maaş daha verilir şeklindeki hükmünü, tereddütsüz olarak kabul edelim. Bunda hepimiz müttefikiz. Bu çalışkan, Türk iktisadiyatının yapıcılarına, iktidarımız, pazar ve bayram yevmiyelerini bir kanunla verdi, bu ilâve tediyenin iki maaş tutarında olmasında da büyük isabet vardır.

Maddelere sıra geldiği zaman söz alacağım. Bu hususta bir de takrir verdim. Hakikaten Türk işçisine iktidarımızın sevgisi derindir. Bütün Türk Milleti bundan müftehirdir. Ayrıca Millî Korunma Kanununun getirdiği ferahlık için de Büyük Meclise teşekkür ederim.

REİS — Heyeti umumiyesi üzerinde başka söz istiyen var mı efendim? (Yok sesleri) Maddelere geçilmesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Takrirde müstaceliyet teklifi de vardır, bu hususu reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet ve ona bağlı müesseselerde çalışan işçilere ilâve tediye yapılması ve 6452 sayılı Kanunla 6212 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin kaldırılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle mütedavil sermayeli müesseseler, sermayesinin yarısından fazlası Devlete aidolan şirket ve kurumlarla belediyeler ve bunlara bağlı teşekküller, 3460 ve 3659 sayılı kanunların şümulüne giren İktisadi Devlet Teşekkülleri ve diğer bilcümle kurum, banka, ortaklık ve müesseselerinde müsthadem olanlardan İş Kanununun şümulüne giren veya girmiyen yerlerde çalışmakta olan ve İş Kanununun muaddel birinci maddesindeki tarife göre işçi vasfında olan kimselere, ücret sistemleri ne olursa olsun, her yıl için birer aylık istihkakları tutarında ilâve tediye yapılır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı?... Buyurun Sadettin Bey.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Çok muhterem arkadaşlar, biraz evvel de arz ettiğim gibi, Bütçe Komisyonunun 3 ncü maddesinde «İcra Vekilleri Heyeti kararıyle aynı nispette

bir ilâve tediye daha yapılabilir» denmektedir. Yani Türk İşçisine iki ikramiyeyi tamamen kabul etmekte kanuni hiçbir mâni yoktur. Zaten Bütçe Encümeninin kararı da budur. Nasıl olsa verilecektir, fakat bunu ihtiyari olmaktan çıkarmak lâzımdır. Bunu maddede tebarüz ettirmek suretiyle kabul edelim.

REİS — İşletmler Vekili.

İŞLETMELER VEKİLİ SAMET AĞAOĞLU (Manisa) — Çok muhterem arkadaşlarım; Suat Başol arkadaşımızın teklif etmiş olduğu kanun teklifi encümende müzakere edilirken bu teklifin taşıdığı prensibe ve temayüle hükümetçe iştirak edildiğini, ancak ücretler sistemlerimize bâzı prensipleri getirmek suretiyle bunları dağınık bir şekilde tatbikten kurtarmak lâzımgeldiğini ifade etmiştim. Bu fikrimiz encümende kabul edildi ve hükümetin bâzı teklifleri oldu. Suat Başol arkadaşımız kanun teklifinde bir ikramiye veriyor, bir prensip getiriyordu. Bu da yeraltı işçilerine bir ikramiye daha verilmesiydi, haklı idi. Fakat bu rasyonel bir ıslah hareketi değildi. Sistemsizdi. Sistemsiz bir tarzda ücret zamları, yalnız bütçeleri, İktisadi Devlet Teşekkülleri bütçelerini allak bullak etmekle kalmıyor; zamların mahiyetini de değiştiriyordu. Âdeta bu zamlar siyasi maksatlarla yapılmış oluyordu. Halbuki asıl dâva işçinin ücretinin tanzimi idi.

Türk işçisi iki kısımdır. Birisi; İktisadi Devlet Teşekkülleri̇nde çalışan işçiler, diğeri de hususi sektörde çalışan işçiler. Devlet evvelâ kendi sektöründe ücret sistemini tanzim edecek ve bu hususi sektöre nümunei imtisal olacaktır. Bu bakımdan işçiye bir ikramiye veriyoruz. Bu bir prensiptir. Maden işçilerine, yani yeraltı işçilerine bir ikinci ikramiye veriyoruz. Bu da ikinci esas. Zira yeraltında çalışıyorlar. İşleri aynıdır. Bundan sonra yine daimî bir prensibolarak hükümet mesuliyetini deruhde etmiş olan İcra Vekilleri Heyetinin takdirine bağlı olarak bir ikramiye daha ihdas ediyoruz. Nihayet yeraltı işçilerinin asgari ücretini yüksek tutan bir hüküm getiriyoruz. Bir de ücret farklarını mümkün olduğu kadar izale etmek maksadiyle tedbirler alıyoruz. Arkadaşımdan rica ediyorum. İcra Vekilleri Heyeti gibi bu memleket karşısında büyük mesuliyetler deruhde etmiş olan bir heyetin takdirinin burada rol oynamasını kabul edecek olurlarsa, o zaman, hem işçilerimize hem de onlara ikramiye verecek olan İktisadi Devlet Teşekküllerine hizmet etmiş olacaklardır. Ben kendisinden bu tekliflerinden vazgeçmelerini rica etmek mevkiindeyim, arkadaşlar. (Bravo sesleri)

REİS — Suat Başol.

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Muhterem arkadaşlarım; birinci maddenin bünyesinde esasen Türk işçisini memnuniyete garkedecek maddeler vardır, arz edeyim. Haddizatında denilebilir ki, esasen bunlar bir ikramiye alıyorlardı, gene bir tane alıyorlar. Ama mesele öyle değildir. Hâtıralarınızda olacaktır, 1952 senesinde 3460 sayılı Kanunun 42 nci maddesi mucibince İktisadi Devlet Teşekkülleri memurlarına verilen temettü ikramiyesi muvacehesinde Türk işçisi ikramiye alamıyordu. Demokrat Parti iktidarının sayesinde ve hükümetin bizzat Yüksek Meclise sunduğu 6212 sayılı Kanunun ikinci maddesi ile Türk işçisine bu hak tanındı. Bu milyonları buldu. Fakat, Demokrat Partinin işçiye muhabbet ve sevgisi olduğu için helâl olsun, dedi. Şimdi 1954 senesinde devlet sektöründe çalışan işçiler; «biz bu memleketin işçileri değil miyiz? İktisadi Devlet Teşekküllerinde çalışan işçiler temettü ikramiyesi alıyor da biz neden almıyoruz?» dediler. Gene kıymetli iktidarımız ve hükümetimiz 6452 sayılı bir Kanunla devlet sektöründe çalışan Türk işçisine de hak tanıdı.

Devlet sektöründe çalışan işçilere tanınan bu hak, bir temettü ikramiyesi değil, bir ilâve tediye idi.

Birinci maddenin ehemmiyeti, şimdi arz edeceğim noktada başlıyor :

İktisadi Devlet Teşekküllerinde çalışan ve miktarı binleri bulan işçilere verilen ikramiye şarta muallâk idi : Müessese kâr edecek; kâr yetişecek; işçi adlî ve idari bir ceza almıyacak. Hulâsa verinceye kadar işçi akla karayı seçecek idi.

İşte biz bu kanunu; mademki, Demokrat Parti bir hukuk devleti kurmuştur; devlet sektöründe çalışan işçi ile İktisadi Devlet Teşekküllerinde çalışan işçi de bu memleketin çocuğudur; bunların hepsini bir kanala sokalım; adlî ve idari cezalardan yakalarını sıyıralım, dedik ve birçok prensip kararları aldık; başta Sayın Başbakan ve Samet Ağaoğlu'nun himmetleriyle, müzakeresine şitabettiğimiz bu kanunun bünyesinde hükümetin kabul ettiği prensip kararları da yer aldı.

Şimdi ikinci maddede, üçüncü maddede bunun ehemmiyeti daha bâriz bir şekilde görülecektir. Binaenaleyh kanun teklifini yapan benim, fakat bunun şerefi doğrudan doğruya Demokrat Parti iktidarına ve hükümete aittir. Ben onların bu şerefine ortağım, arkadaşlar.

REİS — Madde üzerinde başka söz istiyen var mı? Buyurun, Sadettin Yalım.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Çok muhterem arkadaşlarım, belki Büyük Meclisin 5 - 10 dakikasını alacağım. Bunun için özür dilerim. (Alma, alma sesleri) Almamaya vicdanım müsaade etmez. Ben burada 700 bin işçiyi, aileleriyle beraber, görüyor ve öyle konuşuyorum. Muhterem arkadaşlar, bir maaş ikramiye zaten veriliyordu, yalnız bunun formaliteleri vardı. Bizim memleketimizde birçok işçi bölgeleri vardır. Bunların hayatlarını, yaşayış tarzlarını yakından görmüş bir arkadaşınızım. Bu kanun teklifinde tek şey şu : Verilmekte olan bir maaş ikramiye daha intizamlı bir hale girecek. Şayet kabul edilirse.

Muhterem arkadaşlar, bugüne kadar Meclisimizde görüşülmüş birçok teklifler var. Bunlar arasında işçiler tarafından beklenen teklifler de var. Birçok yerlerde deniyor ki; memur arkadaşların ikramiyelerini beş dakikada çıkardınız, bizimkilerini çıkarmadınız. Şimdi İşletmeler Vekili Muhterem Samet Bey teklifimi geri almamı söylediler. Her zaman her sözlerini ifa etmek benim için bir borçtur. Fakat maalesef bunu yapamıyacağım. Çünkü, kendileri haklı olarak hükümet temsilcisidir. Verilmesi istenen bu ikramiyenin Büyük Meclisinizden iki maaş olarak çıkması bilhassa bayram üzeri ferahlık yaratacaktır. Bunu teklif ve talebediyorum.

REİS — İşletmeler Vekili, buyurun.

İŞLETMELER VEKİLİ SAMET AĞAOĞLU (Manisa) — Huzurunuzu bir daha rahatsız etmiyecektim, ancak Sadettin Yalım arkadaşım bir noktayı yanlış anlattıkları için huzurunuza geldim. Hükümetiniz her hangi bir iş verenin mümessili ve vekili değildir. Sizlerin itimadınızı haiz bir heyettir ve netice itibariyle milletin mümessili, işçi ve iş verenin aynı zamanda mümessili bulunmaktadır.

Bir noktayı daha söyliyeceğim :

Arkadaşlarım; memur statüsü ile işçi statüsü aynı değildir. Memurunki donmuş bir statüdür. Aylıkları, yapacağımız zamlar nispetinde yükselir, kanunların verdiği imkânlar nispetinde yükselir. İşçi statüsü ise, her an yükselen bir statü halindedir. İş veren istemese dahi yükselir. Ücret ihtilâfı dolayısiyle hakemler heyetinin vereceği kararlara göre iş ücretleri yükseltilebilir. İşçi ücretlerinin bir istikrara tâbi tutulması zamanı gelmiş bulunmaktadır. Bunun içindir ki, bir yandan ekonomik bünyemizin zaruri icabatı, diğer taraftan işçilerimizin ücretlerinden en ekonomik bir şekilde istifade etmeleri bakımından alınacak tedbirlerin başında, büyük bir işçi kütlesini vatan hizmetinde kullanmamız bakımından, bâzı prensiplere riayet etmekteyiz. Eğer biz zaruri sebeplerle memurlarımıza yapmış bulunduğumuz beş maaş nispetindeki ikramiyeyi işçi ücretlerinin artması için mikyas olarak kullanacak olursak bunun mantıki neticesi, işçilerin ücretlerinin dondurulması neticesini verir ki bu, işçilerin aleyhine olur. Gelen kanunu bir prensip kanunu olarak kabul buyurmanız gündelik bir politika endişesiyle gelmiş bir kanun addetmemenizi rica ediyorum.

REİS — Mehmet Ünaldı.

MEHMET ÜNALDI (Seyhan) — Muhterem arkadaşlar; bu kanun münasebetiyle yapılan işi küçümsemek değil, bilâkis takdir etmek lâzımdır. Bu sebeple bu teklifi yapan Suat Başol arkadaşımıza, Bütçe Encümenine ve gösterdiği anlayıştan dolayı Hükümete teşekkür etmek isterim.

Muhterem arkadaşlarım, Suat Başol arkadaşımız bu teklifi yaparken endişesi şu idi : 6212 sayılı Kanunla 6452 sayılı Kanunun tatbikatta arz ettiği birbirine aykırı hükümleri ortadan kaldırmak ve işçilere yapılan ilâve tediyeyi bir pota içerisinde mütalâa etmek imkânına sahibolmaktı. Suat Başol bu teklifle geldiği zaman Çalışma Encümeninde bir prensip kabul edildi. İşçiye verilen ilâve tediyeye ilâveten işlerinde fevkalâde gayretleri görülenlere bir ikramiye verilebilmesi için müessese müdürlerine bir imkân sağlanması düşünüldü. Bu da müessese müdürünün teklifi, Umum Müdürlüğün tasvibi ve vekâletin tasdiki ile tekemmül edecekti.

Görüyoruz ki, teklif bir encümende tekâmül etti. O encümenden çıkıp Bütçe Encümenine gidince, prensip daha şümullü bir vaziyet aldı. Burada bu şekilde müessese müdürlerine tanınacak imkândan ayrılarak bütün işçilere bir ilâve tedi-

ye yapmak imkânı hâsıl olacaktır. Kaldı ki bu kanunun birinci maddesi, 6212 sayılı Kanunun şümulü içerisine girecek işçileri, birtakım kayıt ve şartlar altında ikramiyelerini almamak durumundan kurtardı. Çünkü, ikramiyelerini almak için 6212 sayılı Kanuna göre müessesenin kâr etmesi lâzımdı. İşçinin devamı lâzımdı. İşçinin ceza almaması lâzımdı. Halbuki, 6452 sayılı Kanuna göre seyyanen kayıt ve şartlara tâbi olmaksızın işçiler ilâve tediyelerini alıyorlardı.

Görüyoruz ki arkadaşlar, teklif sadece basit bir prensip vaz'etmek isterken encümende ve bilhassa Hükümetin gösterdiği geniş anlayış sayesinde bu şekli almıştır. Bu küçümsenmiyecek ve bilâkis takdir edilecek bir keyfiyettir.

REİS — Oylarını kullanmıyan arkadaşlarımız var mı efendim?

Oylama muamelesi bitmiştir.

ZEKİ ERATAMAN (Tekirdağ) — Muhterem arkadaşlar, bazan encümenlerde enine boyuna görüşeceğimiz işleri Meclis kürsüsünde görüşmekle zannediyorum ki hiç de politik bir harekette bulunmuyoruz. Burada hepimiz ne memurun ne işçinin mümessiliyiz. Topyekûn Türk milletinin mümessili olan ve onun haklarını koruyan insanlar olarak milletin ve hükümetin malî takatinin üstünde mükellefiyetler yüklemeye hakkımız yoktur.

1950 den evvelini hatırlarsak, bugün çok sevdiğimiz ve refahına çalıştığımız Türk işçisinin durumunu, tablosunu gözümüzün önüne getirirsek, bugünkü durumları ile dünkü durumlarını mukayese ettiğimiz zaman, asgari % 500 Türk işçisi lehine Demokrat Parti hükümetlerinin karar aldığı görülür. Sıhhi sigortalar, hastalık sigortaları, haftalık tatil ücretleri, ihtiyarlık sigortaları, ücretlere yapılan zamlar, akord çalışma farkları, mesken ihtiyaçlarını karşılamak üzere krediler ve sair terfihler.. Arkadaşlar, bir sınıfın müdafaasını yapmak her zaman kolaydır, fakat onun aleyhinde burada tek kelime konuşmak, bir parti camiası içinde doğru olmaz.

Kanaatimce arkadaşlar, Yüksek Meclisinizin çıkardığı son Millî Korunma Kanunu ile her şey süratle yoluna girerken, iktisadi hayat istikrara doğru yol alırken en küçük bir zamma gitmemek, bu milletin iktisadi hayatında istikrarı temin etmek yerinde olur. Ben temenni ederim ki, değil böyle ilâve zamlar, ikramiyeler bundan sonra günü gelecek memurlara verilen ikramiyeleri kaldırmak, hattâ kendi nefislerimize tahsis ettiğimiz paraları dahi indirmek zorunda kalacağız. Bu memleketin iktisadi varlığını topyekûn mütalâa etmek zamanı gelmiştir. Kalkındığını iddia ettiğimiz köylümüz bugün işçilerin onda biri kadar hayat yaşamamaktadır. Köylüler içinde zenginler bulunabilir, ama memleketin yüzde yetmişinin yaşayışı, işçilerin vaziyetinde değildir. Köyden fabrikaya akın da bir vakıadır. Buna rağmen kalifiye işçilerimiz; memleketin sınai tesislerini geliştikçe, kademe kademe bu memleket işçilerini bu partinin dışında bulunan hükümet koruyacaktır. Bugün tek ikramiyeyi şahsım hesabına şükranla karşılarım. Diğer İcra Vekilleri Heyetinin temin edeceği, vereceği ikramiye ile de hükümet hüsnüniyetini göstermektedir.

Malî takatimiz ve bilhassa bugün, daha çok, devlet sektöründe çalışan işçilerimizin terfihi cihetine gitmek için, sınai tesislerin gelişmesini, inkişafını nazarı itibara almak icabeder, bu bakımdan kanun metninin teklif edildiği gibi kabulü yerinde olur.

Bendeniz, ilerde imkân husule geldiğinde, Vekiller Heyetinin ihtiyari hükmünü de katî karara bağlamak üzere bugün bir ikramiye olarak kabul edip, diğerini İcra Vekilleri kararına bırakmanın yerinde olacağına şahsan kaaniim arkadaşlar. (Bravo sesleri)

REİS — Başka söz istiyen var mı?

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Söz istiyorum. Sözlerim yanlış anlaşıldı.

REİS — Buyurunuz.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Çok muhterem arkadaşlarım, bâzı arkadaşlar zümreden, şundan bundan bahsettiler. Kendilerine üzüldüğümü arz ederim. Bizler Türk milletinin ta içindeyiz. Her meseleyi burada konuşuruz. Türk milletinin içinden gelmiş insanlarız. Millet hakkı, menfaati mevzuubahsolduğu zaman bu kürsüden, böyle konuşmaya hakkımız yoktur arkadaşlar.

Onun için muhterem arkadaşlarım, iktidarımızın Türk işçisine yaptıklarını her yerde söylüyorum. Hattâ aynı noktai nazar üzerinde bütçe müzakerelerinde kimsenin konuşmadığı şekilde konuşmuş bulunuyorum. Demokrat iktidarımız Türk işçisine lâyık oldukları hakları sağlamakta

devam ediyor ve devam edecektir. Yalnız işçilerimize verilecek ikinci ikramiye İcra Vekilleri Heyetine bırakılmıştır. Benim ricam, Büyük Millet Meclisinin kararıyle verilmesidir. Burada îzam edilecek bir mesele yoktur. Yoksa hükümetimiz, iktidarımız Türk işçisi için çok faydalı kanunlar getirmiştir, bunu hepimiz görüyoruz ve bunun müdafaasını köy köy, yer yer gezerek yapıyoruz, her fabrikanın dibinde bunun müdafaasını yapıyoruz. Bunu bu kürsüden de müdafaa etmek Demokrat Partili bir milletvekili olarak vazifemizdir.

Hakikaten arkadaşlar, Türk işçisinin haklarını koruyan birçok kanunlar gelmiş ve bu Meclisten çıkmıştır, hattâ yakında Millî Müdafaa işçilerine ücretli izin kanunu gelecektir, daha birçok kanunlar geliyor. Bakanın hüsnüniyetinden eminim, ancak benim teklif etmek istediğim şudur: İşçiye verilmesi derpiş edilen ilâve istihkakın İcra Vekilleri kararıyle değil, Meclis kararıyle iki olarak kabulünden ibarettir.

REİS — Madde hakkında takrir var.

Yüksek Riyasete

Devlet ve ona bağlı müesseselerde çalışan işçilere ilâve tediye yapılması ve 6452 sayılı Kanunla 6212 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin kaldırılması hakkındaki kanun lâyihasının birinci maddesinde işçilere verilmesi derpiş edilen bir aylık istihkakları tutarındaki ilâve tediyenin iki aylığa iblâğını arz ve teklif ederim.

Kocaeli Mebusu
Sadettin Yalım

REİS — Takririn dikkate alınmasını kabul edenler... Etmiyenler... Takrir reddedilmiştir efendim.

Maddeyi aynen reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Birinci maddede sözü geçen işçilerden maden işletmelerinin munhasıran yeraltı işlerinde çalışanlarına bu işlerde çalıştıkları müddetle mütenasibolarak her yıl için ayrıca birer aylık istihkakları tutarında bir ilâve tediye daha yapılır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen? Buyurun. Doğan Köymen.

DOĞAN KÖYMEN (Giresun) — Muhterem arkadaşlar; Suat Başol arkadaşımız bu teklifi encümene getirdiği zaman temettü ikramiyesine tâbi tutulan işçilerle bir maaş ikramiye verilen işçiler arasındaki farklardan dolayı bunları bir noktada toplamak zarureti üzerinde durmuşlardı. Çalışma Encümni vaziyeti enine boyuna müzakere ettiği zaman teklifi kabul etmekle beraber bu ikinci maddedeki prensibi de benimsemiş, Türkiye'de ilk defa ağır işçinin emeği takdir edilmiştir. Ağır işçi ilk defa Türkiye'de yüksek heyetiniz ve Demokrat Parti iktidarı tarafından ele alınan bir mevzudur. İkinci Cihan Harbinde bilhassa yeraltında bir kilo mısır parasına bir bölge halkı hakikaten cebrî bir surette çalıştırılmış ve çok feci vaziyetler husule getirilmiştir.

Prensibolarak bu ikinci madde, ağır işçinin artık bu memlekette düşünülmekte olduğunu ve toprak üstünde çalışan diğer işçilere tercih edildiğini gösterir bir prensip vaz'etmektedir. Aynen kabulünü yüksek heyetinizden rica ederim.

REİS — Madde hakkında başka söz istiyen yok, reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Birinci ve ikinci maddelerde yazılı olan işçilere mezkûr maddeler gereğince yapılan tediyelerden ayrı olarak her yıl için bir aylık istihkakları tutarını geçmemek üzere İcra Vekilleri Heyeti kararivle aynı nispette bir ilâve tediye daha yapılabilir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok, reylerinize arz edivorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanuna göre yapılacak tediyelerin zamanı İcra Vekilleri Heyetince tesbit olunur.

Aylık istihkakların hesabında fazla mesai, evlilik, çocuk zamları veya primleri, ayni yardımlar, hafta ve genel tatil ücretleri gibi esas ücrete munzam tediyeler nazarı itibara alınmaz. Bu tediyelerden çeşitli işçi sigortalarının icabettirdiği primler kesilmez ve bu paralar borç için haczedilemez.

Mezkûr ilâve tediyeler, tediye tarihinde işçinin işinden ayrılmış olup olmadığına bakılmaksızın işçinin ilâve tediyenin taallûk ettiği yıl içinde o yerde veya aynı idare, teşekkül ve müesseseye ait muhtelif yerlerde geçmiş olan hizmetlerinin yekûnu nispetinde ve son çalıştığı yerde ödenir. İşçinin bu tediyelere esas olacak

çalışma süresinin hesaplanmasında iş veya hizmet akdinin devamı müddetine raslıyan kanuni ve idari izinlerle hastalık izinleri, hafta tatili ve genel tatil günleri çalışılmış gibi hesaba katılır. Münavebeli işçilerin münavebe sebebiyle çalıştırılmadıkları günler çalışmış gibi sayılır.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Efendim, şu noktayı belirtmek istiyorum 4 ncü maddenin birinci bendinde İcra Vekilleri Heyeti kararıyle verileceği hükme bağlanan ikramiyenin 1956 yılına aidolanı halen verilmemiş durumdadır. Kurban Bayramı gelmektedir. Bendenizin ricası, 1956 ikramiyelerinin Kurban Bayramından evvel verilmesinden ibarettir.

REİS — Başka söz istiyen yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Birinci maddede sözü geçen iş yerlerinde tatbik edilmekte olan muhtelif ücret sistemleri ve ücrete müessir sair unsurları, kanuni bir mecburiyete müstenidolmıyan sosyal yardımları, bu iş yerlerinin iş ve istihsal nevileri veya kolları, kurulmuş oldukları mahallerin hususiyetleri, kuruluş ve işleyiş tarzları da nazarı itibara alınmak suretiyle muayyen ve yeknesak esaslara bağlanır.

Madenlerde yeraltında çalışan işçilerin asgari ücretleri yerüstü işçilerinin asgari ücretlerinden o iş yerinin bağlı olduğu teşekkül tarafından tâyin ve teşekkülün bağlı olduğu vekâletçe tasdik edilecek bir nispette fazla olarak tesbit edilir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — 6452 sayılı Kanunla 6212 sayılı Kanunun ikinci maddesi kaldırılmıştır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. reyi âlilerinize arz ediyorum; Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MUVKAKAT MADDE — 6212 sayılı Kanunun ikinci maddesi ve 6452 sayılı Kanun hükümleri gereğince 1954 ve 1955 yıllarına ait temettü ikramiyesi ile ilâve tediyeye hak kazanıp da haklarını, bu kanunun meriyete girdiği tarihe kadar almamış olanlara mezkûr hakları ayrıca ödenir.

1956 yılına ait ilâve tediyelerini veya avans olarak temettü ikramiyelerini almış olanlara mezkûr yıl için bu kanunun birinci maddesine göre ayrıca bir tediye yapılmaz.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Reyi âlilerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi üzerindeki müzakereler bitmiştir.

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Söz istiyorum.

REİS — Suat Bey, kanunun heyeti umumiyesi üzerindeki müzakereler bittikten sonra, Dahilî Nizamnamenin 110 ncu maddesine göre lehte veya aleyhte konuşulur. Zatâliniz lehte mi, aleyhte mi konuşacaksınız?

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Lehte konuşacağım.

REİS — Buyurun.

SUAT BAŞOL (Zonguldak) — Muhterem arkadaşlar; huzurunuzda tezekkür edilen ve kanunlaşan bu teklif ile işçilere verilecek ikramiyenin bir senelik tutarı 110 milyon liraya baliğ olmaktadır. Bunun 35 milyon lirası şimdiye kadar kendilerine tediye ediliyordu. Kabul ettiğimiz bu kanunla kahraman Türk işçisine Büyük Millet Meclisi daha 70 - 80 milyon lira fazla vermiş bulunmaktadır.

Muhterem arkadaşlar; beş seneden beri Umumi Heyette çalışmaktayız. Başta Zonguldak olmak üzere Sivas Çimento Fabrikası, Filyos Ateştuğla Fabrikası, nihayet mümessili bulunmakla iftihar ettiğimiz, Sadettin Yalım arkadaşımızın da dâhil bulunduğu, Selüloz Sanayii işçileri, kâr etmedikleri mülâhazası ile şimdiye kadar ikramiye alamıyorlardı. Bu kanunun kabulünden sonra bu gibi haller tamamen ortadan kalkmış bulunacaktır.

İkincisi, münavebeli maden işçileri münavebe suretiyle, çalıştırılmadığı günler, çalıştırılmış gi-

bi hesaplanacak ve tam olarak ikramiyelerini alacaklardır. Keza İktisadi Devlet Teşekküllerinden Selüloz Sanayiinde çalışan bir işçi oradan Filyos Ateş Tuğlası Fabrikasına, oradan Zonguldak Ereğli Kömürleri İşletmesine girmiş olursa, nereye giderse gitsin, bu işçi en son girdiği yerde ikramiyesini tam olarak alacaktır.

İşte bu avantajlar ve bütün prensipler kabul buyurduğunuz kanunda mündemiçtir. Ben daha fazla huzurunuzu işgal etmiyeceğim. Kanunun muhterem işçilerimize hayırlı ve uğurlu olmasını temenni eder, Yüksek Heyetinize teşekkür ederim.

REİS — Başka söz istiyen var mı? Kanunun heyeti umumiyesi açık oylarınıza arz edilmiştir, efendim.

3. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/446) (1)

REİS — Gündemle ilgili bir takrir var, okuyoruz, efendim.

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Gündemin birinci müzakeresi yapılacak maddelerinin 2 No. lı sırasında bulunan Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasının tercihan ve müstacelen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Dahiliye Vekili
Etem Menderes

REİS — Takdimen müzakeresini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı? (Yok sesleri) Maddelere geçilmesini yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Takrirde müstaceliyet teklifi vardır. Müstaceliyeti reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

(1) *236 sayılı matbua zaptın sonundadır.*

Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmından ilişik (1) sayılı cetvelde derecesi, memuriyet unvanı, aded ve maaşları yazılı kadrolar çıkarılmış ve yerine, ilişik (2) sayılı cetvelde derecesi, memuriyet unvanı, aded ve maaşları gösterilen kadrolar ilâve edilmiştir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı, efendim. Maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Bağlı (3) sayılı cetvelde derecesi, memuriyet unvanı, aded ve maaşları gösterilen kadrolar 1956 malı yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmına ilâve edilmiştir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen, yok. Reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler.... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi üzerinde son olarak söz istiyen var mı, efendim? (Yok, sesleri)

Kanunun heyeti umumiyesini reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

4. — Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ile bir bent eklenmesine dair kanun lâyihası ile Tekirdağ Mebusu Samim Yücedere ve İstanbul Mebusu Necmi Ateş'in, Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Dahiliye Encümeni mazbatası (1/465, 2/290) (1)

(1) *234 sayılı matbua zaptın sonundadır.*

REİS — Gündemle ilgili bir takrir daha var okuyoruz, efendim.

Yüksek Reisliğe

Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ile bir bent eklenmesine dair kanun teklifinin diğer işlere takdimen ve müstacelen müzakeresini arz ve teklif ederim.

Dahiliye Encümeni Reisi
Edirne
R. Nasuhioğlu

REİS — Takdimen müzakeresini reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı efendim? (Yok, sesleri) Maddelere geçilmesini reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Takrirde müstaceliyet teklifi de vardır. Tasarının müstaceliyetle görüşülmesi hususunu reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okuyoruz, efendim.

Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ile bir bent eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 6570 sayılı Gayrimenkul kiraları hakkındaki Kanunun 3 ncü maddesinin «C» bendine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Belediye encümenleri, gayrimenkul kiralarını takdir ve tesbit etmek için, iş durumlarına göre, kendi veya belediye meclisi âzaları arasından lüzumu kadar üçer kişilik heyetler seçmek suretiyle tetkikat yaptırabilir. Bu heyetler hazırlıyacakları raporları encümene tevdi ederler.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? (Yok sesleri) Maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir, efendim.

MADDE 2. — Aynı kanunun 3 ncü maddesine aşağıdaki «D» bendi eklenmiştir :

D) Tetkikat yapmak üzere vazifelendirilecek heyet âzalarına verilecek ücret miktarı, kirası takdir ve tesbit edilecek gayrimenkulün kiralanacak her kısmı için ayrı ayrı maktuan on beş lirayı geçmemek üzere belediye encümenlerince takdir ve tesbit olunur.

Belediye encümenince tesbit edilecek ücret miktarı ve mûtat nakil vasıtası ücreti müracaatçılar tarafından belediye veznesine yatırılır. Bir günde birden ziyade takdir ve tesbit muamelesi yapılması halinde, görülen iş aynı mahalde olursa nakil vasıtası ücreti müracaat sahipleri arasında müsavi hisselere taksim edilir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı? Buyurun, Tahir Bey.

DAHİLİYE ENCÜMENİ MAZBATA M. TAHİR AKMAN (Çankırı) — Efendim, kanunda ufak bir noksanlık vardır, onu arz edeceğim : İkinci maddenin (D) fıkrasında «tetkikat yapmak üzere vazifelendirilecek heyet âzalarına verilecek ücret miktarı, kirası takdir ve tesbit edilecek gayrimenkulün kiralanacak her kısmı için ayrı ayrı maktuan on beş lirayı geçmemek üzere» denilmektedir. Buradaki on beş lira, «on beşer lira» olacaktır.

Komisyon adına metnin bu şekilde değiştirilmesini istirham ediyorum.

REİS — Başkaca söz istiyen var mı?

Maddeyi tashih edilmiş şekilde reyi âlinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok, reye arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reye arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi üzerindeki müzakere bitmiştir. Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı? (Yok sesleri)

Kanunun heyeti umumiyesini reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

5. — Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin tadiline dair kanun lâyihası ile Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in, Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair

kanun teklifi ve Dahiliye ve Adliye encümenleri mazbataları (1/462, 2/277) (1)

REİS — Bir takrir var :

Yüksek Reisliğe

Bugünkü ruznamenin, birinci müzakeresi yapılacak maddeler kısmının 4 ncü maddesinde yer alan ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki kanun teklifinin diğer işlere takdimen ve müstaceliyetle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Adliye Encümeni Reisi
Muğla
Nuri Özsan

REİS — Takdimen müzakereyi reyi âlinize arz ediyorum : Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Maddelere geçilmesini reye arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Takrirde aynı zamanda müstaceliyet teklifi vardır.

Müstaceliyetle müzakeresini reye arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okuyoruz.

Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanunun 4 ncü ve 5 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna muvakkat iki madde eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 6136 sayılı ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanunun 4 ncü ve 5 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 4. — Memleket içinde kama, hançer, saldırma, şişli baston, sustalı çakı, sivri uçlu veya oluklu bıçaklar ve benzerlerinin imali memnudur.

Bunlardan, bir sanat ve meslekin icrası için kullanılması zaruri bulunanların imaline zabıtaca müsaade edilir ve bunlar zabıtaca damgalanmadıkça satışa çıkarılamaz.

Munhasıran spor ve avda kullanılan ateşli silâhlarla bunların mermileri ve ev levazımatından olan yahut tababet ve sanayide veya ziraatte kullanılan bıçaklarla benzerleri bu kanun hükümlerine tâbi değildirler.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı?

Reye arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 5. — Yukardaki maddelerde ithali ve imali menedilen ve 4 ncü maddenin birinci fıkrasında sayılan bıçakların satılması, satınalınması, taşınması ve bulundurulması memnudur.

Bir sanat veya meslekin icrası için kullanılmasına zabıtaca müsaade verilen bıçaklar bu memnuniyetin dışındadırlar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı?

Reye arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi tekrar okumak suretiyle reyinize arz edeceğim.

(Birinci madde tekrar okundu)

REİS — Maddeyi reye arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 6136 sayılı ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanuna aşağıda yazılı iki muvakkat madde eklenmiştir :

Muvakkat madde 4. — 6136 sayılı Kanunun geçici 1 nci ve 2 nci maddelerinde yazılı izin ve vesikaları zamanında almıyanlarla zabıta makamlarına teslim etmiyenler ve bu sebeple ellerinde vesikasız ateşli silâhlarla mermilerini ve mezkûr kanuna göre menedilmiş bıçak ve benzerlerini bulunduranlar bu kanunun neşri tarihinden itibaren 6 ay zarfında mezkûr silâh ve mermilerle bıçak ve benzerlerini makbuz mukabilinde zabıta makamlarına teslime veya vesika almıya mecburdurlar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı?

Buyurun, Beyefendi.

KEMAL BİBEROĞLU (Çorum) — Muhterem arkadaşlar, burada neşri tarihinden itibaren altı ay zarfında tâbiri vardır. Bu kanunun meriyete girmesi tarihinin ne olacağı son maddeden bir evvelki maddede kabul edilecek ve belki de o maddede neşri tarihi değil, bir başka tarih kabul edilebilecektir. O zaman bu maddenin müzakeresi bitmiş ve geçmiş olacaktır. Binaenaleyh neşri tarihinden değil, meriyete girdiği tarihten itibaren şeklinde yazılması teknik bir hatayı önleme bakımından lâzımdır.

REİS — Arkadaşımız takrir vermediğine göre maddeyi reye arz ediyorum : Kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 239 sayılı matbua zaptın sonundadır.

Muvakkat madde 5. — 6136 sayılı Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddelerine aykırı hareketten mütevellidolarak tekevvün etmiş fiillerden dolayı kimse cezalandırılamaz. Bundan mütevellit hükmolunan cezaların icrası ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi reye arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi tekrar okumak suretiyle reyinize arz edeceğim.

(İkinci madde tekrar okundu)

REİS — Maddeyi reye arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Madde hakkında söz istiyen yok. Reye arz ediyorum : Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reye arz ediyorum : Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi üzerindeki müzakere bitmiştir. Son olarak heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı?

Heyeti umumiyesini reye arz ediyorum : Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiş teklif kanuniyet kesbetmiştir.

Gündemle alâkalı başka takrir olmadığına göre ikinci defa müzakeresi yapılacak maddelere geçiyoruz, efendim.

6. — Giresun Mebusu Abdullah İzmeni'n, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 5464 sayılı Kanunla muaddel 81 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adliye Encümeni mazbatası (2/174) (1)

REİS — Kanunun ikinci görüşmesi olması itibariyle maddelere geçiyoruz.

Hukuk Usulü Muhakemeleri hakkındaki 1086 sayılı Kanunun 5464 sayılı Kanunla muaddel 81 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 81 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 81. — Günlük muhakeme listesinde yazılı işlerle keşif ve delillerin tesbiti gibi yapılması zaruri veya müstacel görülen işler müstesna olmak üzere mahkemeler, resmî çalışma saati dışında ve resmî ve adlî tatil günlerinde, hiçbir adlî muamele yapamazlar.

Resmî ve adlî tatillerde tebliğat yapılabilir.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yoktur. Maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

REİS — Madde hakkında tadilname yoktur. Maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir, efendim.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya Adliye Vekili memurdur.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yoktur. Maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir, efendim.

Kanunun heyeti umumiyesi üzerindeki müzakereler bitmiştir. Kanunun heyeti umumiyesini reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

7 . — Amasya Mebusu Mustafa Zeren'in Pasaport Kanununun 14 ncü maddesinin (B) bendine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Hariciye ve Dahiliye encümenleri mazbataları (2/109) (1)

REİS — Kanunun ikinci müzakeresindeyiz, maddelere geçiyoruz.

5682 sayılı Pasaport Kanununun 14 ncü maddesinin B bendine bir fıkra eklenmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14 ncü maddesinin B fıkrası aşağıda yazıldığı şekilde değiştirilmiştir:

B) Hizmet damgalı pasaportlar:

Bu kanun gereğince kendilerine diplomatik veya hususi damgalı pasaport verilmesi müm-

(1) Birinci müzakeresi 81 nci İnikat zaptındadır.

(1) Birinci müzakeresi 81 nci inikat zaptındadır.

kün olamıyan kimselere; Hükümetçe, hususi idarelerce veya belediyelerce resmî vazife ile dış memleketlere gönderildiklerinde veya dış memleketlerde vazifeye alındıklarında verilir.

Türk Hava Kurumu hakkında da aynı hükümler tatbik olunur.

REİS — Madde hakkında tadilname yoktur. Maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meriyete girer.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yoktur. Maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen yoktur.

Kanunun heyeti umumiyesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kanunun heyeti umumiyesi kabul edilmiştir, efendim.

8. — Gazianteb Mebusu Süleyman Kurannel'in, Yapı ve imar kanunu teklifi ve Muvakkat Encümen mazbatası (2/78) (1)

REİS — Kanunun ikinci müzakeresini yapıyoruz. Maddelerin okunmasına geçiyoruz, efendim.

İmar Kanunu

Birinci Bölüm

Yapı ve ruhsat işleri

MADDE 1. — Belediye sınırları içindeki, resmî ve hususi, bütün yapılar bu kanun hükümlerine tâbidir.

(Bu kanunda geçen «Yapı» tâbiri, karada ve suda, daimî veya muvakkat, resmî ve hususi yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilâve, değişikliklerine ve tamirlerine, sabit ve müteharrik tesislerine şâmildir.)

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yoktur, maddeyi reye arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Belediye sınırları içinde yapılacak bütün yapılar için belediyeden ruhsatiye alınması mecburidir.

REİS — Madde hakkında tâdil teklifi yoktur, maddeyi reye arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Derz, iç ve dış sıva, badana, boya, oluk, dere, doğrama, döşeme ve tavan kaplamaları, elektrik, sıhhi tesisat tamirleriyle kiremit aktarılması ve belediyelerce mahallin hususiyetine göre talimatnamelerde belirtilecek diğer tamirler, ruhsata tâbi değildir. Ancak, bunlardan iskele kurmayı icabettirenler için belediyeye yazı ile müracaat edilmesi lâzımdır.

REİS — Madde hakkında tâdil teklifi yoktur, maddeyi reye arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Yapı ruhsatiyesi almak için belediyeye bir dilekçe ile müracaat edilmesi, tapunun ve varsa çapın gösterilmesi ve dilekçeye bu kanuna uygun olarak hazırlanmış mimari, statik ve tesisat plân, proje, resim ve hesaplarından gerekli olanlarının eklenmesi lâzımdır.

Kadastrosu yapılan yerlerdeki belediyeler inşaatla ilgili dosyalarını, kadastro ada ve parsel numaralarına göre tutmakla mükelleftirler.

Ruhsatiye alınmış yapılarda her hangi bir değişiklik yapılması bu maddeye göre yeniden izin alınmasına bağlıdır.

(Bu kanunda geçen ruhsatiye ekleri tâbirinden, dilekçe ile beraber belediyeye verilen ve ruhsatiye ile birlikte tasdik edilen mimari, statik ve tesisat plân, proje, resim ve hesapları anlaşılır.)

REİS — Madde hakkında tâdil teklifi yoktur, maddeyi reye arz ediyorum : Kabul edenler.. Kabul etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Ruhsatiye almak için yapılan müracaatlere belediyelerce, müstakil İmar Müdürlüğü olan yerlerde imar müdürlüklerince, 30 gün içinde müspet veya menfi cevap verilmesi mecburidir.

Bu müddet içinde cevap alamıyanlar mahallin en büyük mülkiye âmirliğine yazı ile durumu bildirirler. Mülkiye âmirleri bu müracaat üzerine 10 gün içinde belediyelerin müspet veya menfi cevap vermelerini temin ile mükelleftirler.

(1) Birinci müzakeresi 37, 38, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60 ve 81 nci inikat zaptındadır.

REİS — Madde hakkında tâdil teklifi yoktur, maddeyi reye arz ediyorum : Kabul edenler.. Kabul etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Ruhsatiye alınmadan başlanılan yapılar belediyelerce derhal durdurulur.

A) Yapı, kanun ve talimatnamelere, imar ve istikamet plânlarına uygun ise dördüncü madde hükümleri yerine getirilmek şartiyle harcı beş kat alınarak ruhsatiyesi verilir.

B) Yapı, kanun ve talimatnamelere, imar ve istikamet plânlarına uygun değilse mümkünse düzeltilmesi, değilse yıktırılması, ilgiliye tebliğ olunur. Tebliğ gününden itibaren mal sahibi yapısını düzeltmeden veya yıktırmadan inşaata devam ederse yapısının uygun görülmiyen kısımları belediye encümeni karariyle 22 ve 23 ncü maddelere göre yıktırılır.

C) Yapı başkasının mülküne tecavüz suretiyle yapıldığı takdirde salâhiyetli fen adamlarınca hazırlanacak rapor üzerine derhal durdurulur.

Yapı kanun ve talimatnamelerin diğer hükümlerine, imar ve istikamet plânlarına uygun ise mal sahibinin kanunen muteber muvafakati alınınca veya mülkiyet durumu aidolduğu resmî mercice tâyin edilinceye kadar inşaatın devamına müsaade edilmez. Kanun, talimatname ve imar plânı ile istikamet plânlarına uygun değilse bu maddenin (b) fıkrası tatbik olunur.

REİS — Efendim, madde ile ilgili bir tâdil teklifi var, okuyoruz.

Yüksek Riyasete

İmar Kanununun 6 ncı maddesinin C bendinin 4 ncü satırındaki «alınınca» kelimesinin «alınıncaya» olarak kabulünü arz ve teklif ederim.

Gazianteb Mebusu
Ali Ocak

REİS — Encümen ne diyor?

MUVAKKAT ENCÜMEN NAMINA HİMMET ÖLÇMEN (Konya) — İştirak ediyoruz.

REİS — Encümen de filhal iştirak ediyor. Maddeyi bu tâdille reye arz ediyorum : Kabul edenler.. Kabul etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Yapı, ruhsatiye ve eklerine aykırı yapıldığı takdirde derhal durdurulur.

Projede yapılan tadilât kabul ve tasdik edilerek ruhsatiyesi tashih edilinceye kadar inşaata devam ettirilmez.

A) Yapının iç hacım abadında projesine aykırı bir tadilât yapılmış ise tadilâta uğrıyan katın ruhsat harcının dörtte biri,

B) Yapıda projesine aykırı olarak bir genişleme yapılmış ise genişliyen her kısmın ruhsat harcının beş misli,

C) Yapıda ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapılan tadilât, imar ve istikamet plâlarına, kanun ve talimatnamelere göre düzeltilmesi mümkün değilse bu gibi yerler hakkında 6 ncı maddenin B fıkrası ile 8 nci madde hükümleri tatbik olunur.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yoktur, maddeyi reye arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Belediyelere karşı yapının fennî mesuliyetini üzerine alan meslek mensupları yapıyı ruhsat ve eklerine uygun olarak yaptırmaya ve mal sahibinin ruhsatiye ve ekleri hilâfına yaptırdığı işleri 5 gün içinde yazı ile belediyeye bildirmeye mecburdurlar. Aksi takdirde bu gibi meslek mensupları için belediye encümenleri 100 liradan 1 000 liraya kadar para cezasına ve aynı belediye hududu içinde bir aydan bir yıla kadar yapacakları projeleri ve alacakları fennî mesuliyetleri kabul etmemeye karar verirler. Bu karar, kesinleştiği takdirde, tatbik ve mensuboldukları meslek odalarına tamim olunur.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yoktur, maddeyi reye arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Ruhsatiye alınan yapılar için belediyeye yazı ile müracaat edilerek, yapı yerinin gösterilmesi istenir. Belediye, dilekçenin verildiği tarihten tibaren resmî tatil günleri hariç 15 gün içinde yapı sınırını, röperlerini göstermekle mükelleftir. Bu müddet içinde bunlar gösterilmezse, mal sahibi ruhsat ve eklerine ve imar durumuna uygun olmak şartiyle yapısına başlıyabilir.

REİS — Tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Yapıya başlama müddeti ruhsatiye tarihinden itibaren bir yıldır. Bu müd-

det zarfında yapıya başlanmadığı veya yapıya başlanıp da, her ne sebeple olursa olsun, ruhsat müddeti ile birlikte 4 yıl içinde bitirilmediği takdirde verilen ruhsatiye hükümsüz olup yeniden ruhsat alınması lâzımdır.

REİS — Reylerini kullanmıyan arkadaş varsa lûtfen kullansınlar. Oy toplama muamelesi bitmiştir.

Tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Müracaat tarihindeki dört yıllık imar programına dâhil olmıyan yerlerde imar plânı tatbikatına kadar, belediye encümenlerince muvakkat inşaat veya tesisata müsaade edilir ve buna istinaden ruhsatiyesi verilir.

Bu gibi hallerde verilecek müddetin 10 yıl olması, yapılacak yapının belediye meclislerince kabul edilecek talimatnameye uygun bulunması ve muvakkat inşaat veya tesisat olduğunun tapuya şerh verilmesi mecburidir.

Plân tatbik edilirken encümen kararı ile 24 ncü madde gereğince inşaat veya tesisat yıktırılır. Bundan dolayı mal sahibine tazminat verilmez.

On yılın hitamında bu yerlerde imar tatbikatı yapılmıyacaksa, belediye encümeni kararıyle, plân tatbikatına kadar müddet uzatılır. Ancak bu uzatılan müddet imar plânının tatbikatına geçilmesini durduramıyacağı gibi mal sahibine de bir hak bahşetmez.

REİS — Tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Yapı yerinde ruhsat ve eklerinin bulundurulması mecburidir. Aksi takdirde yapı sahibine ruhsat harcının yarısı kadar ceza hükmolunur. Tekerrürü halinde ceza tekrarlanır.

REİS — Tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13. Yapının nev'ine, ehemmiyetine ve büyüklük derecesine göre porje ve eklerinin tanziminin ve inşaatının kontrolunun salâhiyetli meslek mensuplarına yaptırılması mecburidir. Yapının fennî mesuliyetini üzerine almış olan meslek mensupları, bu vazifeden çekildiği takdirde, tatil günleri hariç, üç gün içinde, mucip sebepleriyle birlikte, keyfiyeti yazılı olarak belediyeye bildirmekle mükelleftir. Aksi takdirde istifasını bildirinceye kadar kanuni musuliyetlerden kurtulamazlar. Fennî mesuliyeti üzerine alanın istifa veya ölümü halinde başka bir meslek mensubu fennî mesuliyeti deruhte etmedikçe yapının devamına da müsaade edilmez.

REİS — Tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 14. — İmar plânları ile bunların tatbikat plânlarının ve halihazır haritalarının, mimari, statik ve tesisat plân, proje, resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların tatbikatındaki fennî mesuliyetlerini, ihtısas ve iştigal mevzularına göre, yüksek mimar, ve mühendisler, deruhde ederler.

Bunlardan gayrı fen adamlarının salâhiyet ve mesuliyet hudutları, bunları yetiştiren müesseselerle bunlara ait cemiyetlerin ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin mütalâası alındıktan sonra Maarif ve Nafıa vekâletlerince müştereken hazırlanacak bir talimatname ile tâyin olunur.

REİS — Tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 15. — İnşaat ve tamiratın devamı ve bahçelerin tanzim ve ağaçlandırılması sırasında yolun ve yaya kaldırımlarının belediyeye ve komşulara ait yerlerin işgal edilmemesi ve buralardaki yeraltı ve yerüstü tesislerinin tahribolunmaması ve bunlara zarar verilmemesi, taşıt ve yayaların gidiş ve gelişinin zorlaştırılmaması lâzımdır.

Yapı yol sınırından üç metre ve daha az mesafede yapıldığı takdirde her türlü tehlikeyi önliyecek şekilde yapı önünün tahta perde veya münasip bir malzeme ile kapatılması ve geceleri aydınlatılması mecburidir.

Yapı, yol kenarına yapıldığı takdirde belediyelerce takdir edilecek zaruri hallerde yaya kaldırımlarının bir kısmının işgaline (yukardaki tedbirler alınmak şartiyle) müsaade olunabilir.

Bu gibi hallerde mal sahiplerinin gelip geçenlere zarar vermiyecek ve tehlikeyi önliyecek şekilde tedbir almaları lâzımdır.

Yukardaki hususlara riayet etmiyenler belediye nizamatına aykırı hareket etmiş sayılacakları gibi, bunlardan tevellüdedecek zararın tazmini ile de mükellef tutulurlar.

REİS — Tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Yapı bitince kullanılabilmesi için belediyeden izin alınması mecburidir. Yapı, mal sahibinin yazılı isteği üzerine fen ve sağlık mensuplarınca muayene edilerek ruhsat ve eklerine uygun olduğu ve kullanılmasında fen ve sağlık bakımlarından mahzur görülmediği takdirde, kullanma izni verilir.

Yapının tamamı her hangi bir sebeple bitirilmemişse, ruhsat ve eklerine uygun olarak tamamlanan bir kısmının kullanılmasına, yapılan muayenede fen ve sağlık bakımlarından mahzur görülmediği takdirde izin verilebilir. Belediyeler, mal sahiplerinin müracaatlarını en geç 30 gün içinde neticelendirmek mecburiyetindedirler. Bu müddetin sonunda, hiçbir muameleye lüzum kalmadan, yapının tamamının veya biten kısmının kullanılmasına izin verilmiş sayılır. Ancak bu salâhiyet mal sahibini kanuna, ruhsatiye ve eklerine riayetsiz hareketinden doğacak mesuliyetten kurtaramaz. Yapı tamamen veya kısmen ruhsatsız veya ruhsatiye ve eklerine aykırı olarak bitirilmişse, 6 ve 7 nci maddeler hükümleri yerine getirilmedikçe, kullanılmasına müsaade edilmez.

REİS — Tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Muayene için binanın gezilmesine müsaade edilmediği takdirde, belediyenin tezkeresi üzerine mahallin sulh hukuk hâkiminin izniyle ve zabıtanın iştirakiyle binaya girilir. Muayene neticesinde binaya kullanma müsaadesi verilmezse, belediyece mahallin sulh hukuk hâkimine tezkere ile müracaat edilir. Onun vereceği karar üzerine bina idareten boşaltılmakla beraber rapor icaplarına göre bu kanun hükümleri tatbik olunur.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 18. — İnşaatın bitme günü, kullanma izninin verildiği tarihtir. Kullanma izni verilmiyen veya alınmıyan yapılar, izin alınıncaya kadar, belediye hizmetlerinden ve tesislerinden faydalanamazlar. Bu hizmetlerin yapılmaması mal sahiplerini kanuni mükellefiyetlerinden kurtaramaz.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Ruhsatiye ve eklerine aykırı olduğundan veya ruhsatsız başlanmış bulunmasından dolayı bu kanuna göre durdurulması lâzımgelen yapıların o andaki inşaat durumu, belediye fen adamları, bunların bulunmadığı yerlerde belediyece hariçten memur edilmiş veya edilecek sair ehliyetli kimseler tarafından zabıtla tesbit edilerek birer nüshası mal sahibi ile mesul fen adamına, bir nüshası da belediye reisliğine verilir. Alâkalıların bulunmamaları veya zaptı tebellüğ etmek istememeleri halinde, ruhsatiyede yazılı kanuni ikametgâhlarına posta ile yollanır. Ruhsatiyesiz yapılarda ise alâkalıların bulunmaması halinde mûtat usullerle ilânen tebligat yapılır.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Durdurma emrinin tebliğinde, mal sahibi her ne suretle olursa olsun inşaata devam edemez. İnşaata devam edildiği takdirde mal sahibinden durdurma emrinden sonra yapılmış bulunan kısımların belediyece re'sen takdir edilecek maliyet bedeli kadar para cezası alınmasına encümence karar verilir. Durdurma emrine karşı mal sahibi tarafından salâhiyetli mercilere yapılacak itirazların neticesi beklenmeden devam eden inşaat belediyece derhal, durdurma emrinin tebliği sırasında tesbit olunan duruma, yıktırılmak suretiyle getirilir.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Ruhsatiye ve eklerine aykırı veya ruhsatsız olan yapılar, her ne suretle olursa olsun, iskân veya işgal edilmiş ise, mal sahi-

bine yukarda belirtilen şekilde yapılacak tebligat üzerine âzami on beş gün içinde boşaltturılmadığı takdirde, mahallî sulh hukuk hâkimliğinin belediyeden yazılacak tezkere üzerine vereceği izinle ve zabıta marifetiyle boşalttırılıp, mal sahibi, durdurma veya boşaltma emrine uyacağını, tebliğden itibaren üç gün içinde bildirdiği takdirde, yapıda ıslahı mümkün hususlar beş gün içinde kendisine bildirilir ve bunun için kâfi mehil verilir.

REİS — Tadil teklifi yok. Maddeyi reyinize arz ediyorum. kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Yapı ıslah edilmiyecek veya esasen ruhsat verilmiyecek yapılardan ise, keyfiyat, mal sahibine tebliğ tarihinden itibaren üç gün içinde belediye encümenine bildirilerek yıkma kararı istenir. Encümenler kararlarını, müracaat tarihinden itibaren 15 gün içinde vermeye mecburdurlar. Kararlar verildikleri tarihten itibaren beş gün içinde belediye reisliğince yazı ile mal sahiplerine bildirilir. Yıkma kararlarına karşı 7 gün içinde yetkili idare heyetleri nezdinde itiraz olunabilir. İdare heyetleri, bu kararları ancak bu kanun ve talimatnameleri hükümleri dâhilinde ve 15 gün içinde inceler; karara bağlıyarak ilgililere bildirirler Müddetinde itiraz olunmıyan kararlar katîleşir. Yıkma kararına karşı vâkı itiraz üzerine Şûrayı Devletçe belediye aleyhine tehiri icra kararı verilse dahi inşaata devam olunamaz.

REİS — Madde ile ilgili bir takrir vardır, okuyoruz.

Yüksek Reisliğe

Şifahen arz edeceğim sebeplerden dolayı 22 nci maddenin «katîleşir» cümlesinden sonraki fıkranın maddeden çıkarılmasını arz ve teklif eylerim.

Erzincan Mebusu
Tevfik Şenocak

REİS — Tevfik Şenocak, buyurun.

TEVFİK ŞENOCAK (Erzincan) — Muhterem rkadaşlarım, kanunun birinci müzakeresi yapıldığı sırada yine bu meali andıran bir fıkra vardı. Bu fıkranın değiştirilmesi ve tayyedilmesini teklif ettik. Bu defa ikinci müzakeresi sırasında getirilen fıkraya göre tadil vardır. Devlet Şûrasında tehiri icra kararı verilse dahi inşaata devam olunamaz. Evvelki müzakere sırasında arz ettiğim gibi Devlet Şûrasının bu mevzuda salâhiyetini kabul ettikten ve oraya itiraz yoliyle müracaatı kanunda tesbit ettikten sonra Devlet Şûrasının vereceği tehiri icra kararını takyideder mahiyette kaza merciinin kararındaki takdirindeki görüşünü ve kararlaştırdığı, karara bağladığı bir hâdiseyi, belediyelerin ve idarelerin arzulariyle karşı karşıya getirdiğimiz takdirde bâzı hallerde kararın infazına imkân kalmaz. Meselâ 20 ve 21 nci maddelerde, inşaatı durdurmadan bahsedilmektedir. İnşaat durdurulursa bu durdurma kararı aleyhine Devlet Şûrasına müracaat edilerek bir tehiri icra kararı alınırsa ne olacak? Yani inşaatın devamını tazammun edecek gerek 20 nci gerek 21 nci maddede durdurma kararı aleyhinde ne yolda muamele yapılacağına dair sarahat yoktur. Bundan istidlâl ediyoruz ki durdurulan inşaatın ve yıktırılmasına karar verilen inşaatın yolsuzluğu aleyhine Devlet Şûrasında dâva ikame edildiği takdirde verilen tehiri icra kararı muvacehesinde buraya böyle bir kayıt koymak suretiyle kaza mercii üzerinde kanunen bir tasarruf yapmış oluyoruz. Binaenaleyh tahdidî mahiyette olan bu fıkranın evvelce arz ettiğim gibi çıkarılması yerinde ve hukuk esaslarına uygun olur. Ve kaza mercilerinin kararlarına karşı hürmetkâr bir karar almış oluruz. Bendeniz evvelki mâruzatımı arz ederek bu fıkranın tayyını rica ediyorum.

REİS — Encümen.

MUVAKKAT EN. NAMINA HİMMET ÖLÇMEN (Konya) — Muhterem arkadaşlar, bir inşaatın hatalı, kusurlu olduğu anlaşıldıktan sonra ve bu inşaatın yıktırılması için mal sahibine tebliğat yapıldıktan sonra mal sahibinin kazai mercie müracaatı ile tehiri icra kararı alsa dahi inşaat durdurulur deniyor. Burada bu suretle kazai mercie bir hürmetsizlik bahis mevzuu değildir. Hakikaten hatalı, kusurlu olduğu heyeti fenniyece tesbit edildikten sonra karar sonuna kadar inşaatın durdurulması zaruridir. İnşaata devam ettirilmek suretiyle serveti millîyenin israfına, kararın neticesine kadar, meydan vermemek kazai mercie hürmetsizlik değildir. Noktai nazarımızda ısrar ediyoruz, aynen kabulünü rica ediyoruz.

REİS — Verilen tadil takririnin nazarı dik-

kate alınmasını kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Belediye encümenlerince verilen yıkma ve ıslah kararlarının, sahibine veya fennî mesuliyeti deruhde eden kimseye yazılı olarak tebliği tarihinden itibaren, yedi gün içinde yıkılmıyan veya verilen mehil içinde ıslah edilmiyen yapılar belediyelerce yıktırılır.

Yıkma müddeti mevsim icaplarına göre belediye encümenlerince uzatılabilir.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Belediyelerce 11 nci maddeye göre muvakkat bir zaman için yapılmasına izin verilmiş olan bina ve tesislerin zamanı gelince yıktırılması mal sahibine tebliğ edilir. Tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde yıkılmıyan bina ve tesisler hakkında 23 ncü madde hükümleri tatbik olunur.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Yapılacak bina, tesis ve bunlara ait müştemilâtın;

A) Fen, sağlık, içtimai emniyet, mahallî hususiyet ve kullanılacak malzeme bakımından ne gibi şartlara tâbi olacağı ve hangi vasıfları haiz bulunacağı,

B) Kat adedi, kat yüksekliği, derinlik ve çıkıntıları,

C) Komşu hudutlarına, yol ve su kenarlarına, kara ve demiryolu mihverlerine, tarihî ve bedii kıymeti olan eski eserlere ve arkeolojik sahalara olan mesafeleri,

D) Parsel cephesi ile parsel ebadı ve bu parseller içerisine yapılacak binaya verilecek âzami inşaat sahası,

E) Bahçelerin tanzimi, ağaçlandırılması, bahçe duvarlarının şekli ve ebadı, bina ve tesislere ait diğer hususat hazırlanacak nizamname ve talimatnamelerde tesbit olunur.

REİS — Tadil teklifi yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir:

Birinci Bölüm

Halihazır harita, imar ve yol istikamet plânları

MADDE 26. — Tasdikli halihazır haritası bulunmıyan belediyeler, halihazır haritalarını, nüfusu 5 000 den yukarı belediyeler, imar ve kanalizasyon plânlarını, nüfusu 5 000 den aşağı belediyeler, belediye meclislerince tesbit edilecek belirli yolların istikamet plânlarını yaptırmaları mecburidir.

Nüfusu 5 000 den az olan belediyeler beldenin inkişafını, belediyenin teknik eleman ve malî durumu göz önünde bulundurarak belediye meclisleri kararıyle imar ve kanalizasyon plânlarını yaptırabilirler.

Plân ve haritalara ait nirengi, poligon, nivelman ve sınır işaretlerine ait tesislerin çıkarılması ve tahribedilmesi yasaktır.

Bunlar çıkarıldığı, tahribedildiği veya yerleri değiştirildiği takdirde, belediyeler bunları eski haline getirmekle mükelleftirler. Haritaların alınmasına ve imar plânlarının tatbikine memur edilen vazifeliler, vazifelerini yaparken, 2613 sayılı Kanunun 7 nci maddesindeki salâhiyeti haizdirler.

REİS — Madde ile ilgili bir takrir vardır, okuyoruz efendim.

Yüksek Riyasete

İmar Kanununun 26 ncı maddesinin 6 ncı satırındaki (durumu) kelimesinin (durumunu) olarak tashihini arz ve teklif ederim.

Gazianteb Mebusu
Ali Ocak

REİS — Encümen iştirak ediyor mu

MUVAKKAT ENCÜMEN ADINA HİMMET ÖLÇMEN (Konya) — İştirak ediyoruz.

REİS — Encümen filhal iştirak ettiğine göre, maddeyi tadil şekliyle reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 27. — İmar ve yol istikamet plânları «Nâzım plân» ve «Tatbikat plânı» olmak üzere iki nevidir :

a) Nâzım plânlar halihazır haritalar üzerinde çizilen ve arazi parçalarının kullanılış şekillerini ve başlıca bölge tiplerini gösteren plânlardır. İstimlâkler bu plâna göre yapılır.

b) Tatbikat plânları da halihazır haritalar üzerine çizilmekle beraber mevcutsa kadastro vaziyeti de işlenir. Bu plânlar da tatbikat için lüzumlu bütün fennî hususatı ihtiva eder.

Her iki nevi plânda bu kanunun bütün hükümleri tatbik olunur. Tanzim tarzı Nafıa Vekâletince tasdik edilecek talimatnamelerle belirtilir.

REİS — Madde ile ilgili takrir vardır, okuyoruz efendim.

Yüksek Reisliğe

27 nci maddenin son cümlesi olan (Tanzim tarzı Nafıa Vekâletince tasdik edilecek talimatnamelerle belirtilir) cümlesinin kaldırılmasını arz ve teklif ederim.

Konya
Hidayet Aydıner

REİS — Encümen iştirak ediyor mu efendim?

MUVAKKAT ENCÜMEN ADINA HİMMET ÖLÇMEN (Konya) — İştirak ediyoruz.

REİS — Encümen filhal iştirak ettiğine göre, maddeyi tadil şekliyle reyinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Kabul etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Halihazır haritalarının, imar ve istikamet plânlarının yaptırılması işleri, Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununa tâbi değildir. Bunların tanzim tarzları ve teknik şartları ve bu işleri yapacak mütehassıslarda aranacak ehliyet, Nafıa Vekâletince tesbit olunur.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum, kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 29. — İmar ve yol istikamet plânları, belediye meclislerince kabul edildikten sonra, Nafıa Vekâletine gönderilir. Nafıa Vekâleti bunları üç ay içinde inceleyip aynen veya tadilen tasdika veya tadil edilmek üzere iadeye mecburdur. Tasdik edilmiş plânlar üzerinde yapılacak değişiklikler de yukardaki usullere tâbidir. Ancak vekâlet tadil tekliflerini reddetmeye salâhiyetlidir. Tasdik edilerek kesinleşen plânlar belediye dairesinde herkesin görebileceği bir yere bir ay müddetle asılır ve keyfiyet usulü dairesinde ilân olunur.

İmar idare heyetlerince alınacak imar plânlariyle ilgili kararlar da bu madde hükmüne tâbidir.

REİS — Madde hakkında tâdil teklifi yok. Maddeyi reyi âlinize arz ediyorum, kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 30. — Belediyeler imar plânının tasdikından sonra, bu plânı tatbik etmek üzere, kendi malî imkânlarına göre, dörder yıllık imar programları hazırlarlar. Bu programlar belediye meclislerince kabul edildikten sonra kesinleşir. Belediyeler imar programının tatbiki için lüzumlu tahsisatı, programı tatbik edecek ve beldenin imar faaliyetine göre hâsıl olacak ihtiyacı karşılıyacak fen adamı veya fen heyeti kadrosunu her yıl bütçelerine koymakla mükelleftirler.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum, kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 31. — İmar ve yol istikamet plânlarında meydan, yol, park, yeşil saha ve otopark gibi umumi hizmetlere ayrılmış yerlere rastlıyan hazineye ve hususi muhasebeye ait arazi ve arsalar, belediyenin teklifi ve İcra Vekilleri Heyeti kararıyle belediyelere bedelsiz terk edilir. Ancak, bu yerlerin üzerinde bina bulunduğu takdirde, arsası hariç, yalnız binanın halihazır kıymeti için takdir edilecek bedel ödenir. Bu suretle mal edilen arazi ve arsalar belediye tarafından satılamaz ve başka bir şekilde kullanılamaz.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yok. Maddeyi reyi âlinize arz ediyorum, kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 32. — Yapılacak binalar imar ve yol istikamet plânlarında tesbit edilmiş cephe hattından önde yapılamaz. Cephe hattının gerisinde kalmış olan arsa müstakil bina inşaatına müsait olmadığı ve 41 nci maddenin son fıkrasiyle 42 nci madde hükümleri de tatbik edilmediği takdirde bu gayrimenkulün tamamı mal sahibinin talebiyle istimlâk olunur.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 33. — İmar ve yol istikamet plânlarında yol, meydan, yeşil saha, park, otoprak gibi umumi hizmetlere ayrılmış yerlerde inşaat yapılmasına ve mevcut binalarda ise esaslı tadilât ve ilâveler yapılmasına izin verilmez.

Ancak, bu gibi yerlerde dört yıllık imar programına ithal edilmiş olan yerler müddeti içerisinde, dört yıllık programa dâhil bulunmı-

yan yerler ise sahiplerinin yazılı müracaat gününden itibaren 5 yıl içerisinde istimlâk edilmediği takdirde, talimatname hükümlerine uygun inşaat yapılmasına müsaade olunur.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yok. Maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 34. — İmar plânının tatbikatında belediyeler bir gayrimenkulün tamamını istimlâk etmeksizin o yerin muayyen saha ve irtifadaki kısmı üzerinde irtifak hakkı tesis edebilirler.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 35. — İmar hududu dâhilinde, beldenin müstakbel gelişmesine tahsis edilmiş ve parselâsyon plânları yapılmamış sahalarda parselâsyon plânları yapılıp tasdik edilmedikçe, plâna göre yolu ve lâğımı yapılmadıkça yapıya izin verilmez. Ancak, mevcut binaların ilâve ve esaslı tadil mahiyetinde olmıyan tamirlerine müsaade olunur.

REİS — Madde hakkında tadil teklifi yok. Maddeyi reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 36. — 35 nci maddedeki yerlerde, kendi parsellerinden mevcut yola kadar olan yol ve lâğım bedelini yapılacak keşfe göre belediyeye verenlere veya keşif ve plâna ugun olarak yol ve lâğımı yaptıranlara ruhsat verilir.

Yol ve lâğım belediyece yaptırıldığı takdirde verilen paradan artarsa alâkalıya fazlası ödenir, (eksilirse) tahsil olunur.

Bu şekilde yapılan yol ve lâğımın iki tarafındaki diğer parsellerin sahiplerinden kendi parsellerine isabet eden yol ve lâğım masrafı alınmadıkça yapısına izin verilmez. Alınan bu paralar yol ve lâğımı yaptıranlara ve bu meblâğı belediyeye verenlere aynen iade olunur.

REİS — Madde hakkında tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

Üçüncü Bölüm
Tevlit ve ifraz işleri

MADDE 37. — a) İmar ve yol istikamet plânlarına göre yol, meydan, yeşil saha, park ve otopark gibi umumi hizmetlere ayrılan yerlere rastlıyan gayrimenkullerin bu kısımlarının ifrazına izin verilmez.

b) İmar parselâsyon plânı tamamlanmış olan yerlerde yapılacak ifrazların bu plânlara uygun olması şarttır.

c) İmar plânında parsel cepheleri tâyin edilmiyen yerlerde yapılacak ifrazların, içerisine inşa edilecek binanın cephesinden dar olmamak üzere asgari cephe genişlikleri, derinlikleri ve büyüklükleri talimatnamelerde tesbit edilir.

d) İmar plânlarında iskân bölgesi dışında kalan kısımlarda, belediye meclisince, imar plânı ve raporuna göre tâyin edilecek miktarlardan küçük ifrazlara izin verilmez.

REİS — Madde hakkında tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 38. — İmar hududu dışında arazi ifraz edilebilmesi, imar plânı ve raporu esaslarına göre, belediye meclisleri kararına ve Nafıa Vekâletinin tasdikine bağlıdır. Bu sahanın haritası ve ifraz dolayisiyle teşekkül edecek ada ve parsellerin plânları, alâkalılar tarafından belediyeye verilir. Bu harita ve plânlar hakkında 29 ncu madde hükümleri tatbik olunur.

REİS — Madde hakkında tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 39. — Belediye hudutları içinde gayrimenkullerin tevhit ve ifrazı, bunlar üzerinde irtifak hakkı tesisi veya bu hakların kaldırılması, bu kanun ve talimatnameler hükümlerine uygunluğu belediye encümenlerince varsa imar idare heyetlerince, kabul ve tasdik edilmedikçe, tapuca tescil olunmaz.

Tarafların rızası veya mahkeme kararıyle şuyuunun izalesi ve arazi taksimi de yukarıki hükümlere tâbidir.

REİS — Madde hakkında tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 40. — a) İmar hududu dışında kalan binalı ve binasız gayrimenkullerin imar hududu içerisine alınabilmesi için bu yerlerin imar plânına uygun imar ve parselâsyon plânlarının

yaptırılması ve 29 ncu maddeye göre tasdik ettirilmesi lâzımdır. Bu suretle imar hududu içerisine alınan yerlerde 41 nci maddenin son fıkrasiyle 42 nci madde hükümleri tatbik olunur.

b) Bu gibi ifrazlar dolayısiyle yeniden yapılacak yol ve lâğımları ve bunları plâna göre en yakın mevcutlara bağlıyacak kısımları ifraz sahipleri, proje ve şartnamesine göre, yaptırmakla veya keşif tutarını belediyeye vermekle mükelleftirler. Belediyelerce yapılan yol ve lâğımların katî hesabı sonunda bulunan masraf miktarı hâsıl olan parsellere cephe tûlleri nispetinde taksim edilir.

Mal sahipleri para vermemiş ise bu miktarın tamamı, vermiş ise eksik kalan kısmı belediyeler lehine tapuya borç kaydedilir. Para artarsa ilgiliye iade edilir.

Borç ödenmeden bu yerlerin satışına ve bu yerlerde inşaata müsaade edilmez.

c) İfraz sahasındaki lâğımların bağlanmasına elverişli umumi kanalizasyon yoksa, ifraz sahiplerinin belediyelerce gösterilecek yerlerde fosseptik yaptırmaları ve parselleri bu yerlere bağlamaları mecburidir.

d) Yukardaki fıkralar hükümleri yerine getirilmedikçe imar hududu dışındaki ifrazlar tapuca tescil edilemez ve belediyelerce inşaata izin verilemez.

REİS — Madde hakkında tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

Millî Müdafaa Vekâleti iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkındaki Kanuna (275) arkadaşımız iştirak etmiş, (267) kabul, (5) ret, (3) çekinser. Kanun kabul olunmuştur.

Devlet ve ona bağlı müesseselerde çalışan işçilere ilâve tediye yapılması ve 6452 sayılı Kanunla 6212 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin kaldırılması hakkındaki Kanuna (274) arkadaşımız iştirak etmiş, kanun (274) oyla kabul edilmiştir.

6 Temmuz 1956 Cuma günü saat 15 te toplanmak üzere İnikadı kapatıyorum.

Kapanma saati : 17,30

Millî Müdafaa Vekâleti iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve bu vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkındaki Kanuna verilen reyler

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi	:	541
Rey verenler	:	275
Kabul edenler	:	267
Reddedenler	:	5
Müstenkifler	:	3
Reye iştirak etmiyenler	:	251
Münhal mebusluklar	:	15

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR
Rıza Çerçel
Sıtkı Koraltan
Murad Âli Ülgen
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI
Halis Öztürk
Nimet Sümer
Celâl Yardımcı

AMASYA
Hâmit Koray
Mustafa Zeren

ANKARA
Ömer Bilen
Dağıstan Binerbay
Ramiz Eren
Muzaffer Ergüder
Mümtaz Faik Fenik
Seyfi Kurtbek
Fuad Seyhun
Mümtaz Tarhan
Âliye Temuçin
Fuad Zincirkıran

ANTALYA
Kenan Akmanlar
Attilâ Konuk
Ahmet Tokuş

AYDIN
Necati Çelim
Namık Gedik
Nihat İyriboz
Etem Menderes
A. Baki Ökdem
Zühtü Uray
Cevat Ülkü

BALIKESİR
Esat Budakoğlu
Halil İmre
Muharrem Tunçay

BİLECİK
Şevki Hasırcı
Talât Oran
Yümnü Üresin

BİNGÖL
Ekrem Yıldız

BİTLİS
Nusrettin Barut
Selâhattin İnan

BOLU
Reşat Akşemsettinoğlu
Selâhattin Baysal
Fahri Belen
Sabri Çonkar
İhsan Gülez
Ahmet Hatı

BURDUR
Hüseyin Çimen
Mehmet Özbey

BURSA
Selim Ragıp Emeç
Agâh Erozan
Hulûsi Köymen
Halûk Şaman
Ali Ferruh Yücel

ÇANAKKALE
Nureddin Fuad Alpkartal
Emin Kalafat
İhsan Karasioğlu
Servet Sezgin
Nuri Togay
Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI
Tahir Akman
İbrahim Aydın

ÇORUH
Mecit Bumin
Yaşar Gümüşel
Muzaffer Önal

ÇORUM
Sedat Baran
Mustafa Kemal Biberoğlu
Yakup Gürsel
Şevki Gürses
Ali Rıza Kılıçkale
Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ
Baha Akşit
İsmail Hadımlıoğlu
Ali Rıza Karaca
Refet Tavaslıoğlu

EDİRNE
Sabahattin Parsoy
Kemal Yaşınkılıç

ERZİNCAN
Tevfik Şenocak
Veysel Varol

ERZURUM
Zeki Çavuşoğlu
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Abdülkadir Eryurt

ESKİŞEHİR
Muhtar Başkurt
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
İsmail Sayın
Hicri Sezen
Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEB
Abdülkadir Atik
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Salâhattin Ünlü

GİRESUN
Ali Naci Duyduk
Tahsin İnanç
Abdullah İzmen
Doğan Köymen
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE
Zeki Başağa
İsmail Hakkı Baykal

HAKKÂRİ
Übeydullah Seven

HATAY
Abdullah Cilli
A. Mithat Küseyrioğlu
Şemsettin Mursaloğlu

İÇEL
Hüseyin Fırat
İbrahim Gürgen
Refik Koraltan
Aziz Köksal
Hidayet Sinanoğlu

İSPARTA
Zühtü Hilmi Velibeşe

İSTANBUL
Faruk Nafiz Çamlıbel
Aleksandros Hacopulos
Hâdi Hüsman
Ziya Köktürk

Fuad Köprülü
Adnan Menderes
Nadir Nadi
Mükerrem Sarol
Hanri Soriano
Zeki Rıza Sporel
Füruzan Tekil
Nazlı Tlabar
Ahmet Topcu
Celâl Türkgeldi
Fahrettin Ulaş
Tahsin Yazıcı

İZMİR

Muammer Çavuşoğlu
Sadık Giz
Necdet İncekara
Halûk Ökeren
Mehmet Ali Sebük
İlhan Sipahioğlu
Abidin Tekön

KASTAMONU

Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Salim Esen
Muzaffer Kuşakçıoğlu
Nazifi Şerif Nabel

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Osman Nuri Deniz
Emin Develioğlu
Kâmil Gündeş
Servet Hacıpaşaoğlu
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurmel
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
M. Ali Ceylân
Hüsnü Yaman

KOCAELİ

Ziya Atığ
Selâmi Dinçer
Hamza Osman Erkan
Kâzım Meriç
Cemal Tüzün
Nüzhet Unat
Sadettin Yalım

KONYA

Hidayet Aydıner
Mustafa Bağrıaçık
Tevfik Fikret Baran
Remzi Birand
Sıtkı Salim Burçak
Abdi Çilingir
Reyhan Gökmenoğlu
Muhittin Güzelkılınç
Mekki Keskin
Ahmet Koyuncu
Himmet Ölçmen
M. Rüştü Özal

KÜTAHYA

Osman Özbilen
İhsan Şerif Özgen
Nihat Haluk Pepeyi
İsmail Hakkı Veral

MANİSA

Samet Ağaoğlu
Hayri Büke
Şemi Ergin
Nafiz Körez
Muzaffer Kurbanoğlu

MARAŞ

Nedim Ökmen
Mazhar Özsoy

MARDİN

Halim Şatana

MUĞLA

Turhan Akarca
Zeyyat Mandalinci
Nuri Özsan
Nâtık Poyrazoğlu
Akif Sarıoğlu

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
Şefik Çağlayan
Gıyasettin Emre

NİĞDE

Sadettin Ertur
Hüseyin Avni Göktürk
Cavit Kavurmacıoğlu
Hüseyin Ülkü
Hasan Hayati Ülkün

ORDU

Refet Aksoy
Mehmet Cemil Bengü
Feyzi Boztepe
Sabri İşbakan
Memiş Yazıcı

RİZE

İzzet Akçal
Osman Kavrakoğlu
Mehmet Fahri Mete
Ahmet Morgil

SAMSUN

Ekrem Anıt
Abdullah Eker
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Muhittin Özkefeli
Hamdi Tekay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Mustafa Akçalı
Sedat Barı
Enver Batumlu
Ahmet Kınık
Sinan Tekelioğlu
Nurullah İhsan Tolon
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu
Mehmet Ünaldı

SİİRD

Suat Bedük
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

Server Somuncuoğlu

SİVAS

Hüseyin Çitil
Ercüment Damalı
Nuri Demirağ
Abdurrahman Doğruyol
Şevki Ecevit
Etem Erdinç
Kâzım Oskay
Bahattin Örnekol
Ahmed Özel
Memduh Turhan
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

Zeki Erataman

TOKAD

İhsan Baç
Hulûsi Bozbeyoğlu
Ahmet Gürkan
Osman Hacıbaloğlu
Ömer Sunar
Yusuf Ulusoy

TRABZON

Sabri Dilek
Süleyman Fehmi Kalaycıoğlu
Selâhattin Karayavuz
Pertev Sanaç
İsmail Şener
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu

URFA

Feridun Ayalp
Hasan Oral
Saim Önhon
Aziz Özbay

UŞAK

Yusuf Aysal
Orhan Dengiz
Hakkı Gedik
Hâcim Yılmaz

VAN

Muslih Görentaş
Hamit Kartal
Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

Danyal Akbel
Talât Alpay
Mahmut Ataman
Numan Kurban

ZONGULDAK

Sebati Ataman
Suat Başol
Sabih Duralı
Hakkı Hilâlcı
Nusret Kirişcioğlu
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Reddedenler]

ANTALYA
Burhanettin Onat

BURSA
Sadettin Karacabey

MANİSA
Hikmet Bayur

MUĞLA
Yavuz Paşamehmetoğlu

TRABZON
Sami Orberk

[Müstenkifler]

AFYON KARAHİSAR
Kemal Özçoban

ANKARA
Talât Vasfi Öz

YOZGAD
Hâşim Tatlıoğlu

[Reye iştirak etmiyenler]

AFYON KARAHİSAR
Arif Demirer (V.)
Osman Talu
Hüseyin Tiryakioğlu

AĞRI
Kasım Küfrevi

AMASYA
Faruk Çöl
Kemal Eren
İsmet Olgaç

ANKARA
Muhlis Bayramoğlu
Âtıf Benderlioğlu
Hamdi Bulgurlu
Osman Şevki Çiçekdağ
Muhlis Ete
Abdullah Gedikoğlu
Zafer Gökçer
Necmi İnanç
Hâzım Türegün

ANTALYA
Fatin Dalaman
Asım Okur (İ.)
Ahmet Tekelioğlu

AYDIN
Nail Geveci

BALIKESİR
Vacid Asena
Mekki Said Esen
Enver Güreli
Mücteba Iştın
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Karagür
Ahmet Kocabıyıkoğlu (İ. Â.)
Yahya Pelvan
M. Halûk Timurtaş
Sırrı Yırcalı
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
Necati Aras
Sait Göker

BOLU
Mithat Dayıoğlu
Lûtfi Oğultürk

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Behçet Kayaalp

BURSA
Raif Aybar
Sabahattin Çıracıoğlu
Muhlis Erdener
Müfit Erkuyumcu
İbrahim Öktem
Kenan Yılmaz
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE
Bedi Enüstün
Safaeddin Karanakçı

ÇANKIRI
Celâl Boynuk
Kenan Çığman
Asım Emrem
Tahsin Uygur

ÇORUH
Hilmi Çeltikçioğlu

ÇORUM
Baha Koldaş
Cevat Köstekçi
Hüseyin Ortakcıoğlu

DENİZLİ
Ali Çobanoğlu
Mustafa Gülcügil
Mehmet Karasan
Osman Ongan
A. Hamdi Sancar

DİYARBAKIR
Fikri Arığ
Yusuf Azizoğlu
Mustafa Ekinci
Ragıp Karaosmanoğlu
İhsan Hamid Tiğrel
Halil Turgut
Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE
Mehmet Enginün
Cemal Köprülü
Hasan Maksudoğlu
Rükneddin Nasuhioğlu

ELÂZIĞ
Suphi Ergene
Hüsnü Göktuğ
Ömer Faruk Sanaç
Selâhattin Toker
Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN
Hüsnü Çanakçı
Sadık Perinçek
Mustafa Rahmi Sanalan

ERZURUM
İshak Avni Akdağ
Rıfkı Salim Burçak
Şevki Erker
Hâmid Şevket İnce
Hasan Numanoğlu
Cemil Önder
Rıza Topcuoğlu
Esat Tuncel

GAZİANTEB
Ekrem Cenani
İhsan Daî
Samih İnal
Cevdet San

GİRESUN
Hamdi Bozbağ
Hayrettin Erkmen
Mazhar Şener

GÜMÜŞANE
Ekrem Ocaklı
Sabri Özcan San
Halis Tokdemir
Halit Zarbun

HATAY
A. Feyzi Atahan
Ali Muhsin Bereketoğlu
Şekip İnal
Celâl Ramazanoğlu
Şevket Sarıcalı

İÇEL
Rüştü Çetin
Yakup Çukurova
Mehmet Mutlugil

İSPARTA
İrfan Aksu
Said Bilgiç
Kemal Demiralay
Tahsin Tola

İSTANBUL
Necmi Ateş
Celâl Bayar (Reisicumhur)
Nazim Bezmen
Ali Fuad Cebesoy
Seyfi Gögen
Lûtfi Kırdar
Naci Kurt
Emin Onat
Nizamettin Âli Sav
Hamdullah Suphi Tanrıöver

Zakar Tarver
Nuri Yamut

İZMİR

Abdullah Aker (İ.)
Mehmet Aldemir (İ. Â.)
Nebil sadi Altuğ
Pertev Arat
Cihad Baban
Muzaffer Balaban
Behzat Bilgin
Arif Güngören (İ.)
Osman Kapani
Rauf Onursal (İ.)
Nuriye Pınar
Behçet Uz

KARS

Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Remzi Çakır
Hasan Erdoğan
Turgut Göle
Kemal Güven
Mehmet Hazer
İbrahim Us
Rıza Yalçın
Ali Yeniaras

KASTAMONU

Ali Muzaffer Tanöver
Ziya Termen

KIRKLARELİ

Fikret Filiz

KIRŞEHİR

Osman Alişiroğlu
Ahmet Bilgin
Osman Bölükbaşı
Mehmet Mahmudoğlu
Tahir Taşer

KOCAELİ

Nüzhet Akın (İ. Â.)
Ekrem Alican
Hamdi Başak
Sefer Göksel
Turan Güneş

KONYA

Abdürrahman Fahri Ağaoğlu
Hamdi Ragıp Atademir
Ziyad Ebüzziya
Tarık Kozbek
Muammer Obuz
Halil Özyörük (İ.)
Sabahattin Sönmez

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Süleyman Süruri Nasuhoğlu

MALATYA

Esat Doğan
Ahmet Fırat (İ.)
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Kâmil Kırıkoğlu
Abdullah Köroğlu
Nuri Ocakcıoğlu
Mehmet Fahri Oral
Hilmi Özbay
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin

MANİSA

Yunus Muammer Alakant
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Melih Koçer
Sudi Mıhçıoğlu
Muhlis Tümay

MARAŞ

Abdullah Aytemiz
Ahmet Bozdağ
Ahmet Kadoğlu
Mahmut Karaküçük
Remzi Öksüz

MARDİN

Etem Aybar
Abdürrahman Bayar
Bahaettin Erdem
Abdülkadir Kalav
Cevdet Öztürk
Reşit Kemal Timuroğlu

NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan
Ahmed Nuri Kadıoğlu
Zihni Üner (İ.)

ORDU

Bekir Baykal
Fazıl Erim
Fazlı Ertekin
Selâhattin Orhon

RİZE

Hüseyin Agun
Kemal Balta

SAMSUN

Salim Çonoğlu
Rami Ozan Gümüşoğlu
Ferid Tüzel
Şükrü Uluçay

SEYHAN

Zahit Akdağ
Cavid Oral
Salim Serçe
Lûtfi Sezgin

SİİRD

Baki Erden
Veysi Oran

SİNOB

Şerafettin Ayhan
M. Vehbi Dayıbaş
Nuri Sertoğlu
Haşim Tarı (İ.)
Muhit Tümerkan

SİVAS

Nurettin Ertürk
Rifat Öçten
M. Nurettin Turgay

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Ferid Alpiskender
Necmi Arman
Fethi Mahramlı
Samim Yücedere

TOKAD

Selâhattin Gülüt
Hasan Kangal
Mehmet Şahin

TRABZON

Halit Ağanoğlu
Mahmut Goloğlu
Muzaffer Harunoğlu
Emrullah Nutku
Osman Turan

TUNCELİ

Arslan Bora
Bahri Turgut Okaygün
Fethi Ülkü

URFA

Feridun Ergin
Mehmet Hatiboğlu
Celâl Öncel
Muzaffer Timur

VAN

Hilmi Durmaz

YOZGAD

İhsan Aktürel (İ.)
Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu
Ali Ünlüsoy

ZONGULDAK

Hüseyin Balık
Necati Diken
Cemal Kıpçak (İ.)

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	1	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	2		15

Devlet ve ona bağlı müesseselerde çalışan işçilere ilâve tediye yapılması ve 6452 sayılı Kanunla 6212 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin kaldırılması hakkındaki Kanuna verilen reyler

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi	:	541
Rey verenler	:	274
Kabul edenler	:	274
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	0
Reye iştirak etmiyenler	:	252
Münhal mebusluklar	:	15

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR
Arif Demirer
Sıtkı Koraltan
Kemal Özçoban
Osman Talu
Murad Âli Ülgen

AĞRI
Nimet Sümer
Celâl Yardımcı

AMASYA
Faruk Çöl
Kemal Eren
Hâmit Koray
Mustafa Zeren

ANKARA
Âtıf Benderlioğlu
Ömer Bilen
Muzaffer Ergüder
Abdullah Gedikoğlu
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
Mümtaz Tarhan
Âliye Temuçin
Fuad Zincirkıran

ANTALYA
Kenan Akmanlar
Attilâ Konuk

AYDIN
Namık Gedik
Nihat İyriboz
Etem Menderes
A. Baki Ökdem
Zühtü Uray
Cevat Ülkü

BALIKESİR
Esat Budakoğlu
Halil İmre
Ahmet Kocabıyıkoğlu
Muharrem Tunçay
Sırrı Yırcalı

BİLECİK
Şevki Hasırcı
Talât Oran
Yümnü Üresin

BİNGÖL
Necati Aras
Ekrem Yıldız

BİTLİS
Nusrettin Barut
Selâhattin İnan

BOLU
Reşat Akşemsettinoğlu
Selâhattin Baysal
Sabri Çonkar
İhsan Gülez
Ahmet Hatı

BURDUR
Hüseyin Çimen
Mehmet Özbey

BURSA
Selim Ragıp Emeç
Muhlis Erdener
Agâh Erozan
Sadettin Karacabey
Hulûsi Köymen
Ali Ferruh Yücel

ÇANAKKALE
Nureddin Fuad Alpkartal
Emin Kalafat
İhsan Karasioğlu
Nuri Togay
Fatin Rüştü Zorlu

ÇANKIRI
Tahir Akman
İbrahim Aydın
Tahsin Uygur

ÇORUH
Mecit Bumin
Yaşar Gümüşel
Muzaffer Önal

ÇORUM
Sedat Baran
Mustafa Kemal Biberoğlu
Yakup Gürsel
Şevki Gürses
Ali Rıza Kılıçkale
Cevat Köstekçi
Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ
Baha Akşit
Ali Çobanoğlu
Mustafa Gülcügil
Ali Rıza Karaca
Mehmet Karasan
A. Hamdi Sancar
Refet Tavaslıoğlu

EDİRNE
Sabahattin Parsoy
Kemal Yaşınkılıç

ELÂZIĞ
Hüsnü Göktuğ
Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN
Tevfik Şenocak

ERZURUM
İshak Avni Akdağ
Zeki Çavuşoğlu
Bahadır Dülger
Sabri Erduman
Cemil Önder
Rıza Topcuoğlu
Esat Tuncel

ESKİŞEHİR
Muhtar Başkurt
Hasan Polatkan
Abidin Potuoğlu
İsmail Sayın
Hicri Sezen
Kemal Zeytinoğlu

GAZİANTEB
Abdülkadir Atik
Süleyman Kuranel

GİRESUN
Hamdi Bozbağ
Ali Naci Duyduk
Tahsin İnanç
Abdullah İzmen
Doğan Köymen
Adnan Tüfekcioğlu

GÜMÜŞANE
Zeki Başağa
Halis Tokdemir
Halit Zarbun

HAKKÂRİ
Übeydullah Seven

HATAY
A. Mithat Kuseyrioğlu
Şemsettin Mursaloğlu

İÇEL
Rüştü Çetin
Yakup Çukurova
Hüseyin Fırat

İbrahim Gürgen
Refik Koraltan
Aziz Köksal
Mehmet Mutlugil

İSPARTA

Zühtü Hilmi Velibeşe

İSTANBUL

Faruk Nafiz Çamlıbel
Aleksandros Hacopulos
Hâdi Hüsman
Ziya Köktürk
Fuad Köprülü
Adnan Menderes
Nadir Nadi
Mükerrem Sarol
Nizamettin Âli Sav
Zeki Rıza Sporel
Nazlı Tlabar
Fahrettin Ulaş

İZMİR

Mehmet Aldemir
Muammer Çavuşoğlu
Necdet İncekara
Halûk Ökeren
Mehmet Ali Sebük
İlhan Sipahioğlu

KASTAMONU

Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Hilmi Dura
Salim Esen
Muzaffer Kuşakçıoğlu

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Osman Nuri Deniz
Emin Develioğlu
Kâmil Gündeş
Servet Hacıpaşaoğlu
İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurmel
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
M. Ali Ceylân
Hüsnü Yaman

KOCAELİ

Nüzhet Akın
Hamdi Başak
Selâmi Dinçer
Hamza Osman Erkan
Cemal Tüzün
Sadettin Yalım

KONYA

Abdürrahman Fahri Ağaoğlu
Hamdi Ragıp Atademir
Hidayet Aydıner
Mustafa Bağrıaçık
Tevfik Fikret Baran
Remzi Birand
Abdi Çilingir
Reyhan Gökmenoğlu
Muhittin Güzelkılınç
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen
M. Rüştü Özal
Sabahattin Sönmez

KÜTAHYA

Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu
Osman Özbilen
İhsan Şerif Özgen
Nihat Haluk Pepeyi
İsmail Hakkı Veral

MANİSA

Samet Ağaoğlu
Hikmet Bayur
Hayri Büke
Şemi Ergin
Nafiz Körez

MARAŞ

Ahmet Kadoğlu
Mahmut Karaküçük
Nedim Ökmen
Mazhar Özsoy

MARDİN

Reşit Kemal Timuroğlu

MUĞLA

Turhan Akarca
Yavuz Paşamehmetoğlu
Zeyyat Mandalinci
Nuri Özsan
Nâtık Poyrazoğlu
Akif Sarıoğlu

NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan
Sadettin Ertur
Hüseyin Avni Göktürk
Cavit Kavurmacıoğlu
Hüseyin Ülkü
Hasan Hayati Ülkün
Zihni Üner

ORDU

Refet Aksoy
Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü
Feyzi Boztepe
Fazıl Erim
Fazlı Ertekin
Sabri İşbakan

RİZE

Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Kemal Balta
Osman Kavrakoğlu
Mehmet Fahri Mete

SAMSUN

Ekrem Anıt
Abdullah Eker
Ömer Güriş
Tevfik İleri
Abdullah Keleşoğlu
Muhittin Özkefeli
Hamdi Tekay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Mustafa Akçalı
Sedat Barı
Enver Batumlu
Sinan Tekelioğlu
Nurullah İhsan Tolon
Ahmet Topaloğlu

SİİRD

Suat Bedük
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

Server Somuncuoğlu

SİVAS

Hüseyin Çitil
Ercüment Damalı
Nuri Demirağ
Abdurrahman Doğruyol
Şevki Ecevit
Etem Erdinç
Nurettin Ertürk
Kâzım Oskay
Bahattin Örnekol
Ahmed Özel
M. Nurettin Turgay
Memduh Turhan
Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

Ferid Alpiskender

TOKAD

İhsan Baç
Hulûsi Bozbeyoğlu
Osman Hacıbaloğlu
Yusuf Ulusoy

TRABZON

Halit Ağanoğlu
Selâhattin Karayavuz
Sami Orberk
İsmail Şener
Mustafa Reşit Tarakçıoğlu

URFA

Hasan Oral
Aziz Özbay

UŞAK

Yusuf Aysal
Orhan Dengiz
Hâcim Yılmaz

VAN

Hilmi Durmaz
Hamit Kartal
Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

Danyal Akbel
Talât Alpay
Mahmut Ataman
Numan Kurban
Hâşim Tatlıoğlu
Ali Ünlüsoy

ZONGULDAK

Sebati Ataman
Suat Başol
Necati Diken
Hakkı Hilâlcı
Nusret Kirişcioğlu
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Reye iştirak etmiyenler]

AFYON KARAHİSAR
Rıza Çerçel
Hüseyin Tiryakioğlu
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI
Kasım Küfrevi
Halis Öztürk

AMASYA
İsmet Olgaç

ANKARA
Muhlis Bayramoğlu
Dağıstan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Osman Şevki Çiçekdağ
Ramiz Eren
Muhlis Ete
Mümtaz Faik Fenik
Zafer Gökçer
Necmi İnanç
Seyfi Kurtbek
Hâzım Türegün

ANTALYA
Fatin Dalaman
Asım Okur (İ.)
Burhanettin Onat
Ahmet Tekelioğlu
Ahmet Tokuş (İ.)

AYDIN
Necati Çelim
Nail Geveci

BALIKESİR
Vacid Asena
Mekki Said Esen
Enver Güreli
Mücteba Iştın
Arif Kalıpsızoğlu
Ahmet Karagür
Yahya Pelvan
M. Halûk Timurtaş
Sıtkı Yırcalı

BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
Sait Göker

BOLU
Fahri Belen
Mithat Dayıoğlu
Lûtfi Oğultürk

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Behçet Kayaalp

BURSA
Raif Aybar
Sabahattin Çıracıoğlu
Müfit Erkuyumcu
İbrahim Öktem
Halûk Şaman
Kenan Yılmaz
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE
Bedi Enüstün
Safaeddin Karanakçı
Servet Sezgin

ÇANKIRI
Celâl Boynuk
Kenan Çığman
Asım Emrem

ÇORUH
Hilmi Çeltikçioğlu

ÇORUM
Baha Koldaş
Hüseyin Ortakcıoğlu

DENİZLİ
İsmail Hadımlıoğlu
Osman Ongan

DİYARBAKIR
Fikri Arığ
Yusuf Azizoğlu
Mustafa Ekinci
Ragıp Karaosmanoğlu
İhsan Hamid Tiğrel
Halil Turgut
Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE
Mehmet Enginün
Cemal Köprülü
Hasan Maksudoğlu
Rükneddin Nasuhioğlu

ELÂZIĞ
Suphi Ergene
Ömer Faruk Sanaç
Selâhattin Toker

ERZİNCAN
Hüsnü Çanakçı
Sadık Perinçek
Mustafa Rahmi Sanalan
Veysel Varol

ERZURUM
Rıfkı Salim Burçak
Şevki Erker
Abdülkadir Eryurt
Hâmid Şevket İnce
Hasan Numanoğlu

GAZİANTEB
Ekrem Cenani
İhsan Daî
Samih İnal
Ali Ocak
Cevdet San
Salâhattin Ünlü

GİRESUN
Hayrettin Erkmen
Mazhar Şener

GÜMÜŞANE
İsmail Hakkı Baykal
Ekrem Ocaklı
Sabri Özcan San

HATAY
A. Feyzi Atahan
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Şekip İnal
Celâl Ramazanoğlu
Şevket Sarıcalı

İÇEL
Hidayet Sinanoğlu

İSPARTA
İrfan Aksu
Said Bilgiç
Kemal Demiralay
Tahsin Tola

İSTANBUL
Necmi Ateş
Celâl Bayar (Reisicumhur)
Nazim Bezmen
Ali Fuad Cebesoy
Seyfi Gögen
Lûtfi Kırdar
Naci Kurt
Emin Onat
Hanri Soriano
Hamdullah Suphi Tanrıöver
Zakar Tarver
Füruzan Tekil
Ahmet Topcu
Celâl Türkgeldi
Nuri Yamut
Tahsin Yazıcı

İZMİR
Abdullah Aker (İ.)
Nebil sadi Altuğ
Pertev Arat
Cihad Baban
Muzaffer Balaban
Behzat Bilgin
Sadık Giz
Arif Güngören (İ.)
Osman Kapani
Rauf Onursal (İ.)
Nuriye Pınar
Abidin Tekön
Behçet Uz

KARS
Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Remzi Çakır
Hasan Erdoğan
Turgut Göle
Kemal Güven
Mehmet Hazer
İbrahim Us
Rıza Yalçın
Ali Yeniaras

KASTAMONU
Nazifi Şerif Nabel (İ.)
Ali Muzaffer Tanöver
Ziya Termen

KIRKLARELİ
Fikret Filiz

KIRŞEHİR
Osman Alişiroğlu
Ahmet Bilgin
Osman Bölükbaşı
Mehmet Mahmudoğlu
Tahir Taşer

KOCAELİ
Ekrem Alican
Ziya Atığ
Sefer Göksel

Turan Güneş
Kâzım Meriç
Nüzhet Unat

KONYA

Sıtkı Salim Burçak
Ziyad Ebüzziya
Mekki Keskin
Ahmet Koyuncu
Tarık Kozbek
Halil Özyörük (İ.)

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik
Süleyman Süruri Nasuhoğlu

MALATYA

Esat Doğan
Ahmet Fırat (İ.)
İsmet İnönü
Mehmet Kartal
Kâmil Kırıkoğlu
Abdullah Köroğlu
Nuri Ocakcıoğlu
Mehmet Fahri Oral
Hilmi Özbay
Mehmet Zeki Tulunay
Tevfik Ünsalan
Nüvit Yetkin

MANİSA

Yunus Muammer Alakant
Adnan Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Melih Koçer
Muzaffer Kurbanoğlu
Sudi Mıhçıoğlu
Muhlis Tümay

MARAŞ

Abdullah Aytemiz
Ahmet Bozdağ
Remzi Öksüz

MARDİN

Etem Aybar
Abdürrahman Bayar
Bahaettin Erdem
Abdülkadir Kalav
Cevdet Öztürk
Halim Şatana

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
Şefik Çağlayan
Gıyasettin Emre

NİĞDE

Ahmed Nuri Kadıoğlu

ORDU

Selâhattin Orhon
Memiş Yazıcı

RİZE

Ahmet Morgil

SAMSUN

Salim Çonoğlu
Rami Ozan Gümüşoğlu
Ferid Tüzel
Şükrü Uluçay

SEYHAN

Zahit Akdağ
Ahmet Kınık
Cavid Oral
Salim Serçe
Lûtfi Sezgin
İsmet Uslu
Mehmet Ünaldı

SİİRD

Baki Erden
Veysi Oran

SİNOB

Şerafettin Ayhan
M. Vehbi Dayıbaş
Nuri Sertoğlu
Haşim Tarı (İ.)
Muhit Tümerkan

SİVAS

Rifat Öçten

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz
Necmi Arman
Zeki Erataman
Fethi Mahramlı
Samim Yücedere

TOKAD

Selâhattin Gülüt
Ahmet Gürkan
Hasan Kangal
Ömer Sunar
Mehmet Şahin

TRABZON

Sabri Dilek
Mahmut Goloğlu
Muzaffer Harunoğlu
Süleyman Fehmi Kalaycıoğlu
Emrullah Nutku
Pertev Sanaç
Osman Turan

TUNCELİ

Arslan Bora
Bahri Turgut Okaygün
Fethi Ülkü

URFA

Feridun Ayalp
Feridun Ergin
Mehmet Hatiboğlu
Celâl Öncel
Saim Önhon (İ.)
Muzaffer Timur

UŞAK

Hakkı Gedik

VAN

Muslih Görentaş

YOZGAD

İhsan Aktürel (İ.)
Ömer Lûtfi Erzurumluoğlu

ZONGULDAK

Hüseyin Balık
Sabih Duralı
Cemal Kıpçak (İ.)

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	1	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	1
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	2		15

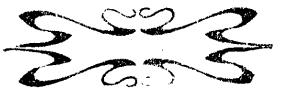

T. B. M. M. Matbaası

Devre : X
İçtima : 2

S. SAYISI : 234

Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ile bir bent eklenmesine dair kanun lâyihası ile Tekirdağ Mebusu Samim Yücedere ve İstanbul Mebusu Necmi Ateş'in Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Dahiliye Encümeni mazbatası (1/465, 2/290)

Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ile bir bent eklenmesine dair kanun lâyihası (1/465)

T. C.
Başvekâlet
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-352/1699

10 . V . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ile bir bent eklenmesine dair İktisat ve Ticaret Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 5 . V . 1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

İktisadi sektörlerin fiyat istikrarına en mühim tesiri olanlarından birisi de hiç şüphesiz gayrimenkul kiralarıdır. Bu kiraların bir an evvel tanzimi umumi bir ferahlık yaratacaktır. Bu maksatla çıkarılmış bulunan 6570 sayılı Kanunun on aylık tatbikatı neticesinde bilhassa vâkı olan fazla miktardaki müracaatlerin büyük şehir belediye encümenleri tarafından zamanında tetkik edilerek kira tesbitine imkân görülemediği anlaşılmıştır.

Buna ilâveten munzam bir mesaiyi de icabettiren kira takdir işlerinde çalışacak encümen âzalarına mesai saatleri dışında yapacakları bu hizmetlerine mukabil her hangi bir ücret verilmemesi de işin selâmetle yürütülebilmesi bakımından marzurlu mütalâa edilmektedir.

Bu durum karşısında kanunun tedvini ile elde edilmek istenilen neticelere varılamadığından ekli kanun lâyihası tanzim edilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesinde bilhassa işleri fazla olan belediye encümen âzalarının lâyıkı veçhile kira takdiri işlerinde çalışamamaları da göz önünde bulundurularak ihtiyaç ve nüfus durumuna göre ayarlanmak üzere 3 er kişilik kira takdir ve tesbit encümenlerinin teşkili hususunda belediye meclislerine salâhiyet verilmiştir.

Lâyihanın ikinci maddesinde kira takdir işleriyle vazifelendirilecek belediye meclisi âzalarına bir ücret ile kirasının tesbiti yapılacak olan gayrimenkulün bulunduğu mahalle gidebilmelerini teminen mûtat nakil vasıtasının ücretinin verilmesi kabul edilmiştir.

Ancak belediye enlümen âzaları muayyen bir ücret aldıklarından mesai saatleri dâhilinde yapacakları kira tesbiti işleri dolayısiyle kendilerine her hangi bir ücret verilmemesi prensibi vaz'edilmiştir. Verilecek ücretin miktarlarının her takdir ve tesbit için on beşer lirayı geçmemek üzere belediye encümenlerince tesbiti ve bir günde birden fazla tesbitte çalışan âzaların yaptıkları iş miktarınca ücret almaları buna mukabil bir mahalde aynı günde birkaç tesbit yaptıkları takdirde mûtat vesait ücretinin belediye tarafından müracaat sahipleri arasında müsavi nispetlerde taksim edilmesi prensibi kabul edilmiştir.

Tekirdağ Mebusu Samim Yücedere ve İstanbul Mebusu Necmi Ateş'in, Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi (2/290)

18 . IV . 1956

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Belediye hudutları dâhilinde Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanuna bir madde ilâvesine dair kanun teklifi ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereken muamelenin yapılmasını saygılarımızla rica ederiz.

Tekirdağ Mebusu
Samim Yücedere

İstanbul Mebusu
Necmi Ateş

GEREKÇE

6570 sayılı Kanun hükümlerine tevfikan talep halinde belediye encümenlerince gayrimenkullere kira takdirine devam edilmekte ise de büyük şehirlerde esasen kesif olan yevmî mesaiden ayrı olarak binleri aşan bu gibi müracatlerin encümence zamanında karşılanmasına imkân bulunmamaktadır.

Encümen âzalarının fedakârane çalışmalarına rağmen müracaat sahipleri sıra beklemekten ve zamanında işlerini bitirmekten daimî surette şikâyet etmektedirler.

Bu itibarla belediye hizmetinin süratle görülmesi vatandaş zarar ve şikâyetlerinin önlenebilmesi için belediye meclisi âzalarından üçer kişilik kira takdir encümenlerinin teşkiline belediye meclislerinin salâhiyetli kılınmasında isabet olacağı kanaatinde bulunduğumuzu arz ederiz.

TEKİRDAĞ MEBUSU SAMİM YÜCEDERE VE İSTANBUL MEBUSU NECMİ ATEŞ'İN TEKLİFİ

6570 sayılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Bu kanunla belediye encümenlerine tahmil edilmiş bulunan vazifeleri görmek üzere, belediye meclislerince ihtiyaca yetecek kadar üçer kişilik kira takdir encümenleri teşkil edilebilir. Encümen âzalarına Harcırah Kanunu hükümlerine tevfikan sebk eden mesailerine karşılık olmak üzere harcırah verilebilir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye Encümeni
Esas No. 1/465, 2/290
Karar No. 48

26 . VI . 1956

Yüksek Reisliğe

Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ile bir bent eklenmesine dair olan kanun lâyihası ve Tekirdağ Mebusu Samim Yücedere ve İstanbul Mebusu Necmi Ateş'in, aynı mahiyetteki kanun teklifi, alâkalı vekâlet mümessilleri ve teklif sahiplerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi:

Kanun teklifiyle lâyiha muhteva ve prensipleri bakımından aynı mahiyette görülmüş olmasından Hükümet teklifi esas ittihaz edilerek tevhiden tetkikine karar verildi.

Gerek kanun teklifinde ve gerekse kanun lâyihasında serdedilen esbabı mucibe, encümenimizce de kabule şayan görülmüş ve bilhassa büyük şehirlerde belediye encümenlerinin pek fazla mahmul bulunmaları göz önünde tutularak gayrimenkul kiralarının tesbit ve tâyininde belediye âzalarının da vazifeli kılınması esası kabul edilerek Hükümet lâyihasının tertip ve şekil bakımından bâzı tadilâta tâbi tutulması prensibine varılmıştır.

Filhakika, lâyihanın birinci maddesiyle, gayrimenkul kiraları hakkındaki Kanunun 3 ncü maddesinin C bendine ilâve edilen fıkrada, «Belediye meclisleri tarafından, belediye meclisi âzaları arasından üçer kişilik kira takdir ve tesbit encümenleri teşkil olunur.» esası kabul edilmiştir. Encümenimiz de aynı esası kabul etmekle beraber tatbikatta kolaylığı temin etmek bakımından üçer kişilik olarak seçilecek kira takdir ve tesbit heyetlerinin belediye meclislerince değil, belediye encümenince seçilmesine ve bu heyetlerin kira takdir ve tesbit işini nihai olarak karara bağlamaları esasından ayrılarak pek ehemmiyetli olan bu işin nispeten dedikodularını önlemek bakımından hazırlıyacakları raporları ikinci bir tetkikten geçirmek maksadiyle belediye encümenlerine tevdi etmeleri hususu kabul edilmiştir. Hem bu suretle asıl kanunla, beledi-

ye encümenlerine verilmiş salâhiyet esasına da sadık kalınmış olunacaktır.

Lâyihanın ikinci maddesiyle, gayrimenkul kiraları hakkındaki Kanunun üçüncü maddesine ilâve edilen D bendinde, «kira tesbit ve takdir için mahalline gidecek olan ve hakkı huzur alan belediye encümeni âzalarına mesai saatleri içinde her hangi bir ücret verilmez.» esası kabul edilmiş ise de, bu husus tatbikatta birçok müşkülâtı ve aksaklığı tevlidedebileceği gibi ayrı bir vazife gören kimsenin de ücretten mahrum bırakılmasının hakkaniyet esaslarına uygun düşmiyeceği neticesine varılarak kira tesbit ve takdirine gidecek şahısların tefrik yapılmaksızın ücret alma esası kabul edilmiştir.

Lâyihanın Yüksek Mecliste görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyete arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Dahiliye En. Reisi		Bu M. M.
Edirne		Çankırı
R. Nasuhioğlu		*T. Akman*
Kâtip		
Yozgad		Çorum
Ö. L. Erzurumluoğlu		*B. Koldaş*
Denizli	Kastamonu	Kastamonu
A. H. Sancar	*S. Çağlar*	*M. Kuşakçıoğlu*
Kocaeli		Muğla
S. Yalım		*Y. Paşamehmetoğlu*
Niğde		Samsun
C. Kavurmacıoğlu		*E. Anıt*
Seyhan		Erzincan
A. Kınık		*T. Şenocak*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ile bir bent eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 6570 sayılı Gayrimenkul kiraları hakkındaki Kanunun 3 ncü maddesinin (C) bendine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Bu kanunla belediye encümenlerine tahmil edilmiş bulunan vazifeleri görmek üzere ve belediye encümenlerinin iş durumuna göre belediye meclisi âzaları arasından üçer kişilik kira takdir ve tesbit encümenleri teşkiline belediye meclisleri salâhiyetlidir.

MADDE 2. — Aynı kanunun 3 ncü maddesine aşağıdaki (D) bendi eklenmiştir :

D) Kira takdir ve tesbiti ile vazifelendirilecek belediye âzaları ile yalnız mesai saati dışında vazife görecek belediye encümeni âzalarının ücretleri ve mûtat nakil vasıtası masrafları müracaatçılar tarafından belediye veznesine, son fıkradaki esaslar nazarı itibara alınmak suretiyle, belediyece tesbit ve tebliğ edilecek miktarlar üzerinden yatırılır.

Kira takdir encümeni âzalarından huzur hakkı alan belediye encümeni âzalarına mesai saatleri dâhilinde yapacakları kira takdir ve tesbit işleri dolayısiyle her hangi bir ücret verilemez. Bu işle vazifelendirilecek belediye âza-

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Gayrimenkul kiraları hakkındaki 6570 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ile bir bent eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 6570 sayılı Gayrimenkul kiraları hakkındaki Kanunun 3 ncü maddesinin «C» bendine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Belediye encümenleri, gayrimenkul kiralarını takdir ve tesbit etmek için, iş durumlarına göre, kendi veya belediye meclisi âzaları arasından lüzumu kadar üçer kişilik heyetler seçmek suretiyle tetkikat yaptırabilir. Bu heyetler hazırlıyacakları raporları encümene tevdi ederler.

MADDE 2. — Aynı Kanunun 3 ncü maddesine aşağıdaki «D» bendi eklenmiştir:

D) Tetkikat yapmak üzere vazifelendirilecek heyet âzalarına verilecek ücret miktarı, kirası takdir ve tesbit edilecek gayrimenkulün kiralanacak her kısmı için ayrı ayrı maktuan on beş lirayı geçmemek üzere belediye encümenlerince takdir ve tesbit olunur.

Belediye encümenince tesbit edilecek ücret miktarı ve mûtat nakil vasıtası ücreti müracaatçılar tarafından belediye veznesine yatırılır. Bir günde birden ziyade takdir ve tesbit muamelesi yapılması halinde, görülen iş aynı mahalde olursa nakil vasıtası ücreti müracaat sahipleri arasında müsavi hisselere taksim edilir.

Hü.	Da. M.
larına kirasının takdir ve tesbiti yapılacak her apartman dairesi veya ev için ayrı ayrı maktuan 15 er lirayı geçmemek üzere verilecek ücret miktarı belediye encümenlerince takdir ve tesbit olunur. Bir günde birden ziyade takdir ve tesbit muamelesi yapılması halinde, görülen iş aynı mahalde olursa nakil vasıtası ücreti müracaat sahipleri arasında müsavi hisselere taksim edilir.	
MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.	MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.	MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

5 . V . 1956

Başvekil
A. Menderes

Devlet Vekili ve
Millî M. V. V.
Ş. Ergin

Devlet Vekili
C. Yardımcı

Millî Müdafaa Vekili
———

Hariciye Vekili
———

Maarif Vekili
A. Özel

İktisat ve Ticaret Vekili
———

Güm. ve İnh. Vekili ve
İk. ve Ticaret V. V.
H. Hüsman

Münakalât Vekili
A. Demirer

Devlet Vekili ve
Ziraat V. V.
M. C. Bengü

Devlet Vekili
E. Kalafat

Adliye Vekili
H. A. Göktürk

Dahiliye Vekili
E. Menderes

Maliye Vekili
N. Ökmen

Nafıa Vekili
M. Çavuşoğlu

Sıh. ve İç. Mv. Vekili
N. Körez

Ziraat Vekili
———

Çalışma Vekili
M. Tarhan

İşletmeler Vekili ve
Hariciye V. V.
S. Ağaoğlu

Devre : X
İçtima : 2

S. SAYISI : 236

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/446)

T. C.
Başvekâlet
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 326/1276

24 . III . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında Dahiliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 22 . III . 1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe ve ilişikleriyle birlikte bağlı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil Vekili
E. Menderes

ESBABI MUCİBE

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihasının hazırlanmasını gerektiren başlıca sebepler aşağıda belirtilmiştir.

Polis memurundan emniyet müdürüne kadar zabıta hizmetinde vazifeli bütün polis mensuplarının kanuni mesai saati kayıtlarına tâbi olmıyançalışmalarının ne derecede meşakkatli, ağır ve yıpratıcı olduğu malûmdur.

Bu sebeple; 6117 sayılı Kanunla üniformalı ve sivil polislerin, 6214 sayılı Kanunla da komiser muavini, komiser, başkomiser ve emniyet âmirlerinin kadroları, eski yıllara nazara artan ve yeni özellikler gösteren emniyet hizmetlerinin icaplarına göre tertiplenmiş bulunmaktadır.

Mezkûr 6214 sayılı Kanunla emniyet âmirliği kadroları 60 - 70 liraya çıkarıldığı halde polisin en büyük âmiri ve onun sevk ve idaresinden mesul bulunan emniyet müdürü kadroları, şimdiki başkomiser kadrosuna muadil olan 50 liradan başlamak üzere eskisi gibi kalmıştır. Bugün emniyet âmirlerinin kadro maaşları 4 ve 3. ncü sınıf emniyet müdürlerinden daha yüksek dereceye çıkarılmış olduğundan bir disiplin mesleki olan emniyet teşkilâtında âmir ve memur sınıfları arasında disipline müessir bir kadro muvazenesizliği husule gelmiş bulunmaktadır.

Bu durum, disiplin mesleki olan poliste calibi dikkat bir tezat yarattıktan başka emniyet müdürlüklerine halihazır şartlar içinde birinci derecede kaynak olması lâzımgelen Siyasal Bilgiler ve Hukuk Fakültesi mezunları, emniyet teşkilâtının iyi istikbal vadetmiyen halihazır kadrolarında geceli ve gündüzlü meşakkatli hizmetler ifasına fazla heveskâr görünmemektedirler.

Polis mensuplarını, Devletin ve halkın hizmetlerinde bilhassa keyfiyet bakımından daha verimli kılmak için onların, kadro ve istikbal konularında tatmin edilmiş olarak bütün varlığı ile kendisini vazifesine vakfeyliyen âmirler tarafından meslekin başlıca hususiyetini ve temelini teşkil eden disiplin esasları dairesinde sevk ve idare edilmeleri lüzumu derkârdır. Bu itibarla fiilen zabıta vazifesi görmekte olan emniyet müdürleri ve onların muadili bulunan emniyet polis müfettişleri kadrolarının 60, 70, 80 lira maaşlı üç sınıf üzerine tertiplenmek suretiyle emniyet teşkilâtı kademeleri arasında bir kadro ahenği husule getirilmesi ve meslekin, hizmetin mihveri lâyıkında ifasına müessir olan, disiplini bakımından zaruri görülmüştür.

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye Encümeni
Esas No. 1/446
Karar No. 38

4 . VI . 1956

Yüksek Reisliğe

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve tadiline dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihası, alâkalı vekâlet mümessillerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi.

Esbabı mucibe lâyihasında tebarüz ettirilen hususlar encümenimizce de muvafık mütalâa edildiğinden lâyiha aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye Encümeni

Reisi	Reisvekili
Edirne	Ankara
R. Nasuhioğlu	*Â. Benderlioğlu*
Mazbata Muharriri	Kâtip
İzmir	Yozgad
P. Arat	*Ö. L. Erzurumluoğlu*

Amasya	Amasya
K. Eren	*M. Zeren*
Çanakkale	Denizli
S. Karanakçı	*A. H. Sancar*
Gümüşane	Kastamonu
İ. H. Baykal	*S. Çağlar*
Kastamonu	Kocaeli
M. Kuşakçıoğlu	*S. Yalım*
Kütahya	Muğla
N. H. Pepeyi	*Y. Paşamehmetoğlu*
Samsun	Seyhan
E. Anıt	*A. Kınık*
Sivas	Trabzon
D. Damalı	*P. Sanaç*
Uşak	Van
Y. Aysal	*M. Görentaş*

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/446
Karar No. 121

26 . VI . 1956

Yüksek Reisliğe

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında Dahiliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 24 . III . 1956 tarihli ve 71/326 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Dahiliye

Encümeni mazbatasiyle birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Emniyet Umum Müdür Muavini ve Maliye Vekâleti mümessili hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası; emniyet müdürleri ve onların muadili bulunan emniyet polis müfettişleri kadro maaşlarının 60, 70, 80 lira olarak üç sınıf üzerinden tertiplenmek suretiyle emniyet teşkilâtı kademeleri arasında bir kadro maaşı ahengi husule getirmek maksadiyle hazırlanıp sevk edilmiş bulunmaktadır.

Gerek lâyihanın esbabı mucibesinde belirtildiğine ve gerek alınan mütemmim izahattan anlaşıldığına göre polis memurundan emniyet müdürüne kadar zabıta hizmetinde bulunanların ifa ettikleri hizmetler göz önünde bulundurularak 6117 sayılı Kanunla polis memurlarının ve 6212 sayılı Kanunla da komiser muavini, komiser, başkomiser ve emniyet âmirlerinin kadro maaşları emniyet hizmetlerinin icaplarına göre yükseltilmiş ve emniyet âmirliği kadro maaşının 60, 70 lira olarak tesbit ve kabul edilmiş olmasına rağmen polisin en büyük âmiri ve onun sevk ve idaresinden mesul bulunan emniyet müdürü kadrosu maaşı da bugünkü başkomiser maaşı olan 50 liradan başlamak üzere eski halinde kalmış bulunmaktadır.

Lâyiha üzerinde encümenimizde cereyan eden müzakerelerden sonra Emniyet teşkilâtında âmir ve memur sınıfları arasında disipline de müessir bir kadro ahengi vücuda getirmek maksadiyle hazırlanmış bulunan lâyihanın maddelerinin müzakeresine geçilmiş ve lâyiha hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Bu M. M.
Balıkesir	Kırklareli	Zonguldak
H. İmre	*Ş. Bakay*	*S. Ataman*
Balıkesir	Denizli	Erzurum
S. Yırcalı	*M. Karasan*	*Ş. Erker*
İzmir	İzmir	Konya
A. Aker	*B. Bilgin*	*M. Bağrıaçık*
Konya	Muğla	Muş
R. Birand	*A. Sarıoğlu*	*Ş. Çağlayan*
Niğde	Ordu	Ordu
A. N. Kadıoğlu	*R. Aksoy*	*S. İşbakan*
Rize	Seyhan	Sinob
H. Ağun	*A. Topaloğlu*	*S. Somuncuoğlu*
Tekirdağ	Tokad	Trabzon
Z. Erataman	*Ö. Sunar*	*İ. Şener*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmından ilişik (1) sayılı cetvelde derecesi, memuriyet unvanı, aded ve maaşları yazılı kadrolar çıkarılmış ve yerine ilişik (2) sayılı cetvelde derecesi, memuriyet unvanı, aded ve maaşları gösterilen kadrolar ilâve edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Bağlı (3) sayılı cetvelde derecesi, memuriyet unvanı, aded ve maaşları gösterilen kadrolar 1956 malî yılı Muvazenei umumiye Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Emniyet Umum Müdürlüğü kısmına ilâve edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

22 . III . 1956

Başvekil vekili ve
Dahiliye Vekili
E. Menderes

Devlet Vekili
M. C. Bengü

Devlet Vekili ve
Millî M. V. V.
Ş. Ergin

Devlet Vekili
C. Yardımcı

Millî Müdafaa Vekili

Devlet Vekili ve
Münakalât V. V.
E. Kalafat

Adliye Vekili
H. A. Göktürk

Dahiliye Vekili

Hariciye Vekili

Maliye Vekili
N. Ökmen

Maarif Vekili
A. Özel

Nafıa Vekili
M. Çavuşoğlu

İkt. ve Ticaret Vekili
F. Ulaş

Sıh. ve İç. Mua. Vekili
N. Körez

Güm. ve İnh. Vekili
H. Hüsman

Ziraat Vekili
E. Budakoğlu

Münakalât Vekili

Çalışma Vekili
M. Tarhan

İşletmeler Vekili ve
Hariciye V. V.
S. Ağaoğlu

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin unvanı	Aded	Maaş
6	Birinci sınıf emniyet polis müfettişi	3	70
7	İkinci sınıf emniyet polis müfettişi	4	60
8	Üçüncü sınıf emniyet polis müfettişi	4	50
5	Birinci sınıf emniyet müdürleri	3	80
6	İkinci sınıf emniyet müdürleri ve Ankara, İstanbul emniyet müdür muavinleri	18	70
7	Üçüncü sınıf emniyet müdürleri, Emniyet Umum Müdürlüğü şube müdür muavinleri ve Ankara, İstanbul Emniyet Müdürlüğü şube müdürleri	37	60
8	Dördüncü sınıf emniyet müdürleri ve emniyet müdür muavinleri ve emniyet müdürlükleri şube müdürleri	27	50

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyet unvanı	Aded	Maaş
6	Birinci sınıf emniyet polis müfettişi	5	70
7	İkinci sınıf emniyet polis müfettişi	6	60
5	Birinci sınıf emniyet müdürleri ve Ankara, İstanbul emniyet müdür muavinleri	10	80
6	İkinci sınıf emniyet müdürleri, Emniyet Umum Müdürlüğü şube müdür muavinleri ve Ankara, İstanbul Emniyet Müdürlüğü şube müdürleri	30	70
7	Üçüncü sınıf Emniyet müdürleri ve emniyet müdür muavinleri ve emniyet müdürlükleri şube müdürleri	45	60

[3] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyet unvanı	Aded	Maaş
6	Emniyet Umum Müdürlüğü şube müdür muavini	1	70
7	Üçüncü sınıf emniyet müdürü	5	60

Bütçe Encümeninin tadiline bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

Hükümetin bir sayılı cetveli aynen kabul edilmiştir.

[2] SAYILI CETVEL

Hükümetin iki sayılı cetveli aynen kabul edilmiştir.

[3] SAYILI CETVEL

Hükümetin üç sayılı cetveli aynen kabul edilmiştir.

Devre : X
İçtima : 2

S. SAYISI : 239

Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin tadiline dair kanun lâyihası ile Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in, Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Dahiliye ve Adliye encümenleri mazbataları (1/462, 2/277)

Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin tadiline dair kanun lâyihası (1/462)

T. C.
Başvekâlet
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 332/1695

10 . V . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin tadiline dair Adliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 7 . IV . 1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

6136 sayılı Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanunla, bir meslek ve sanatın icrasında kullanılması zaruri olan kesici aletler hariç diğer bıçakların imali men edilmek istenilmiş olduğu halde mezkûr kanunun 4 ncü maddesinin birinci fıkrasında «sivri uçlu ve oluklu bıçaklar» denilmiş olmasından dolayı tatbikatta mezkûr fıkraya göre imali men edilmiş olan bir bıçağın hem sivri uçlu ve hem de aynı zamanda oluklu bulunması meşrut olup yalnız sivri uçlu veya oluklu bıçakların imali hususunda bir memnuiyet bulunmadığı mânası çıkarılmakta ve kanunun maksat ve ruhuna aykırı bulunan bu anlayış ise mezkûr bıçakların imal ve bunlar vasıtasiyle suç işlenmesini çoğaltmakta olduğundan yalnız sivri uçlu veya yalnız oluklu da olsa mezkûr bıçakların yine imal, ithal, nakil, satış, taşıma ve bulundurulmasını men edebilmek maksadiyle mezkûr fıkranın «sivri uçlu veya oluklu bıçaklar» tarzında tadilini teminen işbu kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in, Ateşli silâhlar ve biçaklar hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi (2/277)

Yüksek Reisliğe

6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Biçaklar hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair olan kanun teklifimi eklice takdim ediyorum.

Gereğinin yapılmasına müsaadelerini arz ederim. 27 . II . 1956

Giresun
A. İzmen

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

6136 sayılı Kanun ile memleketimizde yeni bir vaziyet ihdas edilmiştir. Tarihi bir gelenek olarak Türk milleti ata ve silâha karşı büyük bir sevgi besler. Hemen her türk ailesinin evinde ecdadından veya iştirak ettiği muharebelerden yadigâr kalma veya satınaldığı silâhı mevcuttur.

Evvelce mevcut kanunlar, bu silâhların taşınmasını ve bulundurulmasını menetmiştir. 6136 sayılı Kanunla kabul edilen hükümlere göre vatandaş elinde bulunan silâhına ya vesika almış veya teslim etmiştir.

Mezkûr kanunun tatbikatı sırasında birçoklarının haber alamaması ve bahusus kanunun mahiyet ve maksadını anlıyamaması yüzünlen bir kısım silâhlar kanun dışı kalmıştır. Adedinin az olması tahmin edilmekle beraber bâzı şahıslar baba veya dedelerinin saklı silâhlarını sonradan ellerine geçirmişlerdir. Bu gibi ahvalde silâhın meydana çıkarılması suç teşkil etmektedir. Birçok hüsnüniyetli vatandaşlar silâhlarını teslim etmek istedikleri halde imkânsızlık içindedirler. Yeni bir çığır açan 6136 sayılı Kanunun birinci maddesinde yazılı muameleleri yapmak maksadiyle vatandaşlara yeniden ve bir defaya mahsus olmak üzere iki aylık bir mehlin verilmesi için işbu kanun lâyihası hazırlanmıştır. Kabulünü arz ederim.

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye Encümeni
Esas No. 1/462, 2/277
Karar No. 36

4 . VI . 1956

Yüksek Reisliğe

Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin tadiline dair olan kanun lâyihası ve Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in, aynı mahiyetteki kanun teklifi, teklif sahibi ve alâkalı vekâlet mümessillerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi.

Aynı mahiyet arz eden lâyiha ve teklifin tevhiden müzakere edilmesine karar verildi.

Hükümet lâyihasının esbabı mucibesinde arz ve izah edildiği veçhile 6136 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin, mezkûr kanunun gerek esbabı mucibe lâyihasında, gerekse Heyeti Umumiyede müzakeresi esnasında serdedilen mütalâalar tetkik edildiği zaman tatbikatta kanun vâzıının vaz'etmek istediği ahkâmın yanlış anlaşıldığı ve bu sebeple tatbikatın, kanunun maksat ve ruhuna aykırı olduğu, anlaşıldığından 4 ncü maddedeki «ve» kelimesi yerine «veya» kelimesinin ikamesi ve aynı maddenin «sivri uçlu veya oluklu bıçaklar ve benzerlerinin imali memnudur» şeklinde ve 5 nci maddenin birinci fıkrasına da «4 ncü maddenin birinci fıkrasında sayılan» fıkrasının ilâvesinin tatbikatta mezkûr maddelerin yanlış anlaşılmasının ve tatbik edilmesinin önlenmesi encümence muvafık mütalâa edildiğinden hükümet lâyihası bu değişikliğe tâbi tutulmuştur.

Kanun teklifine gelince; teklif sahibinin esbabı mucibesinde tebarüz ettirmiş olduğu veçhile, memleketimizde yeni ve mühim bir vaziyet ihdas eden 6136 sayılı Kanunun tatbikata intikalinde, mezkûr kanunun mahiyet ve maksadının iyi bir şekilde anlaşılmamış olmasından mütevellit bir kısım ateşli silâh ve bıçakları taşıma ve bulundurma izin vesikası alınamadığı, başkalarına devredilemediği ve makbuz mukabilinde zabıta makamlarına teslim edilemediği realitesi ile karşılaşılmıştır. Kanunun müesseriyet vasfının yukarda arz olunan realite ile karşılaştırılmasında realiteye bir çare bulmanın vâzıı kanunun vazifeleri cümlesinden olduğu mülâhazasiyle teklif encümenimizce muvafık mütalâa edilmiştir. Teklif muvafık mütalâa edildiği takdirde teklifin ruhunda mündemiç bu neviden suç işliyenlerin de durumu nazarı dikkati celbettiğinden ve Türk Ceza Kanununun 2 nci maddesinin ruhuna uygun olarak bir muvakkat mad-

de ilâvesi zarureti karşısında kalınarak teklife bir muvakkat madde ilâve edilmek suretiyle bu kanuna mugayir harekette bulunanların da bütün hukuki neticeleriyle affedilmesi icabettiğinden bir muvakkat madde daha ilâve edilmiştir.

Teklifin muvakkat 1 nci maddesindeki 2 aylık mühletin memleketin en ücra köşelerine kadar duyurulması ve vatandaş müracatleri göz önünde tutularak 2 aylık müddetin 6 aya çıkarılması daha muvafık mütalâa edilerek madde bu şekilde değişikliğe tâbi tutulmuş ve 2 nci maddedeki (ilâm) tâbiri de kanun tekniği bakımından kaldırılmış ve teklif bu değişikliklerle kabule şayan görülmüştür.

Havalesi gereğince Adliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye Encümeni Reisi	Reisvekili
Edirne	Ankara
R. Nasuhioğlu	*Â. Benderlioğlu*
M. M.	Kâtip
İzmir	Yozgad
P. Arat	*Ö. L. Erzurumluoğlu*

Amasya	Amasya
K. Eren	*M. Zeren*
Çankırı	Çanakkale
T. Akman	*S. Karanakçı*
Denizli	Kastamonu
H. Sancar	*S. Çağlar*
Kastamonu	Kocaeli
M. Kuşakcıoğlu	*S. Yalım*
Konya	Kütahya
M. R. Özal	*H. N. Pepeyi*
Muğla	Samsun
Y. Paşamehmetoğlu	*E. Anıt*
Samsun	Seyhan
Muhalifim	Muhalifim
M. Özkefeli	*A. Kınık*
Erzincan	Sivas
T. Şenocak	*E. Damalı*

Trabzon
P. Sanaç

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No. 1/426 - 2/277
Karar No. 55

27 . VI . 1956

Yüksek Reisliğe

Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin tadiline dair kanun lâyihası ile Giresun Mebusu Abdullah İzmen'in bu kanuna muvakkat bir madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifi Dâhiliye Encümeninin Mazbatası ile birlikte Adliye Vekâleti temsilcisinin huzurunda aynı mevzua taallûk edip ve aralarında irtibat bulunması sebebiyle tevhiden müzakerelerine karar verilerek teklif ve müzakere edildi :

Hükümet lâyihasının esbabı mucibesinde belirtildiği üzere 6136 sayılı Kanunun 4 ncü maddesiyle memleket içinde kama, hançer, saldırma, şişli baston, sustalı çakı ve benzerleriyle sivri uçlu veya oluklu bıaçkların imâli menedilmek istenmesine mukabil 4 ncü maddenin tedvini sırasında, sivri uçlu kelimesinden sonra veya tâbiri kullanılacağı yerde ve kelimesinin kullanılması dolayisiyle, tatbikatta bu nevi bıçaklardan ötürü faillerin cezalandırılabilmesi için bıçakların sadece sivri uçlu veya oluklu olması kâfi olmayıp hem sivri uçlu ve hem de oluklu bulunmaları lâzımgeldiği mânası çıkarıldığından tatbikatın bu şekli işe vâzıı kanunun maksadına muhalif düştüğünden, maddeye vuzuh vermek, sivri uçlu veya oluklu her türlü bıçakları kanunun şümûl sahası içine almak gayesi ile Hükümet lâyihasına uygun olarak 4 ncü maddedeki sivri uçlu kelimesinden sonra gelen ve kelimesinin veya şeklinde değiştirilmesi uygun görülmüştür .

Kanun teklifine gelince :

6136 sayılı Kanunla ateşli silâhları veya bıçakları izinsiz taşıyanlarla bulunduranlara yeni

ağır cezalar derpiş edilirken, kanunun mahiyet ve maksadının iyi bir şekilde anlaşılamaması yüzünden bir kısım silâhların yukarda belirtildiği üzere kanun dışı kaldığı, bir kısım vatandaşlara ecdadından miras kalmış bulunan silâhların ise sonradan farkına varılmasına mukabil 6136 sayılı Kanundaki müddetin dolması sebebiyle zabıtaya haber veremez bir duruma düştükleri aşikârdır.

Bu realiteler karşısında, kanuna muvakkat bir madde ilâvesiyle, 6136 sayılı Kanunun geçici 1 nci, 2 nci maddelerinde yazılı izin ve vesikaları zamanında almıyanlarla, zabıta makamlarına teslim etmiyenler ve bu sebeple ellerinde vesikasız ateşli silâhlarla mermilerini ve mezkûr kanunla menedilmiş bıçak ve benzerlerini bulunduranlara, istihdaf edilen maksadın tamamen husule gelebilmesi için teklifteki iki ay yerine Dahiliye Encümeninin kabule uygun olan altı aylık yeni bir mehil verilmesi uygun görülmüştür.

Bu yeni altı aylık müddetin kabulü T. C. K. nun 2 nci maddesine hâkim olan ruh ile prensipler muvacehesinde 6136 sayılı Kanunun meriyete girmesiyle başlıyan müddetten sonra şimdiye kadar 6136 sayılı Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddelerine muhalif hareketlerde bulunanların umumi olarak aflarının yerinde olacağı mütalâa edilmiş, Dahiliye Encümeninin bu hususstaki mütalâasına iştirak edilmiştir.

Kanun teklif ve lâyihalarının encümenimizdeki kabul şekline nazaran yeni suçlar tesbit etmesi ve bir kısım suçları muayyen bir müddet için bertaraf ve işleyenleri de affa tâbi tutması karşısında, B. M. M. nin yaz tatiline girmesi yakın bulunduğundan, müstaceliyetle ve takdimen müzakeresine encümenimizce de ittifakla karar verildi.

Umumi Heyetin tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe saygı ile sunulur.

Adliye Encümeni Reisi		Mazbata Muharriri
Muğla		Çanakkale
N. Özsan		*S. Sezgin*
Kâtip		
Kocaeli	Çoruh	Çorum
S. Dinçer	*M. Önal*	*M. K. Biberoğlu*
Denizli		Diyarbakır
İ. Hadımlıoğlu		M. H. Ünal
		İmzada bulunamadı
Erzincan	Erzurum	Hatay
S. Perinçek	*A. Eryurt*	*A. F. Atahan*
Malatya	Samsun	Sivas
N. Ocakcıoğlu	*R. O. Gümüşoğlu*	*Ş. Ecevit*
Yozgad	Konya	Eskişehir
M. Ataman	*T. F. Baran*	*H. Sezen*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 6136 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir :

«Madde 4. — Memleket içinde kama, hançer, saldırma, şişli baston, sustalı çakı ve benzerleriyle sivri uçlu veya oluklu bıçakların imali memnudur.

Bunlardan bir sanat ve meslekin icrası için kullanılması zaruri bulunanların imaline zabıtaca müsaade edilir ve bunlar zabıtaca damgalanmadıkça satışa çıkarılamaz.

Munhasıran spor ve avda kullanılan ateşli silâhlarla bunların mermileri ve ev levazımatından olan yahut tababet ve sanayide veya ziraatte kullanılan bıçaklarla benzerleri bu kanun hükümlerine tâbi değildirler.»

GİRESUN MEBUSU ABDULLAH İZMEN'İN TEKLİFİ

6136 sayılı Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 6136 sayılı Kanuna aşağıda yazılı muvakkat madde eklenmiştir.

Muvakkat madde 4. — 6136 sayılı Kanunun geçici birinci maddesinde yazılı izin ve vesikaları zamanında alamıyanlar ve bu sebeple ellerinde vesikasız silâh ve mermilerini bulunduranlar, bu kanunun neşri tarihinden itibaren iki ay zarfında mezkûr silâh ve mermileri mahbuz mukabilinde zabıta makamlarına teslime veya vesika almaya mecburdurlar.

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ	ADLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ
6136 sayılı Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanunun 4 ncü ve 5 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna muvakkat iki madde eklenmesine dair Kanun	*6136 sayılı Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanunun 4 ncü ve 5 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna muvakkat iki madde eklenmesine dair Kanun*
MADDEE 1. — 6136 sayılı ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanunun 4 ncü ve 5nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:	MADDE 1. — Dahiliye Encümeninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
Madde 4. — Memleket içinde kama, hançer, saldırma, şişli baston, sustalı çakı, sivri uçlu veya oluklu bıçaklar ve benzerlerinin imali memnudur. Bunlardan, bir sanat ve meslekin icrası için kullanılması zaruri bulunanların imaline zabıtaca müsaade edilir ve bunlar zabıtaca damgalanmadıkça satışa çıkarılamaz. Munhasıran spor ve avda kullanılan ateşli silâhlar bunların mermileri ve ev levazımatından olan yahut tababet ve sanayide veya ziraatte kullanılan bıçaklarla benzerleri bu kanun hükümlerine tâbi değildirler.	Madde 4.— Dahiliye Encümeninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
Madde 5. — Yukardaki maddelerde ithali ve imali menedilen ve 4 ncü maddenin birinci fıkrasında sayılan bıçakarın satılması, satınalınması, taşınması ve bulundurulması memnudur. Bir sanat veya meslekin icrası için kullanılmasına zabıtaca müsaade verilen bıçaklar bu memnuniyetin dışındadırlar.	Madde 5. — Dahiliye Encümeninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — 6136 sayılı ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki Kanuna aşağıda yazılı iki muvakkat madde eklenmiştir.	MADDE 2. — Dahiliye Encümeninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
Muvakkat madde 4. — 6136 sayılı Kanunun geçici 1 nci ve 2 nci maddelerinde yazılı izin ve vesikaları zamanında almıyanlarla zabıta makamlarına teslim etmiyenler ve bu sebeple ellerinde vesikasız ateşli silâhlarla mermilerin ve mezkûr kanuna gören menedilmiş bıçak ve benzerlerini bulunduranlar bu kanunun neşri tarihinden itibaren 6 ay zarfında mekûr silâh ve mermilerle bıçak ve benzerlerini makbuz mukabilinde zabıta makamlarına teslime veya vesika almıya mecburdurlar.	Muvakkat madde 4. — Dahiliye Encümeninin muvakkat 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
Muvakkat Madde 5. — 6136 sayılı Kanunun geçici 1 ve 2 nci maddelerine aykırı hareketten mütevellit olarak tekevvün etmiş fiillerden	Muvakkat madde 5. — Dahiliye Encümeninin muvakkat 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.	Teklif
MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.	MADDE 2. — İşbu kanun neşir ve ilân tarihinden itibaren meriyete girer.
MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.	MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye Vekili mezundur.

7 . IV . 1956

Başvekil
A. Menderes

Devlet Vekili ve
Maarif V. V.
M. C. Bengü

Devlet Vekili ve
Millî M. V. V.
Ş. Ergin

Devlet Vekili ve
Nafıa V. V.
E. Kalafat

Devlet Vekili
C. Yardımcı

Adliye Vekili
H. A. Göktürk

Millî Müdafaa Vekili

Dahiliye Vekili
E. Menderes

Hariciye Vekili
F. Köprülü

Maliye Vekili
N. Ökmen

Maarif Vekili

Nafıa Vekili

İktisat ve Ti. Vekili
F. Ulaş

Sıh. ve İç. Mua. Vekili
N. Körez

Güm. ve İn. Vekili
H. Hüsman

Ziraat Vekili
E. Budakoğlu

Münakalât Vekili
A. Demirer

Çalışma Vekili
M. Tarhan

İşletmeler Vekili
S. Ağaoğlu

Da. E.	Ad. E.
dolayı kimse cezalandırılamaz. Bundan mütevellit hükmolunan cezaların icrası ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar.	
MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.	MADDE 3. — Dahiliye Encümeninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.	MADDE 4. — Dahiliye Encümeninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Devre : X
İçtima : 2

S. SAYISI : 252

Zonguldak Mebusu Suat Başol'un, Umumi, Mülhak ve hususi bütçeli dairelerle mütedavil sermayeli müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleri ve müesseseleri, sermayesinin yarısından fazlası devlete aidolan şirket ve kurumlarla belediyeler ve bunlara bağlı teşekküllere ait iş yerlerinde çalışan işçilere ilâve tediye yapılması hakkında kanun teklifi ve Çalışma ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/217)

Ankara, 1 . I . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

6452 sayılı Kanunla 6212 sayılı Kanunun 2 nci maddesini kaldıran ve bilûmum Türk işçisine yeknasak bir muamele yapma imkânını sağlıyan kanun teklifini esbabı mucibesiyle birlikte takdim ediyorum.

Tensiplerine sunar gereken muamelenin yapılmasına emir ve müsaadelerini saygı ile arz ederim.

Zonguldak Milletvekili
Suat Başol

ESBABI MUCİBE

3460 sayılı Kanunla, bu kanuna tâbi teşekkül ve müesseselerin bilûmum memur ve müstahdemlerine verilmekte olan yılda en çok bir maaş tutarındaki temettü ikramiyesi (6212) sayılı Kanun hükümleri dairesinde sözü geçen teşekkül ve müesseselerin iş yerlerinde çalışan işçilerine de teşmil edilmiştir. Aynı zamanda bu teşekkül ve müesseselerin bilânçolarında tahassul eden kârın, temettü karşılığı ayrılan % 5 leri de bu münasebetle % 10 a çıkarılmıştı.

Bilâhara 26 . I . 1955 tarihli ve 6452 sayılı Kanunla, 3460 sayılı Kanun camiası dışında kalan, sermayeleri veya masrafları umumi, özel, katma bütçelerle belediye bütçelerinden verilen ve bu idarelere bağlı kurumlarda çalışan işçilere temettü ile mukayyedolmaksızın, kanunda yazılı şartlar dairesinde yılda bir aylık istihkakları tutarında ilâve tediye yapılmıştır. Çünkü, bahis konusu hüviyetindeki bu kurumlarda bilânço, kâr ve zarar, temettüde mevzuubaholmamaktadır. Bu kanunun tedvini sırasında 6212 sayılı Kanunun bahşettiği hakkın, kârın tahassulüne istinadetmesi karşısında işçi temettülerinin tahakkukunda, % 10 karşılığın kifayet etmemesi takdirinde aradaki farkın 6452 sayılı Kanun dairesinde tediyesi kabul edilmiştir. Ancak : 6212 sayılı Kanunla tanınan hakkın esasında bilânçoda kârın tahassul etmesi şartına bağlı olması ve ayrıca, teşekkül ve müesseselerince tâyin olunacak çalışma müddetlerine tâlik olunması, tatbikatta vâzıı kanunun maksadından inhiraf eden neticelerle karşılaştırmaktadır.

Filhakika, 3460 sayılı Kanuna tâbi bir kurumun bilânçosunda kârın sıfır olması ve hattâ zararlı netice vermesi halinde 6452 sayılı Kanunun yaptığı atfa istinaden tahakkuk yapmaya imkân bulunmamaktadır. Zira, sözü geçen kanunla ancak, % 10 karşılığın kifayet etmemesi halinde aradaki farkın telâfisine cevaz vermektedir. Aslı sıfır veya nakıs olan karşılıklardan bu atıfla tahakkuk yapmaya hukukan imkân bulunmamaktadır. Binnetice 6212 sayılı Kanunun (2) nci maddesi mevzuunu teşkil eden haktan işçiler mahrum kalmaktadır.

Diğer taraftan, yine 6212 sayılı Kanunun (2) nci maddesinde işçi temettülerinin tahakkukunda, «teşekkül ve müesseselerince tâyin olunacak çalışma müddetleri» esası alınmıştır. Kanunun tedvininde, işçiler lehine tecelli edeceği hüsnüniyetle tasavvur olunan bu kaydın maalesef temettü ikramiyesinden mahrumiyeti intacettiği müşahede olunmaktadır. Temettü tahakkukunda, çalışılan gün sayısı esas unsur olmak ve buhunla mütenasiben hak tanımak lâzımgelirken bâzı kurumlarda, meselâ: Yılda (180) gün çalışmamış olanı temettü ikramiyesinden mahrum etmek gibi aleyhte şartlar ve kayıtlar vaz'olunduğu bir vakıadır. Ezcümle: Çalışma güçlükleri bütün dünyaca tanınmış ağır endüstrinin de fevkında ağır olduğu kabul edilmiş maden işletmelerinde, bu arada Zonguldak, Ereğli Kömürleri İşletmesinde iki tip işçi mevcuttur. Bunlardan bir kısmı her müessesede olduğu gibi (daimî işçi), diğeri de, Türkiye'de hiçbir müessesede adı dahi bulunmıyan (münavebeli işçi) dir. Münavebeli işçiler de (A) ve (B) grupu adı altında birer ay, bazan kırk beşer gün fâsıla ile maden ocaklarında vazife görürler. Münavebeli işçilerin senede çalışma günleri İşçi sigortaları kanunlarında (150) gün olarak kabul edilmiştir. Halbuki işletmede ayrı, ayrı ad alan ve fakat aynı istihsal unsuru olan bu işçiler faaliyet itibariyle daimî işçi meyanındadır. Münavebeye sebep işçinin kendisi değil, işletmenin mecburi çalışma sisteminden mütevellittir. Bütün bu haller İşçi sigortaları kanunları ile tanınmış, daimî ve münavebeli diye ayrı ayrı ad verilmesine mukabil haklarda bir ayrılık gözetilmemiştir.

Ayrıca, işçi, memur ve müstahdemleri temettüden mahrum bırakan adlî ve idari ceza unsurları da 3460 sayılı Kanunda, dolayısiyle buna istinadeden 6212 sayılı Kanunun (2) nci maddesinde yer almış bulunmaktadır. Buna mukabil 6452 sayılı Kanunda ne karşılık, ne çalışma müddetlerinin tâyini ve ne de adlî ve idari ceza faktörleri mevcut değildir. Bu vaziyet karşısında, Devlet sektöründe çalışan işçilerle, 3460 sayılı Kanun camiasına dâhil olan işletme işçileri arasında, yılda bir aylık istihkakları tutarında verilen ikramiye bakımından farklılık görülmekte ve bunun tabiî bir neticesi olarak da ikilik ve huzursuzluk tevellüdetmektedir. Bu ikiliğin ve huzursuzluğun izalesi için hazırlanan bu tasarı ile 6212 sayılı Kanunun (2) nci maddesi yürürlükten kaldırılmış ve bu suretle, devlet sektöründe çalışan bilûmum işçilerle 3460 sayılı Kanun camiasına dâhil İktisadi Devlet Teşekkülleri işçileri bir hukuk devleti olan Türkiyemizde 6452 sayılı Kanuna tâbi tutulmak suretiyle, yüz binlerce vatanperver ve milliyetçi Türk işçisine yeknesak ve âdil bir muamele tatbik etmek imkânı elde edilmiş olacaktır.

Tasarıda, bundan başka maden yerlerinde çalışan işçilerden fevkalâde faaliyet ve gayretleri görülenlere, müessesenin kâr ve zarar durumu müsaidolması şartına bağlı kalarak müessese müdürünün teklifi ve idare meclislerinin kararıyle bir aylık istihkaklarını geçmemek üzere fevkalâde ikramiye verilebilir... diye bir madde konulmuştur. Bu ikramiye 3460 sayılı Kanun camiasına dâhil memurlara kademeli olarak ve şarta muallâk verilmektedir.

Bugüne kadar adı geçen fevkalâde ikramiye, Karabük Demir ve Çelik Fabrikaları işçileri hariç Türkiye'de hiç bir iş yerinde verilmemiştir.

Halihazır sanayileşmeye doğru büyük bir hızla ilerliyen Türkiyemizde İktisadi Devlet Teşekkülleri memur, mühendis, teknisiyen ve kalifiye işçilerin hususi sektöre geçtikleri bir vakıadır ve Umumi Murakabe Heyeti raporlarında yer almış bulunmaktadır. Bu hale bir çare bulunamadığı takdirde iktisadi devlet teşekkülleri kısa bir zaman sonra randımanlı çalışma imkânından mahrum kalacaklardır.

Garp Linyitleri İşletmesi, krom madenleri, Divriği Demir Madenleri, Keçiborlu Kükürt İşletmesi ve en nihayet Zonguldak Ereğli Kömür İşletmesi kalifiye ve mütehassıs işçi sıkıntısı içindedir. Bugün, Havzada (800 - 1 000) kadar mütehassıs olan ve yetişmesi, yetiştirilmesi uzun yıllara bağlı bulunan kazmacı, taramacı ve yedekleri, lağımcı ve barutçu büyük bir hızla krom, manganez ve linyit işleten hususi sektöre kaymakta iki, üç misli fazla yövmiye almaktadır.

İşte tasarıya konulan ve şarta muallâk bulunan bu ikramiye maden işçileri için nede olsa bir fayda sağlıyacak, binnetice millî müesseselerimizde istihsal bakımından bir menfaat göreceklerdir.

Çalışma Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Çalışma Encümeni
Esas No. 2/217
Karar No. 16

21 . II . 1956

Yüksek Reisliğe

Zonguldak Mebusu Suat Başol'un, 6212 ve 6452 sayılı kanunların tevhidi hakkındaki kanun teklifi İşletmeler, Çalışma ve Maliye vekâletleri temsilcilerinin de iştirakiyle müzakere edilmiştir :

1. Kanun teklifinin 1 nci maddesinin birinci fıkrası üzerinde yapılan müzakerelerde devlet sektörüne dâhil bütün iş yerlerinde çalışan işçilerin ve müstahdemlerin bu kanunlar şümulü dışında kalmamasını temin maksadiyle bâzı değişiklikler yapılmıştır. Aynı zamanda, tediye zamanının da takvim yılının son Aralık ayı içinde yapılmasının daha uygun olacağı hükme bağlanmıştır.

Birinci maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları aynen kabul edilmiştir. 4 ncü fıkrada «iş yerinden» tâbiri «işinden» ve «iş yeri» tâbirleri de «yer» olarak değiştirilmiştir. Bu hususta tatbikatın daha kolay ve pürüssüz cereyan edeceği anlaşılmıştır.

Beşinci fıkrada «iş akdinin» yerine «iş veya hizmet akdinin» ve «kanuni tatil günleri» yerine de «hafta tatili ve genel tatil günleri» tâbirinin konulması ve «münavebeli maden işçilerinin» yerine de «münavebeli işçilerin» tâbirinin konulması ve «hesaba katılır» yerine de «sayılır» tâbiri konulmak suretiyle değişiklik yapılmıştır.

Kanun teklifinin ikinci maddesinin yeraltı işçilerine fevkalâde ikramiye verilmesi esası :

Maden ocaklarının çalışma şartlarının çok ağır bulunması ve bazen arzdan birkaç yüz metre derinlerde faaliyet gösterilmesi bu sektörde çalışanların hükümetimizin maden istihsalini artırma yolundaki gayretlerine aykırı olarak günden güne azalmakta olduğu müşahede edilmektedir. Bugün Garp Linyitleri İşletmesi, Krom madenleri, Divriği demir madenleri, Keçiborlu Kükürt İşletmesi ve en nihayet Zonguldak Ereğli Kömür İşletmesi kalifiye ve mütehassıs işçi sıkıntısı işçi sıkıntısı içindedir.

Yetişmesi ve yetiştirilmesi uzun yıllara ihtiyaç gösteren maden işçilerinin daha yüksek yevmiye veren maden işleten hususi teşebbüslere mütemadiyen kaymakta olduğu da bir vâkıadır. Gerek maden istihsalinin artırılması yolundaki gayretleri takviye ve gerek yalnız bu sektörde işçi azalmasını önlemek, fevkalâde tehlikeli çalışma şartlariyle işçiyi bağdaştırmak maksat ve gayesi ile maden ocaklarında munhasıran tahdelarz faaliyetlerde 14 ncü tediye olarak munzam bir tediye yapılması uygun görülmüştür.

Kanun teklifinin üçüncü maddesiyle tatbikatta birçok işyerlerinde fevkalâde gayret ve faaliyetleri sebkeden iş veren veya iş veren vekilinin mevcut mevzuat muvacehesinde taltif ve bu gibi gayretleri himaye maksadiyle hareket etmek istedikleri halde hiçbir şey yapamadıkları görülmektedir ki iş veren veya iş veren vekillerine bu imkânı sağlamak maksadiyle tamamen muhayyer bir hüküm vaz'edilmesi lüzumuna karar verilmiştir. Aynı zamanda tatbikatta suistimale uğratılmaması yönünden de bâzı kayıt ve şarta bağlanmıştır.

Teklifte kabul edilen esasların ve mütaakıp hakların tatbikatta her hangi bir yanlışlık ve haksızlığa uğratılmaması muvakkat madde ile teminat altına alınmıştır.

Teklifin 4, 5, 6 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe saygı ile sunulur.

Çalışma En. Rs.	M. M.	Kâtip
Seyhan	Giresun	Urfa
M. Ünaldı	*D. Köymen*	*C. Öncel*
Bingöl	İstanbul	İzmir
E. Yıldız	*N. Kurt*	*A. Tekön*
İstanbul	Urfa	Zonguldak
A. Topcu	*F. Ayalp*	*N. Diken*

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 2/217
Karar No. 123

29 . VI . 1956

Yüksek Reisliğe

Zonguldak Mebusu Suat Başol'un, umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle mütedavil sermayeli müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleri ve müesseseleri, sermayesinin yarısından fazlası devlete aidolan şirket ve kurumlarla belediyeler ve bunlara bağlı taahhütlere ait iş yerlerinde çalışan işçilere ilâve tediye yapılması hakkındaki kanun teklifi Çalışma Encümeni mazbatasiyle birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla teklif sahibi ve İşletmeler Vekili ile Maliye Vekâleti mümessili hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun teklifi; gerekçesinde yazılı mucip sebeplere istinaden devletin muhtelif sektöründe çalışan işçilere senede bir aylık istihkakları miktarında ilâve tediye yapılması hakkındaki 6212 ve 6452 sayılı Kanun hükümleri arasındaki farkın kaldırılmasını ve bu suretle işçilerin seyyanen muameleye tâbi tutulmasını, maden işletmelerinin munhasıran yeraltı işlerinde çalışan işçilerine yılda bir aylık istihkakları tutarını geçmemek üzere ikinci bir tediyenin daha yapılmasını ve yer üstünde çalışan işçilerden fevkalâde hizmet ve gayreti görülenlere salâhiyetli mercilerin tasvip ve tasdiki ile ayrıca yılda fevkalâde bir ikramiye verilmesini istihdaf etmektedir.

Teklif üzerinde encümenimizde cereyan eden müzakerat esnasında Hükümeti temsilen beyanı mütalâada bulunan İşletmeler Vekilinin ücret ve sosyal yardımların yeknesak bir hale getirilmesi ve işçi ücretlerinin hizmetlerinin mahiyetine göre esaslı bir surette tesbiti hususunda Hükümetçe çalışılmakta bulunulduğu ve neticenin en kısa bir zamanda Yüksek Meclise aksettirileceği cihetle teklifin, tam ve kâmil olarak bu esasları da ihtiva etmek üzere meydana gelmesini temin maksadiyle müzakeresinin talikı hususundaki vâkı talebi encümenimizce kabul edilmiştir.

Hükümetin bu mevzudaki prensip görüşünü bildirmesi üzerine mevzuun yeniden müzakeresine başlanmış ve işçilere yılda ikinci defa verilecek ikramiye için fevkalâde hizmet ve gayret göstermeleri aranmıyarak bu tediyenin seyyanen bir aylık istihkakları geçmemek üzere yapılması, tediye zammının tâyininin İcra Vekilleri Heyetine bırakılması, çeşitli ücret sistemleri ile sosyal yardımların bir esasa bağlanması, yeraltında çalışan işçilerin asgari ücretlerinin yerüstünde çalışan işçilerden daha fazla tesbit edilmesi prensiplerini ihtiva etmek üzere encümenimizce yeniden bir metin ihzar ve kabul edilmiş ve zamanının tâyini İcra Vekilleri Heyetinin salâhiyetine bırakılmış olan ikinci tediyenin 1956 senesi içinde yapılması encümenimizce temenniye şâyan görülmüştür.

Bu suretle encümenimizce yeniden hazırlanan kanun lâyihası, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Mazbata M.
Balıkesir	Kırklareli	Giresun
H. İmre	*Ş. Bakay*	*M. Şener*
Kâtip		
Balıkesir	Antalya	Balıkesir
M. H. Timurtaş	*K. Akmanlar*	*S. Yırcalı*
Çankırı	Çoruh	Çorum
T. Uygur	*Y. Gümüşel*	*Y. Gürsel*
Diyarbakır	Elâzığ	Eskişehir
H. Turgut	*Ö. F. Sanaç*	*A. Potuoğlu*
İstanbul	İzmir	Konya
N. Â. Sav	*A. Aker*	*M. Bağrıaçık*
Konya	Niğde	Ordu
R. Birand	*A. N. Kadıoğlu*	*R. Aksoy*
Ordu	Sinob	Tokad
S. İşbakan	*S. Somuncuoğlu*	*Ö. Sunar*
Trabzon	Van	Zonguldak
İ. Şener	*K. Yörükoğlu*	*S. Durali*

ZONGULDAK MEBUSU SUAT BAŞOL'UN TEKLİFİ

Umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle mütedavil sermayeli müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleriyle müesseseleri, sermayesinin yarısından fazlası devlete aidolan şirket ve kurumlarla belediyeler ve bunlara bağlı teşekküllere ait iş yerlerinde çalışan işçilere ilâve tediye yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle mütedavil sermayeli müesseseler, iktisadi devlet teşekkül ve müesseseleri ve sermayesinin yarısından fazlası devlete aidolan şirket ve kurumlarla belediyeler ve bunlara bağlı teşekküllere ait bulunan iş yerlerinde müstahdem olanlardan İş Kanununun şümulüne giren veya girmiyen yerlerde çalışmakta olan ve İş Kanununun muaddel 1 nci maddesindeki tarife göre işçi sayılan kimselere ücret sistemleri ne olursa olsun birer aylık istihkaklarını geçmemek üzere ve İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek tarihte senede bir defa ilâve tediye yapılır.

Aylık istihkakların hsabında fazla mesai, prim, evlilik, çocuk, pahalılık zamlariyle hafta ve genel tatil ücretleri gibi tediyeler nazara alınmaz.

Bu tediyeler hakkında İş kazaları ile meslek hastalıkları ve analık sigortaları Kanunu ile İhtiyarlık sigortası kanunları uygulanmaz ve bu paralar borç için haczedilemez.

Mezkûr ilâve tediye iş akdi devamınca her işçinin tediye tarihine takaddüm eden bir yıl içindeki çalışma müddetine göre hesaplanarak ödenir. Münavebeli maden işçileri, daimî işçiler gibi muamele görür.

ÇALIŞMA ENCÜMENİNİN TADİLİ

Devlet ve ona bağlı müesseselerde çalışan işçilere ilâve tediye yapılması ve 6452 sayılı Kanunla 6212 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin kaldırılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle mütedavil sermayeli müesseseler, sermayesinin yarısından fazlası devlete aidolan şirket ve kurumlarla belediyeler ve bunlara bağlı teşekküller, 3460 ve 3659 sayılı kanunların şümulüne giren iktisadi devlet teşekkülleri ve diğer bilcümle kurum, banka, ortaklık ve müesseselerinde müstahdem olanlardan İş Kanunu şümulüne giren veya girmiyen yerlerde çalışmakta olan ve İş Kanununun muaddel 1 nci maddesindeki tarife göre işçi vasfında olduğu Çalışma Vekâletince kabul edilen kimselere yılda bir defa ve Aralık ayı içinde, ücret sistemleri ne olursa olsun, birer aylık istihkakları tutarlarını geçmemek üzere ilâve tediye yapılır.

Aylık istihkakların hesabında fazla mesai, evlilik ve çocuk zamları veya primleri ve ayni yardımlar ve hafta ve genel tatil ücretleri gibi esas ücrete munzam tediyeler nazarı itibara alınmaz.

Bu tediyelerden çeşitli işçi sigortalarının icabettirdiği primler kesilmez ve bu paralar borç için haczedilemez.

Mezkûr ilâve tediyeler tediye tarihinde işçinin işinden ayrılmış olup olmadığına bakılmaksızın, her işçinin ilâve tediyenin taallûk ettiği yıl içinde o yerde veya aynı idare ve müesseseye ait muhtelif yerlerde geçmiş olan hizmetlerinin yekûnu nispetinde ve son çalıştığı yerde ödenir.

İşçinin bu tediyeye esas olacak çalışma süresinin hesaplanmasında iş veya hizmet akdinin devamı müddetine raslıyan kanuni ve idari izinlerle hastalık izinleri ve hafta tatili ve genel tatil günleri çalışılmış gibi hesaba katılır. Münavebeli işçilerin münavebe sebebiyle çalıştırılmadıkları günler çalışmış gibi sayılır.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Devlet ve ona bağlı müesseselerde çalışan işçilere ilâve tediye yapılması ve 6452 sayılı Kanunla 6212 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin kaldırılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Umumi, mülhak ve hususi bütçeli dairelerle mütedavil sermayeli müesseseler, sermayesinin yarısından fazlası Devlete aidolan şirket ve kurumlarla belediyeler ve bunlara bağlı teşekküller, 3460 ve 3659 sayılı kanunların şümulüne giren iktisadi devlet teşekkülleri ve diğer bilcümle kurum, banka, ortaklık ve müesseselerinde müstahdem olanlardan İş Kanununun şümulüne giren veya girmiyen yerlerde çalışmakta olan ve İş Kanununun muaddel birinci maddesindeki tarife göre işçi vasfında olan kimselere, ücret sistemleri ne olursa olsun, her yıl için birer aylık istihkakları tutarında ilâve tediye yapılır.

Teklif	Ça. E.
MADDE 2. — Maden yerlerinde çalışan daimî ve münavebeli işçilerden fevkalâde faaliyet ve gayretleri görülenlere bir aylık istihkaklarını geçmemek üzere müessese müdürünün teklifi ve idare meclisi kararıyle fevkalâde ikramiye verilebilir.	MADDE 2. — 1 nci maddede sözü geçen iş yerlerinden maden işletmelerinin munhasıran yeraltı işlerinde çalışan işçilerine her takvim yılındaki mesaileri karşılığı olarak bir aylık ücretleri tutarını geçmemek üzere, ayrıca yılda bir defa munzam bir tediye yapılır. Bu tediye nispetinin hesabında işçinin yeraltında çalıştığı müddetler nazara alınır ve 1 nci madde hükümleri uygulanır. MADDE 3. — 1 nci maddede sözü geçen iş yerlerinde çalışıp da 2 nci maddenin şümulü dışında kalan işçilerden esas işin veya hizmetin yürütülmesiyle doğrudan doğruya ilgili olan işlerde çalışanlardan fevkalâde hizmet ve gayretleri görülenlere bir aylık ücretleri tutarını geçmemek üzere, iş veren veya iş veren vekillerinin teklifi, salâhiyetli merciinin tasvibi ve bir vekâlete bağlı bulunan iş yerlerinde alâkalı vekilin tasdikiyle, ayrıca yılda fevkalâde bir ikramiye verilebilir. Bu ikramiyenin miktar ve nispetinin tâyininde 1 nci madde hükümleri uygulanır.

B. E.

MADDE 2. — Birinci maddede sözü geçen işçilerden maden işletmelerinin munhasıran yeraltı işlerinde çalışanlarına bu işlerde çalıştıkları müddetle mütenasibolarak her yıl için ayrıca birer aylık istihkakları tutarında bir ilâve tediye daha yapılır.

MADDE 3. — Birinci ve ikinci maddelerde yazılı olan işçilere mezkûr maddeler gereğince yapılan tediyelerden ayrı olarak her yıl için bir aylık istihkakları tutarını geçmemek üzere İcra Vekilleri Heyeti kararıyle aynı nispette bir ilâve tediye daha yapılabilir.

MADDE 4. — Bu kanuna göre yapılacak tediyelerin zamanı İcra Vekilleri Heyetince tesbit olunur.

Aylık istihkakların hesabında fazla mesai, evlilik, çocuk zamları veya primleri, ayni yardımlar, hafta ve genel tatil ücretleri gibi esas ücrete munzam tediyeler nazarı itibara alınmaz. Bu tediyelerden çeşitli işçi sigortalarının icabettirdiği primler kesilmez ve bu paralar borç için haczedilemez.

Mezkûr ilâve tediyeler, tediye tarihinde işçinin işinden ayrılmış olup olmadığına bakılmaksızın işçinin ilâve tediyenin taallûk ettiği yıl içinde o yerde veya aynı idare, teşekkül ve müesseseye ait muhtelif yerlerde geçmiş olan hizmetlerinin yekûnu nispetinde ve son çalıştığı yerde ödenir. İşçinin bu tediyelere esas olacak çalışma süresinin hesaplanmasında iş veya hizmet akdinin devamı müddetine raslıyan kanuni ve idari izinlerle hastalık izinleri, hafta tatili ve genel tatil günleri çalışılmış gibi hesaba katılır. Münavebeli işçilerin münavebe sebebiyle çalıştırılmadıkları günler çalışmış gibi sayılır.

Teklif	Ça. E.
MADDE 3. — 6452 sayılı Kanun ve 6212 sayılı Kanunun 2 nci maddesi kaldırılmıştır.	MADDE 4. — 6452 sayılı Kanunla 6212 sayılı Kanunun 2 nci maddesi kaldırılmıştır. MUVAKKAT MADDE — 6212 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ve 6452 sayılı Kanun hükümleri gereğince 1954 ve 1955 yıllarına ait temettü ikramiyesiyle ilâve tediyeye hak kazanıp da haklarını, bu kanunun meriyeti tarihine kadar almamış olanlara bu hakları ayrıca ödenir. 1956 yılına ait ilâve tediyelerini veya avans olarak temettü ikramiyelerini almış olanlara mezkûr yıl için bu kanunun 1 nci maddesine göre ayrıca bir tediye yapılmaz.
MADDE 4. — Bu kanun 1 . I . 1956 tarihinden itibaren mer'idir.	MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinde mer'iyete girer.
MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.	MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini icaraya, İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

B. E.

MADDE 5. — Birinci maddede sözü geçen iş yerlerinde tatbik edilmekte olan muhtelif ücret sistemleri ve ücrete müessir sair unsurları, kanuni bir mecburiyete müstenidolmıyan sosyal yardımları, bu iş yerlerinin iş ve istihsal nevileri veya kolları, kurulmuş oldukları mahallerin hususiyetleri, kuruluş ve işleyiş tarzları da nazarı itibara alınmak suretiyle muayyen ve yeknesak esaslara bağlanır.

Madenlerde yeraltında çalışan işçilerin asgari ücretleri yerüstü işçilerinin asgari ücretlerinden o iş yerinin bağlı olduğu teşekkül tarafından tâyin ve teşekkülün bağlı olduğu vekâletçe tasdik edilecek bir nispette fazla olarak tesbit edilir.

MADDE 6. — 6452 sayılı Kanunla 6212 sayılı Kanunun ikinci maddesi kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE — 6212 sayılı Kanunun ikinci maddesi ve 6452 sayılı Kanun hükümleri gereğince 1954 ve 1955 yıllarına ait temettü ikramiyesi ile ilâve tediyeye hak kazanıp da haklarını, bu kanunun meriyete girdiği tarihe kadar almamış olanlara mezkûr hakları ayrıca ödenir.

1956 yılına ait ilâve tediyelerini veya avans olarak temettü ikramiyelerini almış olanlara mezkûr yıl için bu kanunun birinci maddesine göre ayrıca bir tediye yapılmaz.

MADDE 7. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 8. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Devre : X
İçtima : 2

S. SAYISI : 253

Millî Müdafaa Vekâleti İskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve Vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkında kanun lâyihası ile Bolu Mebusu Fahri Belen'in Millî Müdafaa Vekâletine ait bina ve arsalardan bâzılarının satılması ve bunların bedeli ile yeni garnizonlar kurulması ve bâzı garnizonların ıslahı hakkında kanun teklifi ve Millî Müdafaa, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/477, 2/23)

Millî Müdafaa Vekâleti iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve bu Vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkında kanun lâyihası (1/477)

T. C.
Başvekâlet
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı: 71 - 359/1917

1 . VI . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Millî Müdafaa Vekâleti iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve bu Vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkında mezkûr Vekâletçe hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 30 . V . 1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Millî Müdafaa ihtiyaçlarının en mühimlerinden ve en lüzumlu olanlarından biri ve hattâ en başta geleni muhtelif sınıf askerî birliklerin iskânı işidir.

Askerî birliklerin iskânını sağlıyan kışla ve garnizonlarla askerî hizmetlerin görüldüğü bina ve müesseselerin mühim kısmı gayrisıhhi ve gayrimüsait bulunmakla beraber gerek hizmet ve istiap bakımından, gerekse bulundukları mevki itibariyle günün ihtiyaç ve şartlarına cevap veremiyecek durumdadırlar. Eski şartlar ve ihtiyaçlara göre yapılmış olan ve bilâhara da İkinci dünya Harbinde orduların yığınak bölgelerinde toplanmaları sebebiyle gayritabiî ve gayrimüsait şartlar altında inşa edilmiş bulunan; kışla, garnizon ve diğer binalar, ordunun iskân, eğitim ve depolama mevzuundaki ihtiyacını karşılıyamadığından bu mühim hizmetlerin ifasında büyük müşkülât çekilmektedir.

Ayrıca, atom harbi dolayısiyle şehirler içinde veya kenarında bulunan garnizonlar ile şehirleri tehdideden bilûmum depoların dağınık bir şekilde, şehir ve kasaba gibi meskûn mahallerden uzak yerlerde yeniden inşaları bir zaruret halini almış bulunmaktadır. Bu hal, gerek iskân ve gerekse depolama ihtiyaçlarının temini bakımından Hükümeti maddi imkânsızlıklarla karşı karşıya bırakmaktadır.

Elde bulunan gayrimenkullerin bakım ve idameleri için zaruri olarak her yıl mümkün mertebe tamirleri yaptırılmakta bulunmasına rağmen, yukarda mâruz zaruretlere binaen, bugün istifade değerlerini kaybetmiş bulunmaktadırlar.

Halbuki, hazeri bir ordunun başlıca vazifesi eğitim ve Millî Müdafaa mevzuunda tam bir emniyetle sefere hazırlıklı bulunmak olup, bu da birliklerin iskânı ve malzemenin bakım ve depolama tesisleriyle çok sıkı bir surette alâkalıdır. Bu ihtiyaçların başında da eğitim ve tatbikat hizmetlerini bir arada toplıyan kışla ve garnizonlarla buna müteferri lojmanlar ve lojistik tesisleri gelmektedir. Bu tesislerin vücuda getirilmesi Millî Müdafaa hizmetlerinin bugünkü şartlara ve icaplara göre tam bir şekilde ve süratle karşılanması bakımından, artık âcil ve mutlâk bir zaruret haline gelmiş bulunmaktadır.

İşte bu sebeplerden, ordunun iskân durumunu yeni baştan ele almak icabetmiş ve bilcümle askerî müesseselerin onarımları ile yeni garnizonlar inşası ve mevcutların ıslah ve tevsiini sağlıyacak tarzda bugünkü modern tekniğe, düşünüş ve anlayışa uygun inşaat plân ve programları hazırlanmış bulunmaktadır.

Mühim miktarda tahsisat sarfını icabettirecek olan böyle bir programın mer'i mevzuat ve normal bütçe imkânları dâhilinde ve muayyen bir müddet içinde tahakkukuna imkân bulunamıyacağı tabiîdir. Bu sebeple, hükümetçe uzun zamandan beri yapılan çalışmalar sonunda bilhassa bütçeye yük olmadan ve normal gelir kaynaklarını tazyik etmeden bu işe lüzumlu tahsisatın temini imkânları araştırılarak ordu elinde mevcut gayrimenkul kıymetlerden faydalanılmak suretiyle bu ihtiyacın karşılığı temini düşünülmüştür.

İşte bu itibarladır ki, ilişik olarak sunulan kanun lâyihası kanuniyet kesbettiği takdirde tahakkuku şiddetle arzu olunan ordunun iskân durumunun iyi bir hale getirilmesi kuvveden fiile çıkarılmış olacaktır.

Takdim olunan lâyihaya göre, kanunun 1 nci maddesi; bu işe ayrılabilecek tahsisatın gelir kaynaklarının nelerden ibaret olduğunu göstermektedir. Bu kaynaklar, gerek muhtelif kanunlarla ve gerekse 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu ile 3887 sayılı Kanun hükümlerine tevfikan Millî Müdafaa ihtiyaçlarına tahsis edilmiş veya fiilen işgal ve istimal olunmakta bulunan gayrimenkullerden hizmete elverişli olmıyanların ve yenileri yapıldıkça, hizmet dışı kalacakların satılması suretiyle temin edilmiş olacaktır.

Lâyihanın ikinci maddesi; satış suretiyle elde edilecek varidatın, her yıl varidat bütçesinde açılacak hususi bir tertibe varidat ve sarfiyatı mümkün kılmak üzere Maliye Vekâletince, Millî Müdafaa Vekâleti bütçesinde açılacak hususi bir fasla tahsisat kaydolunmasına ve bu meblâğlar ile askerî garnizonlarla bu garnizonlar için lüzumlu müştemilât, lojmanlar ve askerî müesseselerin yeniden inşasına, mevcutların esaslı bir surette tamir, tevsi ve ıslahına ve lüzumunda bu maksatla gayrimenkul satılmasına ve bu suretle 500 milyon liraya kadar sarfiyat yapılmasına salâhiyet vermektedir.

Bu maksadı temin için senesi zarfında sarfı mümkün olamıyan mebaliğin, ertesi yıllar bütçelerine aynı maksatlarla sarf edilmek üzere devri de sağlanmaktadır.

Lâyihanın üçüncü maddesi ise; ordunun iskân ihtiyacının esaslı bir sistem dâhilinde sağlanması maksadiyle hazırlanan programlara göre ihale ve emanet suretiyle inşaat yapılmasını ve tesbit edilen müddetler zarfında programın aksamadan tahakkuk ettirilmesi için elde edilen hasılata istinaden hükümeti, karşılıksız yüklenmelere mâruz bırakmıyacak surette gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmek imkânını sağlamaktadır.

Lâyihanın dördüncü maddesinde belirtilen 6188 sayılı Kanun ile 2490 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi hükümlerinin tatbik edilmemesine dair husus, bu kanunun tatbikinden beklenen gayenin tahakkuku için zaruri görülmektedir.

Lâyihanın beş ve altıncı maddeleri yürürlüğe ait hükümlerdir.

Yukarda belirtilen esaslar dâhilinde hazırlanmış bulunan lâyiha ilişik olarak sunulmuştur.

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Millî Müdafaa Encümeni
Esas No. 1/477
Karar No. 26

7 . VI . 1956

Yüksek Reisliğe

Millî Müdafaa Vekâleti iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkında kanun lâyihası, Millî Müdafaa Vekâleti Vekilinin ve maliye mümessillerinin iştirakiyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi.

Gerek esbabı mucibede ve gerekse şifahen verilen izahata göre, mübrem bir ihtiyaca cevap vereceğine kaani bulunan encümenimiz lâyihayı aynen ve mevcudun ittifakiyle kabul etmiştir. Tercihan ve müstaceliyetle görüşülmesi temenniye şayan görüşülmüştür.

Havalesi gereğince Maliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Millî Müdafaa Encümeni

Reisvekili		Bu M. M.
Bolu		Niğde
F. Belen		*A. U. Arıkan*
Ankara		Edirne
M. Ergüder		K. Yaşınkılıç
		İmzada bulunamadı
Elâzığ	Erzurum	İstanbul
H. Göktuğ	*İ. A. Akdağ*	*Z. Köktürk*
İstanbul	Niğde	Muş
T. Yazıcı	*Z. Üner*	*Ş. Ağaoğlu*
	Urfa	
	S. Önhon	

Bolu Mebusu Fahri Belen'in, Millî Müdafaa Vekâletine ait bina ve arsalardan bâzılarının satılması ve bunların bedeli ile yeni garnizonlar kurulması ve bâzı garnizonların ıslahı hakkında kanun teklifi (2/23)

25 Mart 1953

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Millî Savunma Vekâletine ait bina ve arsalardan bâzılarının satılması ve bunların bedeli ile yeni garnizonlar kurulması ve bâzı garnizonların ıslahına ait kanun teklifi ve gerekçesinin birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Bolu Mebusu
F. Belen

ESBABI MUCİBE

1. Askerî birliklerin iskân\işi henüz esaslı bir surette halledilememiştir.

Hazeri ordunun başlıca vazifeleri eğitim, sefere hazırlık ve seferî ordunun çekirdeğini vücuda getirmektir. Eğitim meselesi ise ordunun iskân durumu ile ilgili olduğu gibi bu durum iç hizmetler ve sıhhi şartlara mühim mikyasta tesir etmektedir. Birlikler barınabilmek için emaneten kendi binalarını yapmakta ve bu yüzden eğitim safhasının en verimli zamanı olan yaz mevsimi inşaat ile meşgul olmaktadırlar. Tahsisat kifayetsizliği yüzünden uzun zaman bu halin devam etmesi ordunun eğitimi ve harb gücü üzerinde de tesir yapacağı gibi emaneten birlikler tarafından inşa edilen tesisler de ancak geçici ihtiyaçlar karşılıyabilir.

2. Nüfusun artmasına muvazi olarak şehirlerin büyümesi dolayısiyle evvelce şehir dışında yapılmış olan garnizonlardan bir kısmı da bugün şehirler içinde kalmışlardır. Bu sebeple bu garni-

zonlardaki birlikler yakın eğitim sahalarından mahrum bulunmakta ve bu hal iyi bir disiplin temininе de mâni olmaktadır.

3. İkinci Cihan Harbinde orduların yığınak mıntakalarında toplanmaları buralarda birçok muvakkat binalar yapılmasını gerektirmiş ve barış konuşuna geçince bunlardan birçoklarını terk etmek zarureti hâsıl olmuştur. Yeni konuşa intikal eden birlikler ise birçok yerlerde iyi iskân şartlarından mahrum kalmışlardır.

4. Bu sebeplerden dolayı ordunun iskân durumunu yeni baştan ele almak icabettiği halde tahsisat kifayetsizliği buna imkân vermemektedir.

Bu maksadı sağlamak için halen birliklerin işgalinde bulunmıyan ve şehir imar plânları ve her hangi sebeplerden tahliyesine lüzum görülen garnizonlardaki arazi ve binaları satarak bedellerinin esas garnizonların inşa ve ıslahına tahsisi uygun görülmektedir.

Bu maksatla hazırlanan kanun teklifi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Su Komisyon raporu

Esbabı mucibe

1. Uzun seneler devam eden harb ve fevkalâde haller gibi gayritabiî şartlar dolayısiyle askerî birlik ve müesseselerin iskân işi esaslı bir surette halledilememiş olup birlik ve müesseseler gayrisıhhi ve iptidai bir şekilde iskân edilmektedir.

Hazeri ordunun vazifesi eğitim, sefere hazırlık ve seferî ordunun çekirdeğini vücuda getirmektir. Eğitimin iyi bir şekilde yapılabilmesi ordunun iskân durumu ile çok ilgilidir.

Orduda iskân şartlarının gayrimüsait oluşu subay ve erlerin sıhhati ve morali üzerinde ve iç hizmetlerin yürütülmesinde menfi tesirler husule getirmektedir.

2. Mevcut garnizonlarımızı iki kısımda mütalâa edebiliriz :

a) Osmanlı İmparatorluğundan devreden büyük şehir ve diğer kasabalarımızdaki tarihî kışlalar;

Bunların bir kısmı şehirlerin içerisinde kalmış ve bir kısmı da ihtiyaç dolayısiyle diğer devlet müesseselerine terk ve tahsis edilmiş olup ordunun elindekiler de çok esaslı tadil ve onarıma ihtiyaç gösterecek derecede harap bir haldedir.

b) İstiklâl Harbinden sonra tesis edilen garnizonlar ise, milletlerarası, siyasi durum icabı sık sık yer değiştiren birliklerimizin muvakkat iskânını sağlıyacak zayıf inşaatla meydana getirilmiş geçici tesislerden ibaret olup bugün ve istikbalde Türk Ordusunun iskânını karşılamaktan çok uzaktır.

İkinci Cihan Harbinde orduların yığınak bölgelerinde toplanmaları buralarda birçok muvakkat mahiyette binalar yapılmasını gerektirmiş ve barış konuşuna geçilince bu binaların birçoklarını terk etmek zarureti hâsıl olmuştur.

3. Yukarda arz edilen mevcut garnizonların hemen ekserisi, tesisleri sırasında yol, demiryolu ve şehirlerin mevcudiyeti düşünülerek şehir ve kasabaların pek yakınında kurulmuş olup nüfusun artmasına muvazi olarak şehirlerin büyümesi dolayısiyle imar ve iskân sahaları içerisinde kalmakta ve şehrin imar ve inkişafına mâni olmaktadırlar.

Yine, şehir ve kasabaların vaktiyle nispeten uzağında tesis edilmiş mühimmat depoları ile cephanelikler de inkişaf eden şehirlerin ya içinde veya pek yakınında kalmıştır. Bu depoların mevcudiyeti şehirleri tehdidetmekte, imarlarına mâni olmakta ve vatandaşların huzurunu kaçırmaktadır.

4. Yukarda arz edildiği gibi ordu eğitiminin düzeninde yürütülmesi ve daha iyi iskân şartlarının tesisi, şehir ve kasabaların imar ve inkişafına imkân verilmesi bakımından ordu birlik ve müesseseleri için şehirler dışında yeni garnizonlar tesisi zaruri görülmüştür.

Yeni garnizonlar tesis edildikçe boşaltılacak eski garnizon arazi ve binalarından hastane, dispanser, sağlık merkezi, hükümet konağı ve okul gibi diğer devlet hizmetleri için tahsis suretiyle faydalanarak devlet bütçesinden bir tasarruf sağlanabilecektir.

Ayrıca, bir kısım arazi ve binalar satılmak suretiyle bu kanunla verilecek tahsisatı karşılıyacak irat temin edilecektir.

Bu maksatla hazırlanan kanun teklifi işilik olarak sunulmuştur.

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Millî Müdafaa Encümeni
Esas No. 2/23
Karar No. 5

23 . XI . 1954

Yüksek Reisliğe

Bolu Mebusu Fahri Belen tarafından 9 ncu Devrede teklif edilip Millî Müdafaa ve Maliye encümenleri tarafından kabul edilen ve son havale edilmiş olan Bütçe Encümenince müzakere edilemiyen ve binaenaleyh hükümsüz kalan 2/510 numaralı, Millî Müdafaa Vekâletine ait bina ve arsalardan bâzılarının satılması ve bunların bedeli ile yeni garnizonlar kurulması hakkındaki kanun teklifinin encümenimizce talebedilmesine 26 . V . 1954 tarihinde karar verilmişti. İşbu teklif bu defa encümenimizde Maliye ve Millî Müdafaa vekâletlerinin gönderdiği salâhiyetli mümessiller huzurunda 17 . XI . 1954 tarihinde müzakere edilerek aşağıdaki şekilde kabul edilmiştir :

1. Uzun seneler devam eden harb ve fevkalâde haller gibi gayritabiî şartlar dolayısiyle askerî birlik ve müesseselerin iskân işi esaslı bir surette halledilememiş olup birlik ve müesseseler gayrisıhhi ve iptidai bir şekilde iskân edilmektedir.

Hazeri ordunun vazifesi eğitim, sefere hazırlık ve seferî ordunun çekirdeğini vücuda getirmektir. Eğitimin iyi bir şekilde yapılabilmesi ordunun iskân durumu ile çok ilgilidir.

Orduda iskân şartlarının gayrimüsait oluşu subay ve erlerin sıhhati ve morali üzerinde ve iç hizmetlerin yürütülmesinde menfi tesirler husule getirmektedir.

2. Mevcut garnizonlarımızı iki kısımda mütalâa edebiliriz :

a) Osmanlı İmparatorluğundan devreden büyük şehir ve diğer kasabalarımızdaki tarihî kışlalar;

Bunların bir kısmı şehirlerin içerisinde kalmış ve bir kısmı da ihtiyaç dolayısiyle diğer devlet müesseselerine terk ve tahsis edilmiş olup ordunun elindekiler de çok esaslı tadil ve onarıma ihtiyaç gösterecek derecede harap bir haldedir.

b) İstiklâl Harbinden sonra tesis edilen garnizonlar ise milletlerarası, siyasi durum icabı sık sık yer değiştiren birliklerimizin muvakkat iskânını sağlıyacak zayıf inşaatla meydana getirilmiş geçici tesislerden ibaret olup bugün ve istikbalde Türk Ordusunun iskânını karşılamaktan çok uzaktır.

İkinci Cihan Harbinde orduların yığınak bölgelerinde toplanmaları buralarda birçok muvakkat mahiyette binalar yapılmasını gerektirmiş ve barış konuşuna geçilince bu binaların birçoklarını terk etmek zarureti hâsıl olmuştur.

3. Yukarda arz edilen mevcut garnizonların hemen ekserisi, tesisleri sırasında yol, demiryolu ve şehirlerin mevcudiyeti düşünülerek şehir ve kasabaların pek yakınında kurulmuş olup nüfusun artmasına muvazi olarak şehirlerin büyümesi dolayısiyle imar ve iskân sahaları içerisinde kalmakta ve şehrin imar ve inkişafına mâni olmaktadırlar.

Yine, şehir ve kasabaların vaktiyle nispeten uzağında tesis edilmiş mühimmat depoları ile cephanelikler de, inkişaf eden şehirlerin ya içinde veya pek yakınında kalmıştır. Bu depoların mevcudiyeti şehirleri tehdidetmekte, imarlarına mâni olmakta ve vatandaşların huzurunu kaçırmaktadır.

4. Yukarda arz edildiği gibi ordu eğitimi-

nin düzeninde yürütülmesi ve daha iyi iskân şartlarının tesisi, şehir ve kasabaların imar ve inkişafına imkân verilmesi bakımından ordu birlik ve müesseseleri için şehirler dışında yeni garnizonlar tesisi zaruri görülmüştür.

Yeni garnizonlar tesis edildikçe boşaltılacak eski garnizon arazi ve binalarından hastane, dispanser, sağlık merkezi, hükümet konağı, okul gibi diğer Devlet hizmetleri için tahsis suretiyle faydalanarak Devlet bütçesinden bir tasarruf sağlanabilecektir.

Ayrıca, bir kısım arazi ve binalar satılmak suretiyle bu kanunla verilecek tahsisatı karşılıyacak irat temin edilecektir.

Bu maksatla hazırlanan kanun teklifi ilişik olarak sunulmuştur.

Havalesi gereğince Maliye Encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Millî Müdafaa En. Reisi
Bolu
F. Belen

M. M.
Elâzığ
M. Ş. Yazman

Kâtip
Erzincan
M. R. Sanalan

Ankara
M. Ergüder

Ankara
S. Kurtbek

Edirne
K. Yaşınkılıç

Elâzığ
H. Göktuğ

Erzurum
İ. A. Akdağ
İmzada bulunamadı

İstanbul
Z. Köktürk
İmzada bulunamadı

İstanbul
T. Yazıcı

Kocaeli
K. Meriç

Niğde
Z. Üner

Seyhan
S. Tekelioğlu

Tokad
H. Bozbeyoğlu

Trabzon
S. Orberk

BOLU MEBUSU FAHRİ BELEN'İN TEKLİFİ

Millî Savunma Vekâletine ait bina ve arsalardan bâzılarının satılması ve bunların bedeli ile yeni garnizonlar kurulması ve bâzı garnizonların ıslahına ait kanun teklifi

MADDE 1. — Millî Savunma Vekâleti günün ihtiyaç ve şartlarına uygun yeni garnizonlar tesis ve mevcut garnizonları ıslah, tamir ve tadil etmek maksadiyle, vekâletin tasarrufunda bulunan fakat eğitim, iskân ve diğer askerî hizmetler bakımından elverişli bulunmıyan bina, arazi ve enkazı usulü dairesinde satmaya.

MADDE 2. — Satılan bina, arazi ve enkaz bedellerinin Devlet varidat bütçesinde açılacak (Yeni garnizonlar inşa ve mevcutlarının tamir ve tadiline dair) hususi bir bölüme irat kaydedilerek, Millî Savunma Bütçesinde açılacak aynı adı taşıyan bölüme nakli ile ödenek olarak vermeye Maliye Vekâleti ve bu ödeneği munhasıran bu maksat için sarf etmeye Millî Savunma Vekâleti yetkilidir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4. — Bu kanunu Millî Savunma ve Maliye vekilleri yürütür.

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN TADİLİ

Lüzumlu askerî garnizonlar inşası hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Lüzumlu görülen yerlerde yeni garnizonlar tesis ve bu garnizonlarda lüzumlu kışla ve sair tesisatın inşası mevcut garnizonların tevsi ve ıslahı maksadiyle ve 250 milyon lirayı geçmemek ve taahhüde girişmeden evvel Maliye ve Millî Müdafaa vekillerince malî proğramı müştereken tâyin ve tesbit edilmek üzere gelecek yıllara geçici taahhüde girişmeye Millî Müdafaa Vekili mezundur.

Bu maksatla, 20 milyon liradan az olmamak üzere her sene Millî Müdafaa Vekâleti bütçesinin «yeni yapı ve esaslı onarmalar» bölümü ile «istimlâk» bölümlerindeki normal tahsisata ilâveten lüzumlu tahsisat konur.

Hangi garnizonlarda ne miktar ve ne şekilde kışla ve tesisler yapılacağını Millî Müdafaa Vekâleti tâyin eder.

MADDE 2. — Garnizonlar ve sair tesisat inşası için lüzumlu arazi tercihan Hazineye aid arazide seçilir. Hazine arazisinde garnizon inşaası mümkün olmıyan yerlerde bu arazi satınalınır veya istimlâk olunur.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4. — Bu kanunu Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri yürütür.

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye Encümeni
Esas No: 1/477, 2/23
Karar No: 62

8 . VI . 1956

Yüksek Reisliğe

Millî Müdafaa Encümenince kabul edilip Yüksek Reislikçe 7 . VI . 1956 tarihinde encümenimize havale buyurulan, Millî Müdafaa Vekâleti iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve Vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkındaki kanun lâyihası ile Bolu Mebusu Fahri Belen'in, Millî Savunma Vekâletine ait bina ve arsalardan bâzılarının satılması ve bunların bedeli ile yeni garnizonlar kurulması ve bâzı garnizonların ıslahı hakkında kanun teklifi, ilgili hükümet mümessillerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu:

Aynı mahiyette olan her iki teklif birleştirilerek ve müzakereye esas olarak hükümetin lâyihası alınarak, Bolu Mebusu Fahri Belen'in de iştirakiyle yapılan incelemede, günün ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran encümenimiz, hükümetin esbabı mucibesini yerinde görerek lâyihayı aynen ve mevcudun ittifakiyle kabul etmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Encümeni Reisi		Mazbata Muharriri
Amasya		Afyon K.
H. Koray		*O. Talu*
Bolu	Çankırı	Giresun
S. Baysal	*A. Emrem*	*A. İzmen*
Mardin	Seyhan	Sivas
A. Kalav	*M. Akçalı*	*K. Oskay*

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/477, 2/23
Karar No. 125

29 . VI . 1956

Yüksek Reisliğe

Millî Müdafaa Vekâleti İskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 1 . VI . 1956 tarihli ve 71-359/1917 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası ile Bolu Mebusu Fahri Belen'in, Millî Müdafaa Vekâletine ait bina ve arsalardan bâzılarının satılması ve bunların bedeli ile yeni garnizonlar kurulması ve bâzı garnizonların ıslahı hakkındaki kanun teklifi Millî Müdafaa ve Maliye encümenleri mazbataları ile birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla teklif sahibi, Millî Müdafaa Vekili ve Maliye Vekâleti mümessilleri hazır oldukları halde tevhiden tetkik ve müzakere edildi.

Gerek lâyihanın ve gerek teklifin esbabı mucibelerinde tafsilen arz ve izah edildiği üzere ordunun iskân, eğitim ve depolama işlerini modern ihtiyaçlara göre tesis etmek maksadiyle halen Millî Müdafaa Vekâleti emrinde tahsisli ve tahsissiz olarak gayrisıhhi ve gayrimüsait bulunan ve ihtiyaca salih olmayıp hizmet için lüzumu kalmıyan gayrimenkullerin satışı suretiyle elde edilecek mebaliğle modern arkerî tesisler vücuda getirmek istenilmektedir.

Kanun lâyihası, halen Millî Müdafaa Vekâleti emrinde bulunan devlete ait gayrimenkullerden hizmet için lüzumlu kalmıyanların Millî Müdafaa Vekâletince mutabakata varılmak suretiyle tahsislerini kaldırmaya ve Muhasebei Umumiye Kanununun 24 ncü maddesi hükümleri ile mukayyedolmaksızın satmaya Maliye Ve-

kilini mezun kılmakta ve elde edilecek hasılat ile askerî garnizonlar ile bu garnizonlar için lüzumlu müştemilât ve mütemmimat ve müesseselerin yeniden inşası için (500) milyon liraya kadar sarfiyat yapılmasını temin etmektedir.

Hizmet için lüzumu kalmamış bulunan Millî Müdafaaya ait gayrimenkullerin satışı suretiyle elde edilecek varidatla bu günün zaruret ve ihtiyaçlarına göre yeni askerî binalar tesisi için hazırlanmış bulunan lâyiha üzerinde encümenimizde cereyan eden müzakerelerde Maliye Vekâletince satışa arz edilecek arsaların, hem Hazinenin menfaatini ve hem de bir arsa sipekülâsyonuna meydan verilmemesini temin maksadiyle, parsellenerek satılması lüzumu üzerinde encümenimizde izhar olunan temenniye, hükümet mümessili de aynı suretle hareket edileceğini ifade etmek suretiyle iştirakini bildirmiş ve bundan sonra maddelerin müzakeresine geçilmiş ve birinci madde, âtiyen Millî Müdafaaya tahsis edilecek veyahut yeniden vücuda getirilecek gayrimenkullerin de bu kanun hükümlerine tâbi olmamasını temin bakımından satılacak gayrimenkullerin bu kanunun neşri tarihine kadar Millî Müdafaa Vekâletince tahsisli ve tahsissiz olarak kullanılan gayrimenkullere munhasır olduğu tasrih edilmek suretiyle ve mütaakıp maddeler ise hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Kanun lâyihası, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	R. V.	Mazbata M.
Balıkesir	Kırklareli	Giresun
H. İmre	*Ş. Bakay*	*M. Şener*
Kâtip		
Balıkesir	Antalya	Balıkesir
M. H. Timurtaş	*K. Akmanlar*	*S. Yırcalı*
Çankırı	Çoruh	Çorum
T. Uygur	*Y. Gümüşel*	*Y. Güres*
Diyarbakır	Elâzığ	Eskişehir
H. Turgut	*Ö. F. Sanaç*	*A. Potuoğlu*
İstanbul	İzmir	Konya
N. Â. Sav	*A. Aker*	*M. Bağrıaçık*
Konya	Niğde	Ordu
R. Birand	*A. N. Kadıoğlu*	*R. Aksoy*
Ordu	Sinob	Tokad
S. İşbakan	*S. Somuncuoğlu*	*Ö. Sunar*
Trabzon	Van	Zonguldak
İ. Şener	*K. Yörükoğlu*	*S. Duralı*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ
Millî Müdafaa Vekâleti iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve bu Vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkında kanun lâyihası	*Millî Müdafaa Vekâleti iskân ihtiyaçları için sarfiyat icrası ve bu Vekâletçe kullanılan gayrimenkullerden lüzumu kalmıyanların satılmasına salâhiyet verilmesi hakkında kanun lâyihası*
MADDE 1. — Millî Müdafaa ihtiyaçları için gerek muhtelif kanunlara ve 3887 sayılı Kanuna göre iktisabedilen, gerekse tahsisli ve tahsissiz olarak işgal edilmek suretiyle kullanılan devlete ait gayrimenkullerden hizmet için lüzumu kalmıyanların Millî Müdafaa Vekâleti ile mutabık kalınarak tahsislerini kaldırmaya ve Muhasebei Umumiye Kanununun 24 ncü maddesi hükümlerine bağlı olmaksızın satmaya Maliye Vekili mezundur.	MADDE 1. — Millî Müdafaa ihtiyaçları için bu kanunun neşri tarihine kadar gerek muhtelif kanunlara ve 3887 sayılı Kanuna göre iktisabedilen, gerekse tahsisli ve tahsissiz olarak işgal edilmek suretiyle kullanılan devlete ait gayrimenkullerden hizmet için lüzumu kalmıyanların Millî Müdafaa Vekâletiyle mutabık kalınarak tahsislerini kaldırmaya ve Muhasebei Umumiye Kanununun 24 ncü maddesi hükümlerine bağlı olmaksızın satmaya Maliye Vekili mezundur.
MADDE 2. — Birinci madde gereğince yapılacak satışlardan elde edilecek hasılatın tamamı her yıl varidat bütçesinde açılacak hususi bir tertibe varidat kaydolunur. Varidat kaydolunan bu miktarlar, askerî garnizonlarla bu garnizonlar için lüzumlu müştemilât ve mütemmimat ile her nevi askerî müesseselerin yeniden inşası, mevcutların esaslı tamir, tevsi ve ıslahı ve Hazine elinde bu maksada elverişli gayrimenkul bulunmadığı takdirde lüzumlu gayrimenkullerin satınalınması için 500 milyon liraya kadar sarfiyat icra edilmek üzere Millî Müdafaa Vekâleti bütçesinde açılacak hususi bir fasla Maliye Vekâletince tahsisat kaydolunur. Yılı içinde sarf edilmiyen miktarlar ertesi yıllar bütçelerine aynı maksatlara sarf edilmek üzere devredilir.	MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Fiilen elde edilerek irat ve tahsisat kaydolunan mebaliğe istinaden gelecek yıllara sâri taahhüde girişmeye Millî Müdafaa Vekili mezundur. Ancak, bu suretle bedeli gelecek yıllarda ödenmek üzere taahhüde bağlanacak hizmetlerin tamamının karşılığı taahhüdün yapıldığı yıl bütçesindeki tahsisattan mevkuf tutulur ve ertesi yıllarda ifa edilecek taahhüt bedelleri, mevkuf tutulan tahsisattan yılı içinde sarf edilmiyen miktarları ikinci maddenin son fıkrası gereğince ertesi yıllara devri suretiyle tediye olunur.	MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Birinci maddede tasrih edilmiş olan gayrimenkuller hakkında 6188 sayılı	MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.	B. E.
Kanun ile 2490 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi hükümleri tatbik olunmaz.	
MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.	MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini icraya Millî Müdafaa ve Maliye Vekilleri memurdur.	MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

30 . V . 1956

Başvekil	Devlet Vekili
A. Menderes	*M. C. Bengü*
Devlet Vekili ve	Devlet Vekili
Millî M. V. V.	*E. Kalafat*
Ş. Ergin	
Devlet Vekili	Adliye Vekili
C. Yardımcı	*H. A. Göktürk*
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
———	*E. Menderes*
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
F. Köprülü	*N. Ökmen*
Maarif Vekili	Nafıa Vekili
A. Özel	*M. Çavuşoğlu*
İktisat ve Ti. Vekili	Sıh. ve İç. Mua. Vekili
Z. Mandalinci	*N. Körez*
Güm. ve İn. Vekili	Ziraat Vekili
H. Hüsman	*E. Budakoğlu*
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
A. Demirer	*M. Tarhan*

İşletmeler Vekili
S. Ağaoğlu